«Η ΦΩΤΕΙΝΗ ΩΡΜΗΣΕ ΠΡΟΣ ΕΜΕ» (Σελ. 98)

ΤΑ ΟΜΜΑΤΟΓΥΑΛΙΑ ΤΗΣ ΜΑΜΜΗΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΠΡΩΤΟΝ

Αἱ πρῶταί μου ἀναμνήσεις χρονολογοῦνται ἀπὸ ἓν θλιβερὸν γεγονός, τὸν θάνατον τῆς ἀγαπητῆς μου μητρός. Μόλις ἤμην ἓξ ἐτῶν ὅτε συνέβη τὸ μέγα τοῦτο δυστύχημα. Δὲν ἐνόουν μὲν ἀκόμη ὅλην τὴν σημασίαν του, ἀλλ' ἐλυπήθην κατάκαρδα· ὅλαι αἱ ἐντυπώσεις μου μένουν ἀκόμη ζωνταναὶ εἰς τὴν μνήμην μου.

Ὁ πατήρ μου ἦτο νομάρχης.

Δὲν εἶχον οὔτε ἀδελφούς, οὔτε ἀδελφάς, οἱ δὲ συγγενεῖς μας δὲν κατῴκουν εἰς τὴν ἰδίαν πόλιν μὲ ἡμᾶς. Ὅταν λοιπὸν ὡδήγησαν εἰς τὸν τάφον τὴν δυστυχῆ μητέρα μου, ἐμείναμεν κατάμονοι, ὁ πατήρ μου καὶ ἐγώ, εἰς τὴν οἰκίαν μας, τῆς ὁποίας τὰ παράθυρα ἦσαν κατάκλειστα.

Τὸ δειλινὸν τῆς δευτέρας ἡμέρας ἦλθε μία γραῖα κυρία, τὴν ὁποίαν δὲν ἐγνώριζον.

Ἦτο ὑψηλή, ἰσχνή, καὶ τὸ πρόσωπόν της ἦτο γεμᾶτον ῥυτίδας· ἡ κόμη της ἦτο λευκή, ἐφόρει δὲ μεγάλα ἀσημένια ὀμματογυάλια μὲ γαλανοὺς φακούς, τὰ ὁποῖα ἀπέκρυπτον τοὺς ὀφθαλμούς της.

Τὰ ὀμματογυάλια αὐτὰ εἶχον τοῦτο τὸ ἰδιαίτερον, ὅτι τὰ σύρματα, διὰ τῶν ὁποίων προσαρμόζονται εἰς τὰ ὦτα, ἦσαν κεκαλυμμένα μὲ μετάξινον περίβλημα πλησίον τῶν κροτάφων καὶ ἐβυθίζοντο εἰς τὴν λευκὴν κόμην τῆς γραίας.

Ὁ πατήρ μου μοὶ εἶπεν ὅτι ἡ κυρία ἐκείνη ἦτο ἡ ἐκ μητρὸς μάμμη μου. Δὲν ἐνόησα ἀμέσως ὅτι τοῦτο ἤθελε νὰ εἰπῇ: ἡ μητέρα τῆς μητέρας μου.

— Πήγαινε νὰ τὴν φιλήσῃς, Ἀρίσταρχε, μοὶ εἶπεν.

— Εἶνε κακή, ἀπεκρίθην.

— Σὲ παρακαλῶ, παιδί μου.

— Ὄχι!

Ὁ πατήρ μου ταραχθεὶς δὲν ἐπέμεινε πλέον.

Ἡ δὲ γραῖα κυρία, ἀκούσασα τοὺς λόγους μου, κατεβίβασε τοὺς βραχίονάς της, τοὺς ὁποίους εἶχεν ἤδη ἀνοίξει πρὸς ἐμέ.

Συνωμίλησαν πολλὴν ὥραν οἱ δύο· ἤκουσα πολλὰ πράγματα, ἐκ τῶν ὁποίων δὲν ἐνόουν τίποτε, ἀλλ' ἤκουσα καὶ ἄλλα, τὰ ὁποῖα ἐνθυμοῦμαι πολὺ καλὰ μέχρι τῆς σήμερον.

— Διατί ἀφήκατε τὴν δυστυχῆ μου Μαρίαν εἰς μίαν πόλιν, ὅπου ἦτο εὐλογιά; ἠρώτησεν ἡ μάμμη μου μὲ τόνον μομφῆς.

— Δὲν ἠθέλησε νὰ ἀναχωρήσῃ, μολονότι πολλάκις τὴν παρεκάλεσα· ἐγὼ δὲ ὡς νομάρχης εἶχον καθῆκον νὰ μείνω εἰς τὴν θέσιν μου.

Ἔπειτα ὡμίλησαν περὶ τῶν δικαιωμάτων μου.

Τί ἦσαν αὐτὰ τὰ δικαιώματά μου;

Αὐτὸ ἠρώτων τὸν ἑαυτόν μου.

Ἀλλ' ἡ μάμμη μου μὲ ἐνέπνεε φόβον· δὲν ἐτόλμων νὰ τὴν ἐρωτήσω.

Ὡμίλησαν ἐπίσης περὶ τῶν οἰκογενειακῶν ἀδαμάντων τῆς μητρός μου· ὡς πρὸς τοὺς ἀδάμαντας τούτους εἶξευρα πολὺ καλὰ ὅτι ἦσαν πετραδάκια, τὰ ὁποῖα ἔλαμπαν ὡς ἥλιος καὶ τὰ ὁποῖα ἡ μήτηρ μου ἐφόρει εἰς τὸν λαιμόν της καὶ εἰς τὰ ὦτά της ὅταν ἐπήγαινεν εἰς τὸν χορόν.

Ὅτε ἤρχετο καταστολισμένη καὶ μὲ ἐφίλει εἰς τὴν μικράν μου κλίνην πρὶν ν' ἀναχωρήσῃ, ἐθαύμαζα πάντοτε τὸ περιδέραιον ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον ἐφαίνετο ὅτι ἐφώτιζε τὸ δωμάτιον ὡς ὁρμαθὸς μικρῶν ἄστρων.

Ὁ πατήρ μου εἶπεν εἰς τὴν μάμμην μου ὅτι πολὺ ἐξεπλάγησαν μίαν ἡμέραν ὅτε ἀνεκάλυψαν μὲ τὴν μητέρα μου ὅτι ἦσαν ψευδεῖς.

— Ἠθελήσατε λοιπὸν νὰ τοὺς πωλήσετε καὶ δι' αὐτὸ ἐδώκατε νὰ τοὺς ἐκτιμήσουν; ἠρώτησεν ἡ μάμμη μου.

Ὁ πατήρ μου ἔσεισε κατ' ἀρχὰς τὴν κεφαλήν του χωρὶς ν' ἀπαντήσῃ. Ἐπὶ τέλους εἶπεν:

— Ἡ θέσις μου ὡς νομάρχου ἀπαιτεῖ πολλὰς δαπάνας. Λυποῦμαι διότι φαίνεσθε ὅτι δὲν τὸ ἐννοεῖτε.

Ἡ φράσις αὕτη ἐνετυπώθη εἰς τὴν μνήμην μου, διότι ἐξ αἰτίας αὐτῆς ἡ μάμμη μου ἐπέπληξε τὸν πατέρα μου.

Ἔπειτα δὲ εἶπε παρατηροῦσά με:

— Τὸ καϊμένο τὸ μικρό! Ὅταν ἠθέλατε νὰ πωλήσετε τοὺς ἀδάμαντας, δὲν ἐσυλλογίζεσθε διόλου διὰ τὸ μέλλον του; — Φοβοῦμαι ὅτι θὰ τὸν ἀνεθρέψατε κακῶς.

Οἱ λόγοι οὗτοι προὐξένουν πολλὴν λύπην εἰς τὸν πατέρα μου.

Εὐτυχῶς τὴν ἐπαύριον ἀνεχώρησεν.

Ηὐχαριστήθην πολὺ διὰ τὴν ἀναχώρησίν της. Ἡ ὡχρὰ μορφή της μὲ ἐπάγωνεν.

— Ἀποχαιρέτισε τὴν μάμμην σου, παιδί μου, ἐψιθύρισεν ὁ πατήρ μου εἰς τὸ ὠτίον μου, ἐν ᾧ ἡ μάμμη μου εἶχεν ἐστραμμένα τὰ νῶτά της πρὸς ἡμᾶς.

— Καλά, ἀπεκρίθην χαμηλοφώνως. Τόσῳ τὸ καλλίτερον ποὺ φεύγει. Σ' ἐμάλωσεν ἀρκετά, πατέρα.

— Εἶσαι τρομερὸ παιδί, μοὶ εἶπεν.

Καὶ ἔπειτα μὲ ἐφίλησεν.

Ἡ μάμμη ἦτο ἤδη εἰς τὴν τελευταίαν βαθμῖδα τῆς κλίμακος. Ἐν ᾧ κατέβαινον καὶ ἐγώ, εἶπον πρὸς τὸν πατέρα μου:

— Ὅταν μαλόνουν κάποιον, αὐτὸ θὰ εἰπῇ πῶς δὲν τὸν ἀγαποῦν, δὲν εἶνε ἔτσι, πατέρα; Σὺ μ' ἀγαπᾷς πολύ, δι' αὐτὸ δὲν θυμόνεις μαζί μου· οὔτε ἡ μητερίτσα μ' ἐμάλωσε ποτέ.

Ἅμα ἀνεχώρησεν ἡ μάμμη, ὁ πατήρ μου δὲν ἀπεμακρύνθη ἀπὸ πλησίον μου. Ὅταν ἦλθεν ἡ ὥρα, μ' ἔβαλεν ὁ ἴδιος νὰ πλαγιάσω καὶ διώρθωσε τὸ κρεββατάκι μου ὅπως ἔβλεπε νὰ κάμνῃ ἡ μητέρα.

Ἤμουν κουρασμένος καὶ ἔκλεισα γρήγορα τοὺς ὀφθαλμούς.

Ἐνόμισεν ὅτι ἀπεκοιμήθην, ὑποθέτω, διότι ἔδωκεν εἰς τὴν ὑπηρέτριάν μας μερικὰς ὁδηγίας, τὰς ὁποίας βεβαίως δὲν ἤθελε ν' ἀκούσω.

Ἤκουσα ὅσον ἠδυνάμην καλλίτερον, καὶ ἤμην εὐχαριστημένος διότι ἔβλεπα ὅτι τόσον πολὺ ἐφρόντιζε δι' ἐμέ. Ὁ πατήρ μου εἶπε πλὴν ἄλλων:

— Πρὸ πέντων μὴ τὸ κάμῃς ποτὲ νὰ κλαύσῃ· ἡ δύστηνός του μήτηρ δὲν θὰ εἶνε πλέον ἐδῶ διὰ νὰ τὸ παρηγορήσῃ. Προτιμῶ νὰ γίνῃ ὀλίγον χαϊδεμένον, παρὰ νὰ τὸ κάμω δυστυχὲς ἀπὸ τώρα.

Τί ἀνακάλυψις! Ἠδυνάμην λοιπὸν νὰ κάμνω ὅ,τι θέλω.

Τὴν πρωΐαν τῆς ἐπαύριον, ἅμα ἤνοιξα τοὺς ὀφθαλμούς μου, μοὶ ἦλθεν εἰς τὸν νοῦν ἀμέσως ἡ συνομιλία, τὴν ὁποίαν εἶχα ἀκούσῃ. Ἐπιθυμῶν νὰ βεβαιωθῶ ὅτι οἱ λόγοι ἐκεῖνοι ἦσαν ἀλήθεια καὶ ὄχι ὄνειρον, ἤρχισα χωρὶς καμμίαν αἰτίαν νὰ φωνάζω.

Ἡ Φωτεινή, ἡ ὁποία εἰργάζετο πλησίον τῆς κλίνης μου, ὥρμησε πρὸς ἐμέ. Ἦτο τόσον κατατρομαγμένη, ὥστε μοῦ ἦλθεν ὄρεξις νὰ γελάσω, ἀλλά, ἐννοεῖται, δὲν τὸ ἔκαμα. Ἐν τούτοις ἐξηκολούθουν νὰ φωνάζω τρίβων καὶ τοὺς ὀφθαλμούς μου διὰ νὰ δείξω ὅτι ἔκλαιον τάχα.

— Ἀρίσταρχε, καλό μου παιδί, μὴν κλαῖς σὲ παρακαλῶ. Θέλεις τίποτε; Τί ἔχεις, Θεέ μου!

Δὲν εἶχα τίποτε. Ἤθελα μόνον νὰ κάμω θόρυβον διὰ νὰ ἰδῶ τί θὰ γίνῃ, καὶ τώρα δὲν ἤξευρα τί ν' ἀπαντήσω.

Μολαταῦτα μοῦ ἦλθε μία ἰδέα.

— Πεινῶ! ἀνέκραξα. Θέλω τὸ γάλα μου. Νά, δι' αὐτὸ κλαίω. Πεινῶ πολύ. Φέρε μου γρήγορα τὸ πρόγευμά μου εἰς τὸ κρεββάτι μου...

Ἡ πρωτοφανὴς ἐκείνη ἰδιοτροπία ἐπροξένησεν ἔκπληξιν κατ' ἀρχὰς εἰς τὴν Φωτεινήν. Ἐγὼ

τὴν παρετήρουν κρυφά. Βλέπων ὅτι ἐδίσταζεν ἐδιπλασίασα τὰς φωνάς.

Ἡ Φωτεινή, ἐνθυμηθεῖσα τὰς ὁδηγίας τοῦ πατρός μου, ἀπήντησε:

— Καλά, καλά, θὰ τὸ φέρω· νὰ περιμένῃς μόνον πέντε λεπτά.

Καὶ ἔτρεξεν εἰς τὸ μαγειρεῖον.

Λαμπρά! Ἦσαν ἀληθῆ ὅσα ἤκουσα! Ἠδυνάμην νὰ ἔχω ἰδιοτροπίας ὅλην τὴν ἡμέραν. Ὅ,τι ἤθελον θὰ ἐγίνετο!

Ἐξηκολούθησα νὰ ἔχω τοιαύτας ἰδιοτροπίας, ἂν καὶ ἐκείνη, τὴν ὁποίαν ἐδείξα τὴν πρώτην ἡμέραν, δὲν μὲ ὠφέλησε, διότι ἰδοὺ τί μοὶ συνέβη.

Ὅταν ἡ Φωτεινὴ ἐπανῆλθε μὲ τὸν κύαθον τοῦ καίοντος γάλακτος, τὸν ἥρπασα φωνάζων μὲ πεῖσμα νὰ μοῦ τὸν ἀφήσῃ.

— Θὰ πέσῃ καὶ θὰ χυθῇ καὶ θὰ πάθῃς τίποτε, παιδί μου Ἀρίσταρχε, μοὶ εἶπεν.

Ἀλλ' ἐγώ, μὴ ἀκούων τίποτε, ἤρχισα νὰ προγευματίζω. Ἀλλὰ εἰς τὴν δευτέραν κουταλιὰν μὲ ἓν κίνημα ἀναποδογύρισα τὸν κύαθον. Οἱ δάκτυλοί μου ἐκάησαν καὶ τοὺς ἀνέσυρα βιαίως. Τότε ὁ κύαθος ἀνετράπη ὅλως διόλου καὶ τὸ γάλα ἐχύθη εἰς τὴν κλίνην μου καὶ ἔκαυσε τὸ σῶμά μου εἰς πολλὰ μέρη.

Τώρα εἶχα δίκαιον νὰ φωνάζω!

Ὁ πατήρ μου ἔτρεξε περίτρομος.

Ἡ Φωτεινὴ ἐδιώχθη ἀμέσως, ἐγὼ δέ, τὸ κακὸν παιδίον, δὲν εἶπον τίποτε πρὸς δικαιολογίαν της.

Τὰ καύματά μου δὲν ἦσαν σοβαρά. Μὲ ἔλουσαν, μὲ ἤλειψαν μὲ γλυκερίνην τὰ καυμένα μέρη καὶ μετ' ὀλίγον ἐθεραπεύθην· ἀλλὰ τὸ μάθημά μου δὲν μὲ διώρθωσεν.

Ὁ πατήρ μου μὲ ἠγάπα πολὺ καὶ δὲν εἶχε τὸ θάρρος νὰ μ' ἐπιπλήξῃ· ἐξηκολούθησα λοιπὸν νὰ κάμνω κατάχρησιν τῆς πρὸς ἐμὲ ἀδυναμίας του.

Ἡ κατάστασις αὕτη διήρκεσεν ἀρκετοὺς μῆνας, ἀλλὰ μίαν ἡμέραν ὁ πατήρ μου εἶπεν ὅτι εἶχε πόνους εἰς τὸ πλευρόν του. Ὁ ἰατρὸς εἶπεν ὅτι ἦτο πλευρῖτις . . . καὶ μετὰ ἐννέα ἡμέρας ἤμην δύο φορὰς ὀρφανός.

Ἠγάπων πολὺ τὸν πατέρα μου, πρὸ πάντων δὲ ἠσθανόμην ὅτι μὲ ἠγάπα καθ' ὑπερβολήν.

Ὅταν ἐφίλησα τὴν ψυχρανθεῖσαν ἐκ τοῦ θανάτου χεῖρά του, ἔμεινα ἐμβρόντητος· ἐνόησα ὅτι ἔχασα τὰ πάντα.

Ἐνεθυμήθην ἕνα μικρὸν πουλάκι, τοῦ ὁποίου εἶχον σκοτώσει τὴν μητέρα, καὶ τὸ ὁποῖον εἶχον ἴδῃ πρό τινων ἡμερῶν εἰς τὸν κῆπον, ζαρωμένον ὀπίσω ἀπὸ ἕνα κλαδί, ἀρρωστημένον. Μοῦ εἶπαν ὅτι ἔμελλε ν' ἀποθάνῃ, τὸ κακόμοιρον, διότι ἦτο ἀηδονάκι, καὶ τὰ πτηνὰ αὐτὰ δὲν ἠμποροῦν ν' ἀνατραφοῦν χωρὶς τοὺς γονεῖς των.

Κ' ἐγὼ δεν εἶχον πλέον γονεῖς. Ποῖος λοιπὸν θὰ μὲ ἠγάπα;

Ἔμεινα συλλογισμένος καὶ σιωπηλὸς ὅλην τὴν ἡμέραν καὶ πρώτην φορὰν ἴσως ἀφῆκα νὰ μὲ ἐκδύσουν ἡσύχως χωρὶς νὰ θυμώσω καὶ νὰ ἀνησυχήσω τὴν τροφόν μου.

Τὴν ἡμέραν τῆς κηδείας ἦλθαν πολλοὶ ἄνθρωποι.

Ὅταν εἶδα τὸν πατέρα μου μέσα εἰς τὸ νεκροκράββατον, καὶ ἐσυλλογίσθην ὅτι θὰ ὑπάγῃ νὰ εὕρῃ τὴν μητέρα μου εἰς τὸν οὐρανόν, ἀνέκραξα μὲ δάκρυα:

— Ἂς μὲ πάρῃ μαζί του κ' ἐμέ, ἂς μὲ πάρῃ μαζί του!

Φεῦ! δὲν ἐξηρτᾶτο ἀπ' αὐτὸν ν' ἀκούσῃ τὴν ἐπιθυμίαν μου.

Ἀφοῦ ἀνεχώρησαν ὅλοι, περιεφερόμην εἰς τὴν οἰκίαν μόνος, χωρὶς κανεὶς νὰ φροντίζῃ δι' ἐμέ. Οὐδέποτε ἔκτοτε ἠσθάνθην τοιοῦτον αἴσθημα ἀπομονώσεως καὶ ἐγκαταλείψεως.

Ἀλλὰ τὴν νύκτα ἦλθεν ἡ μάμμη μου, καὶ τὴν ἐπαύριον ὅταν ἐξύπνησα τὴν εὗρον πλησίον τῆς κλίνης μου.

Τὸ πρόσωπόν της μοῦ ἐφάνη ὀλιγώτερον σοβαρὸν παρὰ τὴν πρώτην φοράν. Ἔκυψεν εἰς τὴν μικράν μου κλίνην καὶ μ' ἐφίλησεν, ἐρωτῶσά με ἂν τὴν ἀνεγνώριζα.

Ἔνευσα ὅτι τὴν ἀνεγνώριζα.

— Λοιπὸν σήκω, παιδί μου, μοὶ εἶπε, δὲν ἔχομεν καιρὸν νὰ χάσωμεν σήμερον.

Ἀπὸ τὴν στιγμὴν ἐκείνην ἤρχισαν αἱ ἐχθροπραξίαι ἀναμεταξύ μας.

Ἤθελα νὰ προγευματίσω εἰς τὴν κλίνην, ὅπως εἶχα κακοσυνηθίσῃ.

Ἡ μάμμη μου χωρὶς ν' ἀπαντήσῃ ἔνευσεν εἰς τὴν τροφόν, ἡ ὁποία ἐνόησε βεβαίως τί ἤθελε νὰ εἰπῇ, διότι μὲ ἥρπασεν ἀμέσως καὶ ἤρχισε νὰ μ' ἐνδύῃ.

Ἐθύμωσα φοβερά, ἀλλὰ κανεὶς δὲν ἔδωκε προσοχὴν εἰς τὸν θυμόν μου.

Τέλος ἤρχισα νὰ φωνάζω:

— Πατέρα! πατέρα!

Τοῦτο ἦτο εἶδος διαμαρτυρήσεως κατὰ τοῦ τρόπου, μὲ τὸν ὁποῖον μοὶ ἐφέροντο.

Ἡ μάμμη μου ἔγραφεν· ἔστρεψε καὶ μὲ εἶδεν. Ἐφαίνετο πολὺ λυπημένη καὶ εἶπεν:

— Ὁ πατέρας σου καὶ ἡ μητέρα σου πολὺ θὰ λυπηθοῦν ἂν εἶσαι κακὸ παιδί.

Τὴν ἀκόλουθον ἡμέραν ἐφόρτωσαν δύο κιβώτια εἰς μίαν ἅμαξαν. Ἡ Σοφοῦλα, ἡ χωρική, ἡ ὁποία εἶχε συνοδεύσῃ τὴν μάμμην μου, μὲ ἔλαβεν εἰς τὴν ἀγκάλην της καὶ μὲ ἐπῆγεν εἰς τὴν ἅμαξαν, ὅπου μετ' ὀλίγον ἦλθε καὶ ἡ μάμμη μου.

Μετ' ὀλίγον ἤμην ἐντὸς τῆς σιδηροδρομικῆς ἁμάξης, ἡ δὲ χαρά, τὴν ὁποίαν ἠσθανόμην βλέπων ἀλληλοδιαδόχως, ἐν ᾧ ἔτρεχεν ἡ ἁμαξοστοιχία, λόφους, κοιλάδας, ποταμούς, πόλεις, δάση, μὲ ἔκαμε νὰ λησμονήσω πᾶσαν ἄλλην σκέψιν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΕΥΤΕΡΟΝ

Περὶ τὴν ἑσπέραν κατέβημεν εἰς τὸν σταθμὸν Μ*, ἀλλὰ δὲν εἴχομεν φθάσῃ ἀκόμη.

Ἔπρεπε νὰ διέλθωμεν ὅλην τὴν πόλιν διὰ νὰ φθάσωμεν εἰς τὴν οἰκίαν τῆς μάμμης μου, ἡ ὁποία ἔκειτο εἰς τὸ ἄκρον τοῦ προαστείου, εἰς τὴν ἐξοχήν.

Τώρα πλέον δὲν ἔβλεπον τὰ ὡραῖα ἐκεῖνα ὁράματα, τὰ ὁποῖα εἵλκυον τὴν προσοχήν μου καὶ διεσκέδαζον τὸ πνεῦμά μου· ἤρχισε πάλιν νὰ μὲ καταλαμβάνῃ ἡ λύπη καὶ ἡ δυσαρέσκειά μου.

Τὸ πρωὶ μὲ εἶχεν ἀποχαιρετίσῃ ἡ τροφός μου, ἀναχωροῦσα ἀπὸ τὴν ὑπηρεσίαν μας.

— Ἀλλ' ἐγὼ δὲν σὲ διώχνω, ἀνέκραξα, διατί φεύγεις;

— Ἡ μάμμη σας δὲν μὲ θέλει πλέον. Φαίνεται ὅτι σᾶς νομίζει πλέον ἀρκετὰ μεγάλον ὥστε νὰ ἐνδύεσθε μόνος σας. (Μὲ ποῖον εἰρωνικὸν τρόπον μοῦ τὰ ἔλεγεν ὅλα αὐτά!) Τώρα θὰ κατοικήσετε εἰς τῆς γραίας μάμμης σας· θαρρῶ πὼς δὲν θὰ κάμετε πλέον ὅλα τὰ θελήματά σας ὅπως ἕως τώρα.

Αἱ ἀποκαλύψεις αὗται, εἰς τὰς ὁποίας δὲν ἔδωκα μεγάλην προσοχήν, ὅταν μοὶ τὰς εἶπεν ἡ τροφός μου, ἐπανήρχοντο εἰς τὸ πνεῦμά μου· ἐν ᾧ ἐβάδιζον εἰς τὸ πλευρὸν τῆς μάμμης μου, ἡ ὁποία μὲ ἐκράτει ἀπὸ τὴν χεῖρα· ἀπεφάσισα δὲ νὰ ἐπαναστατήσω κατ' αὐτῆς, ἂν δὲν ἔκαμνεν ὅ,τι ἤθελον.

Ἔρριψα ταχὺ βλέμμα εἰς τὴν οἰκίαν· πρὶν φθάσωμεν διήλθομεν ἀπὸ τὸν κῆπον· ἡ θύρα ὡδήγει εἰς διάδρομον, εἰς τὸ βάθος τοῦ ὁποίου εὑρίσκετο ἡ κλῖμαξ, ἥτις ἔφερεν εἰς τὸ πρῶτον πάτωμα.

Τὸ δωμάτιον τῆς μάμμης μου ἔκειτο εἰς τὴν δεξιὰν πλευρὰν τοῦ ἰσογείου.

Καθ' ἣν στιγμὴν εἰσηρχόμεθα εἰς γέρων ἐξῆλθεν ἀπὸ τὸ μαγειρεῖον, τὸ ὁποῖον ἔκειτο ἀπέναντι, καὶ μᾶς ὑπεδέχθη φιλοφρόνως.

Ὀπίσω ἀπ' αὐτὸν ἤρχοντο δύο ζῷα, μία μικρὰ σκύλλα ὀνομαζομένη *Φρόνιμη*, καὶ μία γάτα ὀνομαζομένη *Προσεκτική*, καὶ αἱ δύο δὲ ἦλθαν καὶ προσετρίφθησαν μὲ χαρὰν ἐπὶ τῆς κυρίας των.

Τὰ δύο ζῷα δὲν μὲ εἶδαν μὲ καλὸν μάτι. Εὐθὺς ἐνόησα ὅτι δὲν θὰ τὰ περάσωμεν καλά, διότι τότε δὲν ἠγάπων τὰ ζῷα, ἀλλὰ ἤθελον νὰ τὰ πειράζω, ἡ δὲ σκύλλα ἐκείνη καὶ ἡ γάτα, δὲν ἐφαίνοντο ὅτι εἶχον διάθεσιν νὰ δεχθοῦν ἡσυχα τὰ πειράγματά μου.

Ἄνθρωποι καὶ ζῷα εἰσήλθομεν ὅλοι εἰς τὸ δωμάτιον, ὅπου ἔκαιεν ὡραία πυρά. Ἤμην κουρασμένος καὶ ἐκάθισα εἰς μικρὰν καθέκλαν, πλησίον τῆς ἑστίας.

— Σήκω ἀπ' ἐκεῖ, Ἀρίσταρχε, μοῦ εἶπεν ἡ μάμμη μου, εἶνε ἡ θέσις τῆς *Φρόνιμης*.

Ἐσηκώθην δυσηρεστημένος καὶ ὑπῆγα νὰ καθίσω εἰς ἄλλην καθέκλαν ὁμοίαν μὲ τὴν πρώτην, εὑρισκομένην ἀπέναντι αὐτῆς. Ἀλλ' ἡ γάτα μὲ εἶχε προλάβῃ· ἦτο ἡ ἰδική της θέσις, φαίνεται!

Πῶς; εἰς τὴν οἰκίαν ἐκείνην αἱ γάται θὰ εἶχαν μεγαλειτέραν τιμὴν ἀπὸ ἐμέ; Ἐκάθισα μὲ πεῖσμα χαμαὶ εἰς τὸ ξύλινον δάπεδον καὶ ἤρχισα νὰ φωνάζω:

— Σοφοῦλα, πήγαινε νὰ φέρῃς τὴν καθέκλαν τῆς Μαρίας, εἶπεν ἡ μάμμη μου. Εἰς αὐτὴν θὰ κάθεται εἰς τὸ ἑξῆς ὁ υἱός της.

Ὅτε ἐπανῆλθεν ἡ ὑπηρέτρια, ἡ μάμμη μου ἔλαβεν ἐκ τῶν χειρῶν της τὴν μικρὰν καθέκλαν, κατεσκευασμένην ἀπὸ χρυσωμένον ξύλον καὶ ἐνδυμένην μὲ γαλάζιον μετάξι.

— Αὐτὴ ἦτο ἡ καθέκλα τῆς μητρός σου ὅταν ἦτο εἰς τὴν ἡλικίαν σου, παιδί μου... — ἡ φωνή της ἔτρεμεν ὀλίγον ἐν ᾧ ἔλεγε τὰς λέξεις ταύτας — ἀπὸ σήμερον θὰ κάθησαι σὺ εἰς αὐτήν.

Τὴν ἥρπασα χωρὶς νὰ εἴπω: εὐχαριστῶ· ἀλλ'

ηὐχαριστήθην πολὺ ἀπὸ τὴν ὡραίαν ἐκείνην καθεκλίτσαν, ἡ ὁποία μὲ ἐνθυμίζε τὴν πολυτέλειαν τῆς πατρικῆς μου οἰκίας.

Ἐκάθισα εἰς αὐτὴν ῥίπτων θριαμβευτικὸν βλέμμα ἐπὶ τῆς σκύλλας καὶ τῆς γάτας.

— Ἡ ἰδική μου καθέκλα εἶνε καλλιτέρα ἀπὸ τὴν ἰδικήν σας, ἐσκέφθην, καὶ ἔτσι ἔπρεπε νὰ εἶνε.

Ἡ μάμμη μου μὲ παρετήρει προσεκτικά. Ἴσως ἐζήτει νὰ εὕρῃ εἰς τὸ πρόσωπόν μου τὰ ἴχνη τῆς συγκινήσεως, τὴν ὁποίαν ἔπρεπε νὰ προξενήσῃ ἡ ἀνάμνησις τῆς μητρός μου.

Ἀλλ' ἀφ' οὗ ὑπεσχέθην νὰ εἴπω τὰ πάντα, πρέπει νὰ ὁμολογήσω ὅτι ἡ ἀλαζονεία καὶ ὁ ἐγωϊσμὸς ἦσαν ἀπὸ τὰ χειρότερα ἐλαττώματα, τὰ ὁποῖα εἶχα — διότι εἶχα καὶ ἄλλα — καὶ κατέπνιγον εἰς τὴν καρδίαν μου πᾶν εὐγενὲς αἴσθημα. Ὤ! ἤμην πολὺ προκομμένον ὑποκείμενον τότε, σᾶς βεβαιῶ!

Τὴν ἐπαύριον ἡ μικρὰ χρυσῆ καθέκλα ἐκαλύφθη μὲ στακτόχρουν περικάλυμμα... Ἡ μάμμη ὅσον καὶ ἂν ἐφόρει ὀμματογυάλια, ἔβλεπε πολὺ καλά.

Ἀφ' οὗ ἐδειπνήσαμεν, ἡ Σοφοῦλα ἡτοίμασε τὴν κλίνην μου, μ' ἐπῆρεν εἰς τὰ γόνατά της καὶ μ' ἐζέδυσεν.

— Κακὴ συνήθεια! ἐψιθύρισεν ἡ μάμμη μου κινοῦσα τὴν κεφαλήν.

— Ὤ, ἀπόψε μονάχα, ἀπήντησεν ἡ ὑπηρέτρια. Ἰδέτε, κυρία, δὲν μπορεῖ νὰ σταθῇ εἰς τὰ πόδια του ἀπὸ τὴν κούρασιν.

Ἡ Σοφοῦλα μὲ ἔβαλε καὶ ἔκαμα τὴν προσευχήν μου, μὲ ἔφερεν εἰς τὴν μάμμην μου διὰ νὰ τὴν καληνυκτίσω, καὶ μὲ ἔβαλεν εἰς τὴν μαλακὴν καὶ χιονάτην μικρὰν κλίνην μου.

Πολὺ δυσαρέστους ἐκπλήξεις μοὶ ἐπεφύλαττεν ὁ νέος μου βίος.

Τὸ πρωὶ ἅμα ἤνοιξα τοὺς ὀφθαλμούς μου ἐζήτησα τὴν σοκολάταν μου. Ἡ μάμμη ἐνεφανίσθη τότε κρατοῦσα τὰ φορέματά μου εἰς τὴν μίαν χεῖρα καὶ εἰς τὴν ἄλλην λεκάνην γεμάτην μὲ ψυχρὸν ὕδωρ... κατάψυχρον.

Μ' ἐφίλησε, μὲ ἠρώτησεν ἂν ἐκοιμήθην καλά, καὶ μ' ἐβοήθησε νὰ σηκωθῶ καὶ νὰ πλυθῶ.

— Πρέπει νὰ συνειθίσῃς νὰ ἐνδύεσαι μόνος σου, παιδί μου, εἶπεν. Θὰ προγευματίσῃς ἀφ' οὗ ἐνδυθῇς. Αὐτὸ γίνεται ἐδῶ πέρα. Τὴν σοκολάτα σου νὰ τὴν λησμονήσῃς. Ἐδῶ εἰς τὸ πρῶτον πρόγευμα τρώγομεν σοῦπαν.

Ἤκουσα κάτι ὡς στεναγμὸν ἐξερχόμενον ἀπὸ τὸ δωμάτιον.

Νὰ τρώγω σοῦπαν ἐγὼ ὡς οἱ ὑπηρέται, ἐγὼ ὁ Ἀρίσταρχος Περάτης! Μόνον αὐτὸ δὲν θὰ γίνῃ, ἐσκέφθην.

Ἀφ' οὗ ἐνεδύθην ταχέως καὶ ὅπως-ὅπως, διηυθύνθην πρὸς τὴν τράπεζαν μὲ τὸ ἀποφασιστικὸν ἦθος στρατηγοῦ, ὁ ὁποῖος εἶνε ἕτοιμος νὰ συνάψῃ μάχην.

Ἡ τράπεζα ἦτο εἰς τὴν γωνίαν, ἀλλ' ἐπ' αὐτῆς δὲν ἐφαίνετο τραπεζομάνδηλον.

— Τὸ πρωὶ τρώγω εἰς τὸ μαγειρεῖον, εἶπεν ἡ μάμμη μου λαβοῦσά με ἀπὸ τὴν χεῖρα.

— Αὐτὸ δὲν τὸ κάναμε πάντα! ἐψιθύρισεν ἡ ὑπηρέτρια, ἥτις διηυθέτει τὴν κλίνην μου.

— Σοφοῦλα! εἶπεν αὐστηρῶς ἡ μάμμη μου στραφεῖσα πρὸς αὐτήν!

— Ἀ! κυρία, μὰ δὲν μπορῶ νὰ φαντασθῶ πὼς τώρα 'ς τὴν ἡλικίαν σας ἠμπορεῖτε ν' ἀλλάξετε ταῖς συνήθειαίς σας!

— Φαντάσου ὅ,τι θέλεις, εἶπε διακόπτουσα αὐτὴν ἡ μάμμη μου· ἀλλὰ κάμε μου τὴν χάριν νὰ σιωπᾷς.

Καὶ δεύτερος στεναγμὸς ὅμοιος μὲ ἐκεῖνον, τὸν ὁποῖον εἶχον ἤδη ἀκούσει, ἐξῆλθεν ἀπὸ τὴν καρδίαν τῆς Σοφούλας.

(Ἕπεται συνέχεια)

[Κατὰ τὸ γαλλικόν]

*
* *

ΤΑ ΕΠΤΑ ΘΑΥΜΑΤΑ ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ

Β΄
Ο ΚΟΛΟΣΣΟΣ ΤΗΣ ΡΟΔΟΥ

Ὁ Κολοσσὸς τῆς Ῥόδου ἦτο ἄγαλμα τοῦ Ἀπόλλωνος κατεσκευασμένον ἐκ χαλκοῦ· ὠνομάσθη δὲ *Κολοσσὸς* διὰ τὸ ὑπερβολικὸν μέγεθος αὐτοῦ.

Ὅτε Δημήτριος ὁ Πολιορκητὴς ἔστησε πολιορκίαν τριγύρω εἰς τὰ τείχη των, οἱ Ῥόδιοι ἀντεστάθησαν μὲ πολλὴν ἀνδρείαν. Μὲ ὅλην τὴν εὐφυίαν, τὴν ὁποίαν ἔδειξεν οὗτος, καὶ τὰ μεγάλα ἔργα, τὰ ὁποῖα μετεχειρίσθη κατὰ τὴν πολιορκίαν, δὲν ἠδυνήθη νὰ κυριεύσῃ τὴν πόλιν.

Ἐπὶ τέλους συνεβιβάσθη καὶ διέλυσε τὴν πολιορκίαν· ἀναχωρήσας δὲ ἀφῆκεν ὡς δῶρον εἰς τοὺς Ῥοδίους τὰς περισσοτέρας πολιορκητικὰς μηχανάς του. Ἀπὸ τὰς μηχανὰς ταύτας, τὰς ὁποίας ἐπώλησαν οἱ Ῥόδιοι, συνέλεξαν τριακόσια τάλαντα (1,370,625 φρ.) καὶ τὸ ποσὸν τοῦτο ἀπεφάσισαν νὰ μεταχειρισθοῦν πρὸς κατασκευὴν τοῦ ἀγάλματος τοῦ Ἀπόλλωνος.

Ὁ Χάρης, ὁ μαθητὴς τοῦ Λυσίππου, εἷς ἐκ τῶν ἀρίστων ἀγαλματοποιῶν τῆς ἀρχαιότητος, ἐκ τῆς πόλεως Λίνδου τῆς νήσου Ῥόδου καταγόμενος, ἀνέλαβε τὴν κατασκευὴν τοῦ ἀγάλματος καὶ προῴδευσεν ἀρκετὰ εἰς τὸ ἔργον· ἀλλὰ ἐπειδὴ ἔκαμε λάθος καὶ δὲν προϋπελόγισε καλὰ τὰ ἔξοδα, ἐτελείωσαν τὰ χρήματα πρὶν τελειώσῃ τὸ ἔργον· οἱ Ῥόδιοι δὲν ἤθελον νὰ δώσωσιν ἄλλα πλέον, διὰ τοῦτο ὁ Χάρης ἐφονεύθη μόνος του ἀπὸ τὴν λύπην του καὶ ἀφῆκεν ἀτελείωτον τὸ ἔργον.

Ἀνέλαβε δὲ νὰ τὸ τελειώσῃ ἄλλος ὀνομαστὸς καλλιτέχνης ἐκ τῆς αὐτῆς πατρίδος, ὀνομαζόμενος Λάχης, ὁ ὁποῖος πραγματικῶς ἔφερεν εἰς τέλος τὸ ἔργον.

Παράδοξος ἦτο ὁ τρόπος τῆς κατασκευῆς του.

Ἀφ' οὗ κατεσκεύασαν ἀπὸ λευκὸν μάρμαρον τὰ βάθρα, ἐπάνω εἰς τὰ ὁποῖα ἔπρεπε νὰ στηθῇ τὸ ἄγαλμα, ἔστησεν ἐκεῖ ὁ τεχνίτης τὰ χωνευτήριά του, ὅπου ἐχύνετο ὁ χαλκὸς καὶ ἐλάμβανε τὸ κατάλληλον σχῆμα· πρῶτον κατεσκεύασε τοὺς πόδας μέχρι τῶν ἀστραγάλων, ἔπειτα ἀπὸ τοὺς ἀστραγάλους ἕως εἰς τὰ γόνατα μέρος καὶ οὕτω καθεξῆς· διότι, ἂν κατεσκεύαζεν ἰδιαιτέρως τὰ μέλη καὶ ἤθελεν ἔπειτα νὰ τὰ προσαρμόσῃ εἰς τὸν τόπον των, ἦτο ἀδύνατον ἀνθρωπίνη δύναμις νὰ τὰ μετακομίσῃ ἀπὸ τὸν τόπον τῆς κατασκευῆς εἰς τὸ μέρος, ὅπου ἔπρεπε νὰ τεθῶσιν.

Τὸ ἐσωτερικὸν τοῦ ἀγάλματος ἦτο κοῦφον· ἀλλὰ διὰ νὰ συνδέωνται καλῶς τὰ μέλη τοῦ ἀγάλματος ὁ τεχνίτης ἔθεσεν ἐντὸς διαφόρους σιδηροῦς συνδέσμους, οἱ ὁποῖοι ἐπροξένουν ἔκπληξιν διὰ τὸ μέγεθός των εἰς ὅποιον τὰ ἔβλεπεν.

Τὸ ἄγαλμα τοῦτο εἶχεν ὕψος ἑβδομήκοντα πήχεων, ἄλλοι ὅμως λέγουν ὅτι ἔφθανεν ἕως ἑκατὸν εἴκοσι πήχεις. Διὰ τὴν κατασκευήν του ἐχρειάσθη πεντακοσίων ταλάντων χαλκὸς καὶ τριακοσίων ταλάντων σίδηρος· διὰ νὰ ἐννοήσῃ κανεὶς τὸ μέγεθός του ἀρκεῖ νὰ μάθῃ ὅτι εἷς ἄνθρωπος μόλις ἠδύνατο ν' ἀγκαλιάσῃ τὸν ἀντίχειρα ἢ τὸν μέγαν δάκτυλον τῆς χειρὸς αὐτοῦ.

Τὸ ἄγαλμα τοῦτο ἦτο ἐστημένον πρὸ τοῦ λιμένος, εἰς τὸν πορθμόν, καὶ εἶχε τὸν μὲν ἕνα πόδα εἰς τὴν μίαν ἄκραν, τὸν δὲ ἄλλον εἰς τὴν ἄλλην· ὑποκάτω δὲ τῶν ἀνοικτῶν αὐτοῦ σκελῶν διήρχοντο τὰ πλοῖα μὲ ἀνοικτὰ πανία.

Τὸ λαμπρὸν τοῦτο ἔργον κατεσκευάσθη τῷ 280 π. Χ.· ἀλλὰ δὲν διήρκεσεν ὀρθὸν ὅσον καιρὸν θὰ ἤλπιζε κανεὶς βλέπων τὸ μέγεθός του.

Πεντήκοντα ἔτη μετὰ τὴν κατασκευήν του ἐκρημνίσθη ἀπὸ δυνατὸν σεισμόν· ἀλλὰ καὶ ἐξηπλωμένος χαμαὶ ἐπροξένει θαυμασμόν.

Ὁ Πτολεμαῖος, ὁ βασιλεὺς τῆς Αἰγύπτου, ἔδωκεν εἰς τοὺς Ῥοδίους τρεῖς χιλιάδας τάλαντα διὰ νὰ τὸν ἀνυψώσουν πάλιν, ἀλλ' οἱ Ῥόδιοι εἴτε διότι ἦτο δύσκολον τὸ ἔργον, εἴτε διότι ἤθελον νὰ κάμουν καλλιτέραν χρῆσιν τῶν χρημάτων, διέδωκαν ὅτι χρησμός τις τοὺς ἐμπόδιζε νὰ τὸν ἀνεγείρωσι, καὶ τοιουτοτρόπως ἐξώδευσαν τὰ χρήματα διὰ νὰ ἐπισκευάσουν τὰ τείχη τῆς πόλεως καὶ νὰ προμηθευθοῦν ἄλλα πράγματα χρήσιμα διὰ τὴν ἀσφάλειάν της.

Ὁ Κολοσσὸς ἔμεινε κατὰ γῆς μέχρι τοῦ ἔτους 672, ὁπότε ἡ Ῥόδος ἐκυριεύθη ἀπὸ τοὺς Σαρακηνούς. Ὁ ἀρχηγὸς τῶν Σαρακηνῶν τὸν ἐπώλησεν εἰς ἕνα Ἑβραῖον· οὗτος δὲ κατακόψας αὐτὸν εἰς τεμάχια τὸν κατέστρεψε καὶ τὸν μετεκόμισε διὰ θαλάσσης εἰς τὰ παράλια τῆς Συρίας· ἐκεῖ δὲ ἐφόρτωσεν ἐννεακοσίας καμήλους καὶ τὸν μετέφερεν εἰς τὸ ἐσωτερικὸν τῆς Συρίας, ὅπου ἐπώλησε τὸν χαλκόν.

Ο ΚΟΣΜΑΣ Ο ΠΛΟΥΣΙΟΣ ΧΩΡΙΣ ΔΟΥΛΕΙΑ

Μίαν φορὰν ἦταν ἕνας χωρικὸς καὶ μία χωρική, οἱ ὁποῖοι εἶχον ἕνα μονάκριβον υἱόν.

Ὁ υἱὸς οὗτος ἦτο καλὸς νέος, ἀλλὰ τόσον κουτός, ὥστε ἦτο ἀνίκανος διὰ τὰς γεωργικὰς ἐργασίας.

— Ἄνδρα μου, ἀνδρούλη μου, ὁ υἱός μας εἶνε κουτός· θέλει ὅλα νὰ τὰ εὑρίσκῃ ἕτοιμα. Ἂς τοῦ δώσωμεν κάτι ἀπὸ τὸ λίγο βιό μας, ἂς τοῦ εἰποῦμε νὰ μὴ ἐλπίζῃ πλειὰ τίποτε ἀπὸ μᾶς καὶ ἂς δουλεύῃ γιὰ νὰ ζῇ.

Ἐμοίρασαν τὴν περιουσίαν των μὲ τὸν υἱόν των, τοῦ ἔδωκαν ἕνα παληάλογον, μίαν παληοκαλύβαν εἰς τὸ δάσος, ἕνα πετεινὸν καὶ πέντε κόταις, καὶ ὁ δυστυχὴς Κοσμᾶς ἠναγκάσθη νὰ ζῇ μόνος, κατάμονος, μέσα εἰς τὸ δάσος.

Ἡ κυρὰ Μαριά, ἡ Ἀλωποῦ, ἐμυρίσθη ὄρνιθας ἐκεῖ σιμὰ καὶ ἤρχισε νὰ περιφέρεται τριγύρω εἰς τὴν καλύβην.

Μίαν ἡμέραν ὁ Κοσμᾶς ἠθέλησε νὰ ὑπάγῃ εἰς τὸ κυνήγιον. Μόλις ἀπεμακρύνθη, εὐθὺς ἡ κυρὰ Μαριὰ ἔρχεται, σφάζει μίαν κόταν, τὴν ψήνει καὶ τὴν τρώγει.

Ἅμα ἐπέστρεψεν ὁ Κοσμᾶς παρετήρησεν ὅτι τῷ ἔλειπε μία κότα.

— Τὸ γεράκι θὰ τὴν ἔφαγε, ἐσκέφθη.

Τὴν ἐπαύριον ἐν ᾧ ἐξήρχετο ἀπὸ τὴν καλύβην συνήντησε τὴν κυρὰ Μαριά.

— Ποῦ πᾷς, Κοσμᾶ; τῷ λέγει ἡ κυρὰ Μαριά.

— Εἰς τὸ κυνήγι, Ἀλωποῦ μου.

— Ὥρα καλή, λοιπόν.

Ἅμα ἀπεμακρύνθη, ἡ κυρὰ Μαριὰ τρέχει πάλιν εἰς τὴν καλύβην, σφάζει καὶ δευτέραν κόταν, τὴν ψήνει καὶ τὴν τρώγει.

Ἅμα ἐπέστρεψεν ὁ Κοσμᾶς, παρετήρησεν ὅτι ἔλειπε ἀκόμη μία κότα. Τότε τοῦ ἦλθε μία ἰδέα.

— Μήπως μοῦ τρώγει ἡ Ἀλωποῦ ταῖς κόταις μου; ἐσκέφθη.

Τὴν ἀκόλουθον ἡμέραν ὁ Κοσμᾶς ἔκλεισε πρασεκτικὰ τὴν θύραν καὶ τὰ παράθυρα τῆς καλύβης, καὶ ἐπροσποιήθη ὅτι πηγαίνει τάχα εἰς τὸ κυνήγιον ὅπως ἄλλοτε.

Ἡ Ἀλωποῦ ἐφανερώθη πάλιν καὶ ἠρώτησε:

— Ποῦ πᾷς, Κοσμᾶ;

— Εἰς τὸ κυνήγι, κυρὰ Μαριά.

— Ὥρα καλή.

Καὶ τρέχει εἰς τὴν καλύβην τοῦ Κοσμᾶ· ἀλλ' αὐτὸς γυρνᾷ ὀπίσω καὶ τὴν παρακολουθεῖ. Ἡ κυρὰ Μαριὰ περιφέρεται τριγύρω εἰς τὴν καλύβην, καὶ βλέπει ὅτι ἡ θύρα καὶ τὰ παράθυρα εἶνε κλεισμένα μὲ προσοχήν. Πῶς νὰ ἔμβῃ μέσα; Ἀπὸ τὴν καπνοδόχον, λέγει μὲ τὸν νοῦν της. Καὶ ὁρμᾷ ἐπάνω εἰς τὴν στέγην. Ἀμέσως τότε ὁ Κοσμᾶς τὴν πιάνει.

— Ἀ! ἆ! φωνάζει· ἔπιασα τὸν κλέπτη. Πρόσμεινε ὀλίγο, κυρὰ Μαριά, δὲν θὰ βγῇς ζωντανὴ ἀπὸ τὰ χέρια μου.

— Μὴ μὲ σκοτώσῃς, λέγει μὲ ἱκετευτικὸν τόνον ἡ Ἀλώπηξ. Θὰ σοῦ κάμω νὰ πάρῃς γυναῖκα μίαν βασιλοπούλα. Τώρα τηγάνισέ με μία παχουλὴ κότα, καὶ δὲν θὰ μετανοήσῃς.

Ὁ Κοσμᾶς ἐδίστασεν, ἐσκέφθη, καὶ ἐπὶ τέλους ἐτηγάνισε μίαν κόταν διὰ τὴν κυρὰ Μαριά.

— Ἔλα, φάγε, Ἀλωποῦ, ὅσο μπορεῖς.

Ἡ Ἀλώπηξ ἔφαγεν, ἐχόρτασε καὶ εἶπεν:

— Ἐκεῖ κάτω, πέρα ἀπὸ τὸ δάσος, εἶνε τὸ βασίλειον τοῦ δυνατοῦ καὶ τρομεροῦ βασιλέως Φωτιᾶ καὶ τῆς γυναικός του, τῆς βασιλίσσης Καταιγίδος. Ἔχουν μίαν κόρην, ἡ ὁποία εἶνε ὡραιοτάτη βασιλοπούλα, καὶ θὰ ζητήσω νὰ σοῦ τὴν δώσουν γυναῖκα.

— Ἐμένα θὰ τὴν δώσουν, ποὺ εἶμαι πτωχὸς καὶ κακομοίρης;

— Σιώπα· δὲν εἶνε δική σου δουλειά.

Ἡ κυρὰ Μαριὰ πηγαίνει καὶ εὑρίσκει τὸν βασιλέα Φωτιὰν καὶ τὴν βασίλισσαν Καταιγίδα. Ἐμβαίνει εἰς τὸ ἀνάκτορόν των, πλησιάζει μὲ πολλὰς ὑποκλίσεις, καὶ τοῖς λέγει:

— Γειά, χαρά σας, Μεγαλειότατε βασιλεῦ Φωτιᾶ, καὶ τρομερὰ βασίλισσα Καταιγίς.

— Καλῶς ὥρισες, κυρὰ Μαριά, τί νέα μᾶς φέρεις;

— Ἔρχομαι κάτι νὰ σᾶς εἰπῶ. Ἔχετε μίαν κόρην διὰ ὑπανδρείαν καὶ ἐγὼ ἔχω νὰ σᾶς προτείνω ἕνα γαμβρόν, τὸν Κοσμᾶ, τὸν πλούσιον χωρὶς δουλειά.

— Καὶ ποῦ εἶνε καὶ δὲν ἦλθε μαζί σου;

— Δὲν ἠμπορεῖ νὰ φύγῃ ἀπὸ τὸ βασίλειό του.

εἶνε βασιλεὺς ὅλων τῶν ἀγρίων θηρίων, καὶ περνᾷ ὅλον τὸν καιρόν του εἰς τὸ κυνήγι.

— Πῶς ; αὐτὸν μᾶς εὑρῆκες διὰ γαμβρόν μας ; Γύρνα ὀπίσω καὶ εἰπέ του νὰ μᾶς φέρῃ μίαν ἀγέλην ἀπὸ σαράντα φοράς σαράντα στακτεροὺς λύκους καὶ τότε μονάχα θὰ τοῦ δώσωμεν τὴν κόρην μας.

Ἡ ἀλώπηξ ἀνεχώρησεν, ὑπῆγεν εἰς τὰ ἰδιαίτερα λιβάδια τοῦ βασιλέως, πλησίον τοῦ δάσους, καὶ κυλίεται ἐπάνω εἰς τὸ χόρτον. Ὁ λύκος τὴν βλέπει καὶ φωνάζει :

— Τόσον καλὰ ἔφαγες, συμπεθέρα, ποὺ κυλίεσαι χάμου 'ς τὰ χόρτα γιὰ νὰ χωνεύσῃς ;

— Ἀλήθεια, πῶς τὸ ἐνόησες ; εἶπεν ἡ Ἀλώπηξ. Ἔφαγα μὲ τὸν βασιλέα καὶ τὴν βασίλισσαν. Πῶς συνέβη καὶ δέν σ' ἐκάλεσαν ; Ἦσαν ἐκεῖ εἴδων εἴδων ζῷα. Αἱ ἀρκούδαις εἶνε ἀκόμη ἐκεῖ καὶ τρωγοπίνουν.

— Κυρὰ Μαριούλα μου, εἶπεν ὁ λύκος· δὲν εἰμπορεῖς νὰ μὲ ὑπάγῃς κ' ἐμὲ εἰς τὸ βασιλικὸ τραπέζι ;

— Διατί ὄχι ; Τρέξε, μάζευσε σαράντα φοράς σαράντα ἀδέλφούς σου στακτεροὺς λύκους καὶ θὰ σᾶς παρουσιάσω εἰς τὸν βασιλέα.

Τὴν ἐπαύριον οἱ λύκοι ὅλοι ἐμαζεύθησαν καὶ ἡ Ἀλώπηξ τοὺς ὡδήγησεν εἰς τὸ λευκὸν πέτρινον ἀνάκτορον, τοὺς παρέταξεν εἰς τὴν γραμμὴν καὶ ἀποταθεῖσα εἰς τὸν βασιλέα:

— Μεγαλειότατε καὶ πανίσχυρε βασιλεῦ Φωτιᾶ, καὶ σὺ τρομερὰ βασίλισσα Καταιγίς, ἀνέκραξεν, ὁ μέλλων γαμβρός σας σᾶς στέλλει αὐτὸ τὸ δῶρον. Σᾶς παρακαλεῖ νὰ δεχθῆτε τοὺς σαράντα φοράς σαράντα στακτεροὺς λύκους.

Ὁ βασιλεὺς προστάσσει νὰ ἐμβάσουν τοὺς λύκους εἰς τὸν μεγάλον κῆπόν του καὶ ἔπειτα λέγει εἰς τὴν Ἀλώπεκα :

— Ὁ μέλλων γαμβρός μας μᾶς ἔστειλε τοὺς λύκους ὡς δῶρον· τὸν εὐχαριστοῦμεν. Ἂς μᾶς δώσῃ τώρα ἄλλαις τόσαις ἀρκούδαις.

Ἡ κυρὰ Μαριὰ ἐπέστρεψεν εἰς τὴν καλύβην τοῦ Κοσμᾶ, ἀπῄτησε νὰ τοῦ ψήσῃ μίαν κόταν, ἔφαγε μὲ πολλὴν ὄρεξιν, καὶ ἔπειτα ὑπῆγεν εἰς τὰ ἰδιαίτερα λιβάδια τοῦ βασιλέως. Ἅμα ἔφθασεν, ἤρχισε νὰ κυλίεται εἰς τὸ χόρτον, πλησίον τοῦ δάσους.

Τὴν στιγμὴν ἐκείνην ἡ τριχωτὴ ἄρκτος ἐξήρχετο ἀπὸ τὸ δάσος. Παρετήρησε τὴν κυρὰ Μαριά.

— Αἴ, αἴ, συμπεθέρα, τί κάμνεις αὐτοῦ ; πολὺ καλὰ θάφαγες βέβαια καὶ κυλιέσαι χάμου 'ς τὰ χόρτα διὰ νὰ χωνεύσῃς.

— Καλὰ ἔφαγα ! καὶ θέλει ἐρώτημα ; μ' ἐπροσκάλεσεν εἰς γεῦμα ὁ βασιλεύς. Ἦσαν ἐκεῖ ἕνας σωρὸς ζῷα. Οἱ λύκοι εἶνε ἀκόμη, καὶ τρώγουν, τρώγουν ! . .

— Κυρὰ Μαριοῦλά μου, λέγει ἡ Ἄρκτος, μπορεῖς νὰ μὲ ὑπάγῃς κ' ἐμὲ εἰς τὸ γεῦμα τοῦ βασιλέως.

— Μετὰ χαρᾶς. Μάζευσε αὔριο σαράντα φοραὶς σαράντα μαύραις ἀρκούδαις καὶ σᾶς ὑπάγω εὐχαρίστως. Ἐννοεῖς ὅτι διὰ σὲ καὶ μόνην δὲν εἰμποροῦμεν νὰ ἐνοχλήσωμεν τοὺς μαγείρους τοῦ βασιλέως !

Ἡ ἄρκτος τρέχει εἰς τὸ δάσος καὶ ἀνακοινόνει τὴν εἴδησιν εἰς τὰς συναδέλφους της. Συναθροίζει τόσας, ὅσας εἶχε ζητήσῃ ἡ Ἀλώπηξ. Ἡ κυρὰ Μαριὰ τὰς ὡδήγησεν εἰς τὸ ἀνάκτορον τοῦ βασιλέως, τὰς παρέταξεν εἰς γραμμὴν καὶ ἔπειτα ἀποταθεῖσα εἰς τὸν τσάρον:

— Μεγαλειότατε καὶ πανίσχυρε βασιλεῦ Φωτιᾶ, καὶ σὺ τρομερὰ βασίλισσα Καταιγίς, ὁ μέλλων γαμβρός σας σᾶς στέλλει δῶρον σαράντα φοράς σαράντα μαύραις ἀρκούδαις.

Ὁ βασιλεὺς ἐζήτησε νὰ ἐμβάσουν τὰς ἄρκτους εἰς τὸν βασιλικὸν κῆπόν του καὶ εἶπεν εἰς τὴν κυρὰ Μαριά.

— Ὁ μέλλων γαμβρός μας στέλλει δῶρον πολλοὺς λύκους καὶ πολλαὶς ἀρκούδαις καὶ τὸν εὐχαριστοῦμεν. Ἂς μᾶς προσφέρῃ τώρα σαράντα φοράς σαράντα ἐλάφια . . .

Ἡ κυρὰ Μαριὰ ἐπέστρεψε πάλιν εἰς τὴν καλύβην τοῦ Κοσμᾶ, ἐζήτησε νὰ τῷ ψήσῃ τὴν τελευταίαν κόταν καὶ τὸν πετεινόν. Ἀφ' οὗ δὲ ἐχόρτασεν, ἐπῆγε καὶ ἐκυλίσθη εἰς τὰ ἰδιαίτερα λιβάδια τοῦ βασιλέως.

Ἡ ἔλαφος ἔτρεξε γρήγορα καὶ τὴν ἠρώτησε:

— Ποῦ ἔφαγες τόσον πολύ, κυρὰ Μαριά ;

— Σὺ ζῇς μακρυὰ ἀπὸ τὴν πόλιν καὶ δὲν ἠξεύρεις πόσον μὲ τιμᾷ ὁ βασιλεύς. Σήμερα τοῦ ἐπαρουσίασα εἰς τὸ γεῦμα τοὺς λύκους καὶ τὰς ἀρκούδας· ἀκόμη δὲν ἔφυγαν, ἀλλὰ τρώγουν καὶ πίνουν.

— Ἄχ ! καλή μου Ἀλωποῦ, ἄχ ! καλὴ κυρὰ Μαριά, πήγαινέ με καὶ ἐμένα εἰς τὸν βασιλέα. Ἂς ἰδῶ ἀπὸ μακρυὰ κἂν πῶς τρώγουν οἱ ἄλλοι.

— Ἂν μαζευθῆτε σαράντα φοραὶς σαράντα

ἐλάφια, αὔριον θὰ στρωθῇ καὶ διὰ σᾶς τραπέζι εἰς τὸ παλάτι τοῦ βασιλέως. Ἀλλὰ κυττάξετε νὰ μὴ λείπῃ οὔτε ἕνα.

Τὴν ἐπαύριον αἱ ἔλαφοι συνηθροίσθησαν καὶ ἡ Ἀλώπηξ τὰς ὡδήγησεν εἰς τὸν βασιλέα Φωτιᾶν καὶ τὰς προσέφερεν ὡς δῶρον τοῦ μέλλοντος γαμβροῦ του.

Ὁ βασιλεὺς ἐδέχθη τὸ δῶρον καὶ εἶπεν:

— Εὐχαριστῶ ! εἰπὲ εἰς τὸν μέλλοντα γαμβρόν μας νὰ ἔλθῃ νὰ παρουσιασθῇ ὁ ἴδιος διὰ νὰ ἴδῃ τὴν ἀρραβωνιαστικήν του.

Τὴν ἀκόλουθον ἡμέραν ἡ Ἀλώπηξ ἐπαρουσιάσθη πάλιν εἰς τὸν βασιλέα.

— Ποῦ εἶνε ὁ μέλλων γαμβρός μας ; ἠρώτησεν ὁ βασιλεύς.

— Μὲ ἐπεφόρτισεν, ἀπεκρίθη ἡ κυρὰ Μαριά, νὰ σοῦ προσφέρω τὰ ταπεινὰ σεβάσματά του καὶ νὰ ζητήσω συγγνώμην ἐκ μέρους του, διότι δὲν εἰμπορεῖ σήμερον νὰ παρουσιασθῇ ἐνώπιόν σου.

— Καὶ διατί ;

— Διότι ἔχει πολλὰς ἀσχολίας· προετοιμάζεται διὰ τὴν ἀναχώρησίν του καὶ λογαριάζει τοὺς θησαυρούς του. Μοῦ εἶπε μάλιστα νὰ σᾶς ζητήσω δανεικὸ ἕνα κοιλὸ διὰ νὰ μετρήσῃ τὰ ἀσημένιά του νομίσματα, διότι ὅλα τὰ κοιλά του εἶνε γεμᾶτα χρυσάφι.

Ὁ βασιλεὺς δὲν ἦτο δυνατὸν ν' ἀρνηθῇ τοιαύτην χάριν· ἔδωκε τὸ χοινίκι εἰς τὴν Ἀλώπεκα καὶ εἶπεν :

— Ὦ, ὤ ! κυρὰ Μαριά, τί λαμπρὸ γαμβρὸ μᾶς εὑρῆκες ! . . Ποῖος ἄλλος μετρᾷ τὸ μάλαγμα καὶ τάσῃμι μὲ τὸ κοιλό ;

Ἡ κυρὰ Μαριὰ ἐπέστρεψε τὴν ἐπαύριον εἰς τὸ παλάτι τοῦ βασιλέως· ἔδωκεν ὀπίσω τὸ κοιλόν, εἰς τὸ ὁποῖον ὅμως ἀφῆκεν, ἀπὸ ἀπροσεξίαν τάχα, μερικὰ ἀργυρᾶ νομίσματα, καὶ τῷ εἶπεν :

— Ὁ μέλλων γαμβρός σου μ' ἐπεφόρτισε νὰ σᾶς χαιρετίσω ταπεινῶς καὶ νὰ σᾶς εἴπω ὅτι σήμερα θὰ παρουσιασθῇ ἐμπρός σας μὲ ὅλα τὰ πλούτη του.

Ὁ βασιλεὺς εὐχαριστήθη πολὺ καὶ ἐπρόσταξε νὰ ἑτοιμάσουν τὰ πάντα διὰ τὴν ὑποδοχὴν τοῦ ἐπισήμου ἐπισκέπτου.

Ἐν τούτοις ἡ κυρὰ Μαριὰ ἐπέστρεψε καὶ εὗρε τὸν Κοσμᾶν εἰς τὴν καλύβην του. Ὁ Κοσμᾶς ἀπὸ δύο ἡμερῶν ἦτο ἐξηπλωμένος εἰς τὴν κλίνην του, μὴ ἔχων τί νὰ φάγῃ καὶ ἀποθνήσκων ἐκ πείνης.

— Τί κάμνεις αὐτοῦ καὶ εἶσαι πλαγιασμένος; τῷ εἶπεν ἡ κυρὰ Μαριά. Ὁ βασιλεὺς Φωτιᾶς καὶ ἡ βασίλισσα Καταιγὶς σοῦ δίδουν γυναῖκα τὴν κόρην των, τὴν ὡραίαν βασιλοποῦλαν. Μᾶς

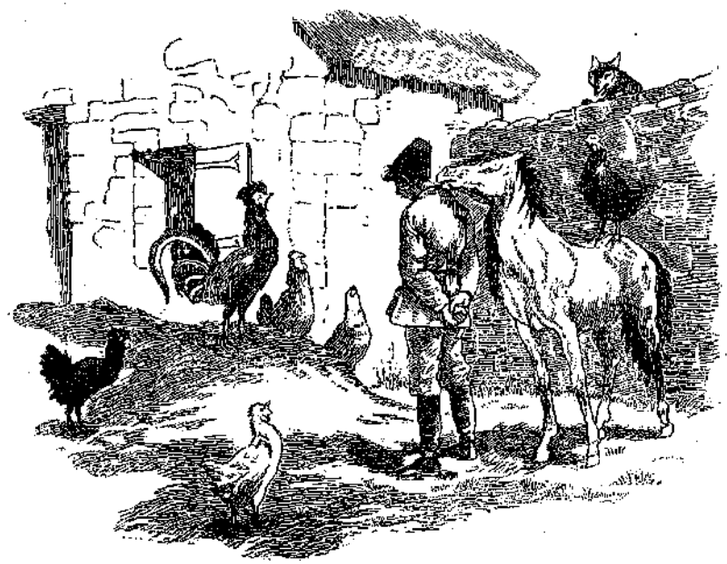

«Ο ΚΟΣΜΑΣ ΠΑΡΕΤΗΡΗΣΕΝ ΟΤΙ ΤΩ ΕΛΕΙΠΕ ΜΙΑ ΚΟΤΑ» (Σελ. 103)

περιμένουν· ἄς ὑπάγωμεν γρήγορα νὰ γίνῃ ὁ γάμος.

— Τί εἶν' αὐτά, ποὺ λέγεις, Ἀλωποῦ; σωστὰ τἄχεις; Ποῦ θέλεις νὰ ὑπάγω; ἐγὼ δὲν ἔχω φόρεμα νὰ βάλω!

— Σέλλωσε τἄλογό σου καὶ μὴ σὲ μέλῃ.

Ὁ Κοσμᾶς ἔσυρε τὸ παληάλογόν του ἀπὸ τὸ παληοπαχνί του, ἔθεσεν ἐπάνω του μίαν ψάθαν, τὴν ἔδεσε μὲ ἓν σχοινίον, τὸ ἐκτύπησε μὲ ἓν ῥαβδίον καὶ ὑπῆγε κατόπιν ἀπὸ τὴν Ἀλώπεκα.

Πρὶν φθάσουν εἰς τὸ παλάτι τοῦ βασιλέως, εἰς τὸν δρόμον εὗρον μίαν γέφυραν.

— Κατέβα ἀπὸ τὸ ἄλογον, εἶπεν ἡ Ἀλώπηξ εἰς τὸν Κοσμᾶν, καὶ πριόνισε γρήγορα τοὺς στύλους αὐτῆς τῆς γεφύρας.

Ὁ Κοσμᾶς ἐπριόνισε μὲ ὅλην τὴν δύναμίν του τὰ ξύλα, ὥστε ἡ γέφυρα μετ' ὀλίγον ἐκρημνίσθη.

— Τώρα βγάλε τὰ ῥοῦχά σου, ῥίψε τὸ ἄλογόν σου καὶ ὅλα τὰ ἐνδύματά σου εἰς τὸ νερόν, ἔπειτα κυλίσου εἰς τὴν ἄμμον καὶ περίμενέ με.

Τοῦτο καὶ ἔγινεν. Ἡ Ἀλώπηξ τρέχει εἰς τὸ παλάτι κραυγάζουσα μακρόθεν:

— Μεγαλειότατε, μεγαλειότατε, βοήθεια!

— Τί συμβαίνει; ἠρώτησεν ὁ βασιλεύς.

— Τί συμβαίνει; Τὰ γεφύρια τοῦ βασιλείου σου δὲν εἶνε στερεά. Ὁ μέλλων γαμβρός σου ἤρχετο εἰς τὸ παλάτι μὲ ὅλα τὰ πλούτη του καὶ τὸ γεφύρι ἐκρημνίσθη. Ὅλοι οἱ ἄνθρωποί του, ὅλοι οἱ θησαυροί του ἐχάθησαν εἰς τὸ ποτάμι· αὐτὸς μονάχος, μισοζωντανός, εἶνε ἐξαπλωμένος χάμου, κοντὰ εἰς τὸ γεφύρι, μισοζωντανός.

Ὁ βασιλεὺς ἀνησύχησε πολύ· ἐπρόσταξεν ἀμέσως εἰς τοὺς αὐλικούς του:

— Γρήγορα, ὅλοι, πάρετε μία φορεσιά μου καὶ πηγαίνετέ την εἰς τὸν Κοσμᾶν, τὸν πλούσιον χωρὶς δουλειά. Γλυτώσατε τὸν γαμβρόν μου!

Οἱ αὐλικοὶ τοῦ βασιλέως τρέχουν εἰς τὴν γέφυραν καὶ εὑρίσκουν τὸν Κοσμᾶν νὰ κυλίεται ἐπάνω εἰς τὴν ἄμμον. Τὸν σηκώνουν, τὸν λούουν, τοῦ φοροῦν τὰ βασιλικὰ ἐνδύματα, τὰ βασιλικὰ ὑποδήματα, τὸν κτενίζουν μὲ τὰ βασιλικὰ κτένια, καὶ τὸν φέρουν ἐν θριάμβῳ ἐνώπιον τοῦ βασιλέως.

Ὁ βασιλεὺς ἀπὸ τὴν χαράν του προστάσσει νὰ σημάνουν τοὺς κώδωνας τῶν ἐκκλησιῶν, νὰ ῥίψουν κανόνια καὶ νὰ ἀρχίσουν αἱ ἑορταὶ τοῦ γάμου.

Ὁ Κοσμᾶς ἐνυμφεύθη τὴν βασιλοποῦλαν καὶ ἔζησεν εἰς τὸ παλάτι τοῦ πενθεροῦ του ἔχων ἀπὸ ὅλα ἐν ἀφθονίᾳ. Ἐπειδὴ δὲν ἦτο ἀχάριστος, ἐκράτησε πλησίον του τὴν Ἀλώπεκα. Ἂν ὁ Κοσμᾶς ἦτο εὐτυχής, καὶ ἡ Ἀλώπηξ δὲν ἦτο ὀλιγώτερον, ἔτρωγεν ὅσον ἤθελεν, εὕρισκε τὸ τραπέζι ἕτοιμον, καὶ εἶχεν εἰς τὰς προσταγάς της ἕνα ἰδιαίτερον ἀνακτορικὸν θεράποντα.

ΦΙΛΟΜΗΛΑ

ΤΑ ΠΡΩΤΑ ΧΕΙΡΟΚΤΙΑ

— Κ'ἐγὼ θέλω χειρόκτια! εἶπεν ἡ μικρὰ Ἀνδρομάχη, ἀφ' οὗ εἶδε τὴν μητέρα της νὰ ἐκλέγῃ τρία ζεύγη χειροκτίων διὰ τὰ τρία ζεύγη τῶν χειρῶν τῶν ἀδελφῶν της. Ὅλοι ἔχουν χειρόκτια καὶ μόνον ἐγὼ δὲν ἔχω! καὶ τὰ 'δικά μου χέρια θέλουν χειρόκτια.

Καὶ ἡ μικρὰ Ἀνδρομάχη ἤπλωσε πρὸς τὴν μητέρα της τὰ χεράκιά της μὲ τόσην χάριν, ὥστε αὕτη, καταθελγθεῖσα, ἐφίλησε καὶ τὸ ἓν καὶ τὸ ἄλλο.

— Ἀλλὰ εἰξεύρεις ὅτι ἔχεις πολὺ μικρὰ χεράκια, πολύ, πολὺ μικρὰ τῇ εἶπεν. Δὲν κάμνουν χειρόκτια διὰ χέρια σὰν τὰ ἰδικά σου· δὲν εἰμπόρεσα νὰ εὕρω πουθενά· τὰ χειρόκτια τῶν ἄλλων κοριτσιῶν ποὺ εἶνε τριῶν ἐτῶν ὅπως σὺ εἶνε δύο φοραῖς μεγαλείτερα ἀπὸ τὸ χεράκι σου.

— Πραγματικῶς, νομίζω, εἶπεν ὁ ὑπάλληλος τοῦ καταστήματος, ῥίπτων ἓν βλέμμα ἐπὶ τῶν μικρῶν τριανταφυλλένιων χειρῶν τῆς μικρᾶς Ἀνδρομάχης, ὅτι ἔχομεν μεγαλείτερα.

— Θέλω μεγαλείτερα, εἶπεν ἡ Ἀνδρομάχη, ἡ ὁποία πάντοτε ἐπιθυμεῖ τὰ μεγαλείτερα, τὰ μεγαλείτερα κομμάτια τοῦ γλυκίσματος, τὰς μεγαλειτέρας κούκλας καὶ τὰ λοιπά.

Ἐν τούτοις ὁ ὑπάλληλος τοῦ ἐμπορικοῦ, ἀφ' οὗ ἐζήτησεν ἀρκετὴν ὥραν εἰς ὅλα τὰ κουτιά του, ἐπὶ τέλους εὗρεν ἓν μικρὸν ζεῦγος λινῶν χειροκτίων ἀνοικτοῦ γαλαζίου χρώματος, τὰ ὁποῖα ἐφαίνοντο ὅτι ἐπήγαιναν πολὺ καλὰ εἰς τὰ χεράκια τῆς Ἀνδρομάχης.

Ἀλλὰ δὲν ἀρκεῖ νὰ ἐκλέξῃ τις χειρόκτια, πρέπει καὶ νὰ τὰ φορέσῃ καὶ ὅταν δὲν ἔχῃ φορέσῃ ἀκόμη, τὸ πρᾶγμα δὲν εἶνε διόλου εὔκολον.

Οἱ μικροὶ δάκτυλοι τῆς Ἀνδρομάχης θέλουν νὰ ἔμβουν δύο δύο εἰς τὸν ἴδιον δάκτυλον τοῦ χειροκτίου καὶ ὁ ἀντίχειρ ἐπιμένει νὰ μὴν ἔμβῃ εἰς τὴν θέσιν του. Καὶ ἔπειτα αὐτὰ τὰ ἀνόητα μικρὰ δακτυλάκια λυγίζουν τὴν στιγμήν, κατὰ τὴν ὁποίαν ἔπρεπε νὰ μένουν ἁλύγιστα.

Ἐπὶ τέλους ἀφ' οὗ ἡ μητέρα εἰργάσθη διὰ τὸ ἓν χεράκι καὶ ὁ ὑπάλληλος διὰ τὸ ἄλλο, τὰ δύο χειρόκτια ἐμβῆκαν εἰς τὰ δύο χεράκια.

Ἡ Ἀνδρομάχη γελᾷ βλέπουσα τὰ ὡραῖα γαλάζια χέριά της, ἀλλὰ τῇ φαίνεται ὅτι δὲν εἶνε πλέον ἰδικά της καὶ δὲν τολμᾷ νὰ τὰ κινήσῃ, οὔτε νὰ τὰ κλείσῃ· κρατεῖ καὶ τὰ δύο μὲ δακτύλους τεντωμένους καὶ ἀνοικτούς.

— Δός μου λοιπὸν τὸ χέρι σου, εἶπεν ἡ μήτηρ της ἐξερχομένη ἐκ τοῦ ἐμπορικοῦ.

— Δὲν εἰμπορῶ, εἶπε σοβαρῶς ἡ Ἀνδρομάχη, δὲν βλέπεις; ἔχω χειρόκτια!

Καὶ ὅλην τὴν προσοχήν της ἔχουσα εἰς τὰ χειρόκτιά της περιπατεῖ χωρὶς νὰ ἴδῃ ἐμπρός της καὶ συγκρούεται μὲ ἕνα ἰδιότροπον γέροντα, ὁ ὁποῖος μουρμουρίζει κάτι κατὰ τῶν ὀχληρῶν παιδίων, τὰ ἐμπερδευόμενα εἰς τοὺς πόδας τῶν διαβατῶν.

Ἡ μητέρα τότε λαμβάνει τὴν χεῖρα τῆς Ἀνδρομάχης καὶ τὴν κρατεῖ εἰς τὴν ἰδικήν της· ἀλλ' ὀλίγον κατ' ὀλίγον τὴν ἀπολύει καὶ ἔξαφνα ἡ Ἀνδρομάχη πηδᾷ πρὸς τὰ ἐμπρὸς καὶ ξεκαρδίζεται εἰς τὰ γέλια· σιγὰ σιγὰ εἶχε κατορθώσῃ νὰ ἐκβάλῃ τὴν χεῖρά της, ὥστε ἡ μήτηρ της τώρα κρατεῖ ἓν χειρόκτιον ὅλως διόλου ἄδειον.

Καὶ ἡ μητέρα γελᾷ ἐπίσης, ἐπωφελουμένη δὲ τὴν εὐκαιρίαν ὅτε ἡ κόρη της δὲν ἔχει πλέον χειρόκτιον εἰς τὴν δεξιὰν χεῖρα, ἀνέρχεται εἰς ἓν ζαχαροπλαστεῖον καὶ δίδει ἓν γλύκισμα εἰς τὴν Ἀνδρομάχην.

Ἀφ' οὗ ἔφαγε τὸ γλύκισμα ἡ μικρὰ κόρη, ἀφ' οὗ ἐσκούπισε τοὺς δακτύλους, τώρα πάλιν πρέπει νὰ ξαναφορέσῃ τὸ χειρόκτιόν της· τὰ μικρὰ δακτυλάκια ἐμβαίνουν καλλίτερα εἰς τὰς θέσεις των, καὶ ὁ ἀντίχειρ δὲν κάμνει τὴν ἀνοησίαν νὰ πηγαίνῃ ἔξω ἀπὸ τὸ σπιτάκι του.

— Αὔριον, εἶπεν ἡ μητέρα, θὰ ἐμβαίνουν ἐντελῶς καλά.

— Ἀπὸ τώρα θὰ πᾶμε σπίτι; ἐρωτᾷ ἡ Ἀνδρομάχη· ἤθελα νὰ περιπατήσωμε ὀλίγο τώρα ποὺ φορῶ τὰ ὡραῖα χειρόκτιά μου.

— Ἂς ἔμβωμεν εἰς τὸν κῆπον τῆς δημαρχίας καὶ νὰ περιμένωμεν τὴν ὥραν, ποὺ θὰ σχολάσῃ ἡ Σοφία, νὰ τὴν πάρωμεν καὶ νὰ ἐπιστρέψωμεν εἰς τὸ σπίτι.

Ἐννοεῖτε ὅτι ἡ μικρὰ ἱστορία, τὴν ὁποίαν διηγούμεθα, δὲν συμβαίνει ἐν Ἀθήναις, ὅπου δὲν ἔχομε κῆπον τῆς δημαρχίας, ἀλλ' ἐν Παρισίοις.

Ἡ Ἀνδρομάχη εἶνε πολὺ εὐχαριστημένη· τῆς ἀρέσει πολὺ ὁ μέγας ἐκεῖνος κῆπος, ὁ ὁποῖος ἔχει τόσον ὡραίαν ἄμμον ὅλον τὸ ἔτος καὶ κάστανα *μαρόνια* κάθε φθινόπωρον· ἀλλὰ μία ἀνησυχία τὴν κατέλαβεν.

— Πῶς θὰ εἰμπορέσω νὰ παίξω μὲ τὰ χειρόκτιά μου;

— Θὰ σοῦ τὰ βγάλω.

Καὶ ἡ μητέρα ἐκβάλλει τὰ χειρόκτια, χώνει τὸ ἓν ἐντὸς τοῦ ἄλλου καὶ τὰ θέτει εἰς τὸ θυλάκιον τοῦ ἐπανωφορίου τῆς Ἀνδρομάχης.

Ἡ Ἀνδρομάχη, ἡ ὁποία ἦτο τόσον εὐχαριστημένη ἀπὸ τὰ ὡραῖά της χειρόκτια, εἶνε ἀκόμη περισσότερον εὐχαριστημένη διότι αἰσθάνεται ἐλευθέρας τὰς εὐκινήτους χεῖράς της, καὶ ἀμέσως, ἀμέσως ἀρχίζει τὸ ἔργον της.

Μὲ ἓν μεγάλον τεμάχιον φλοιοῦ πλατάνου ἀνακινεῖ τὴν ἄμμον καὶ κάμνει μικροὺς σωρούς· ἀντικαθιστᾷ πολὺ καλὰ τὸ εὔμορφόν της πτυάριον, τὸ ὁποῖον ἀφῆκεν εἰς τὴν οἰκίαν· ἀλλὰ αἰσθάνεται πολὺ τὴν ἔλλειψιν τοῦ μικροῦ της κάδδου. Πῶς νὰ κάμῃ; καὶ ἐν τούτοις χρειάζεται κάτι διὰ νὰ μεταφέρῃ τὴν ἄμμον καὶ τὸ χῶμα, ἕνα πανέρι, ἕνα σάκκον, ἕνα μανδῆλι.

Ἡ Ἀνδρομάχη ἐξετάζει τὰ θυλάκιά της καὶ δὲν εὑρίσκει μανδῆλι· μόνον τὰ χειρόκτιά της εὑρίσκει ἐκεῖ μέσα.

Τὰ ξεδιπλόνει καὶ τὰ παρατηρεῖ δυσηρεστημένη, ἀλλ' ἔξαφνα μία ἰδέα τῇ ἔρχεται.

— Μπᾶ! αὐτὰ κάμνουν διὰ σακκουλάκια!

Καὶ ἀμέσως ἡ Ἀνδρομάχη ῥίπτει ἄμμον εἰς ἓν ἐκ τῶν χειροκτίων.

Τί μικρὸς σακκάκης! καὶ τί νόστιμος! ἡ ἄμμος ἐγέμισε τὰ δάκτυλα· θὰ ἔλεγε κανεὶς μέσα εἶνε ἓν χεράκι.

Ἡ μητέρα τῆς Ἀνδρομάχης συνήντησε μίαν φίλην της καὶ ἐκάθισαν ἐπὶ ἑνὸς καθίσματος ἀρκετὰ μακρὰν ἀπὸ τὸ μέρος, ὅπου παίζει ἡ Ἀνδρομάχη, καὶ δὲν εἰξεύρει εἰς τί βάσανα ὑποβάλλει ἡ μικρά της κόρη τὰ πρὸ ὀλίγου ἀγορασθέντα χειρόκτια· ἡ Ἀνδρομάχη τὰ ἀδειάζει, τὰ

γεμίζει, τὰ ἀδειάζει πάλιν καὶ τὰ ξαναγεμίζει, καὶ ἐπὶ τέλους τὰ ἐγκαταλείπει εἰς τὴν ῥίζαν ἑνὸς δένδρου.

Εἶδε πολλὰ *κάστανα* ἐπάνω εἰς τὴν χλόην· ἔπεσον πρὸ ὀλίγου καὶ ὁ φλοιὸς των λάμπει, ἡ δὲ Ἀνδρομάχη ἐκβάλλει φωνὰς χαρᾶς διότι εἶνε τόσον ὡραῖα καὶ τόσον μεγάλα.

— Θὰ μαζεύσω πολλά, πολλά, εἶπε, καὶ ἔπειτα θὰ τὰ ὑπάγω εἰς τὸ σπίτι, καὶ ἡ Κατερίνα θὰ μοῦ τὰ ψήσῃ. Πῶς θὰ εὐχαριστηθῇ ἡ Σοφία μας, ποὺ τ' ἀγαπᾷ τόσον!

Ἀλλ' ἐν ᾧ ἡ Ἀνδρομάχη συλλέγει κάστανα, τὸ ὡρολόγιον κτυπᾷ τέσσαρας, καὶ ἡ μητέρα λέγει:

— Ἔλα γρήγορα, Ἀνδρομάχη· πρέπει νὰ πᾶμε γρήγορα· ἡ Σοφία μᾶς περιμένει.

Ἡ Ἀνδρομάχη τότε γεμίζει τὰ δύο θυλάκια τοῦ ἐπανωφορίου της μὲ τὰ μεγαλείτερα κάστανα, τὰ ὁποῖα συνέλεξε· τόσα δὲ στουμπόνει εἰς αὐτά, ὥστε δὲν μένει πλέον τόπος διὰ τὰ δυστυχισμένα χειρόκτια.

— Ἄ! ἐπὶ τέλους τί νὰ τὰ κάμω! λέγει μὲ τὸν νοῦν της ἡ Ἀνδρομάχη· καλλίτερα ἔχω τὰ κάστανα παρὰ τὰ χειρόκτια, καὶ τώρα πλειὰ ἐπάλησαν καὶ ἔχασαν τὸ ὡραῖό τους γαλάζιο χρῶμα.

Καὶ ἡ μικρὰ κόρη τρέχει πρὸς τὴν μητέρα της. Αὕτη, ἡ ὁποία ἦτο συνηθισμένη νὰ αἰσθάνηται πάντοτε τὴν μικρὰν χεῖρα τῆς κόρης της γυμνὴν εἰς τὴν ἰδικήν του, δὲν ἐνόησεν ὅτι ἔλειπον τὰ χειρόκτια· ἄλλως τε ἔχει τὸν νοῦν της εἰς τὴν Σοφίαν, ἡ ὁποία θὰ περιμένῃ εἰς τὸ σχολεῖον, ἐν ᾧ μάλιστα ἤρχισεν ἡ βροχή...

Ἀλλ' ἅμα ἔφθασαν εἰς τὴν οἰκίαν καὶ εἶδεν ὅτι ἡ Ἀνδρομάχη ἐξέβαλεν ἀπὸ τὰ θυλάκιά της τὰ τόσα κάστανα, ἐνθυμεῖται τὰ χειρόκτια.

— Ποῦ εἶνε τὰ ὡραῖά σου χειρόκτια;

— Εἰς τὸν κῆπον τῆς δημαρχίας.

— Ὡραῖα! σὲ συγχαίρω! εἶπεν ἡ μήτηρ της δυσηρεστημένη. Ἀκοῦς ἐκεῖ νὰ χάσῃς τὰ χειρόκτιά σου ἀφ' οὗ μόλις μία ὥρα εἶνε ποὺ τὰ ἠγοράσαμεν;

— Ὤ, δὲν τὰ ἔχασα, μητέρα! Ξεύρω πολὺ καλὰ ποῦ εἶνε. Τὰ ἀφῆκα κάτω ἀπὸ τὴν μεγάλην καστανιάν. Δὲν εἶχα τόπο εἰς ταῖς τσέπαις μου καὶ ἔπειτα ἐχάλασαν κόλα· ἔβαλα μέσα ἄμμο καὶ χῶμα· δὲν ἦσαν πλειὰ χειρόκτια, ἦσαν σακκιά. Θὰ πάγω νὰ τὰ φέρω εἰς τὴν στιγμήν.

Καὶ ἡ Ἀνδρομάχη ἀνεχώρησεν ἀμέσως μὲ τὴν Κατερίναν τὴν τροφόν της εἰς τὸν κῆπον τῆς δημαρχίας. Βρέχει, καὶ ἡ Κατερίνα κρατεῖ τὸ ἀλεξιβρόχιον. Τέλος φθάνουσιν εἰς τὸ μέρος, ὅπου ἔπαιζεν ἡ Ἀνδρομάχη· τὰ χειρόκτια εἶνε ἐκεῖ, ἀλλ' εἰς ποίαν κατάστασιν; Ἡ ἄμμος καὶ τὸ χῶμα τὰ εἶχον μισοκαταστρέψῃ, τώρα ἀπὸ τὴν βροχὴν ἔγειναν ἐλεεινά.

— Καινούργια γάντια εἶνε αὐτά! ἀναφωνεῖ ἡ τροφός· πῶς σοῦ βαστᾷ ἡ καρδιά σου νὰ χαλᾷς ἔτσι ἀλύπητα τέτοια ὥμορφα πραγματάκια; ἀκοῦς ἐκεῖ νὰ τἀφήσῃς εἰς τὸν κῆπον καὶ νὰ φέρῃς κἄτι παληοκάστανα ποῦ τὰ τρώγουν τὰ γουρουνάκια! Ἄχ! νὰ ἤμουν μητέρα σου καὶ νἄβλεπες πῶς θὰ σ' ἐτιμωροῦσα!..

Ἡ Κατερίνα λέγει ταῦτα μὲ χονδρὰν φωνήν, ἡ ὁποία πάντοτε φοβίζει τὴν μικρὰν Ἀνδρομάχην.

Τὸ κοράσιον, τρομάζον ἀπὸ τὴν ἀπειλήν, καὶ ἀκοῦσαν νὰ ὑβρίζωνται τόσον σκληρῶς τὰ ἀγαπητά του κάστανα, ἤρχισε νὰ κλαίῃ, καὶ ἔκλαιε τόσον δυνατά, ὥστε οἱ διαβάται ἔστρεφον καὶ ἔβλεπον. Ἡ Κατερίνα δὲν ἤξευρε πῶς νὰ ἡμερώσῃ τὴν Ἀνδρομάχην.

Εὐτυχῶς ὁ πατήρ της τὴν συνήντησε καθ' ἣν στιγμὴν ἐπλησίαζον εἰς τὴν οἰκίαν.

Ἐρωτᾷ τὴν Ἀνδρομάχην διατί κλαίει καὶ μανθάνει τὴν ἱστορίαν τῶν χειροκτίων.

— Δὲν ἤξευρα πῶς τὰ χειρόκτια χαλοῦν τόσον γρήγορα! θὰ δώσω ταῖς πέντε πεντάραις, ποὺ ἔχω, ν'ἀγοράσω ἄλλα, εἶπε μὲ φωνὴν διακεκομμένην ἀπὸ λυγμούς.

— Ἔλα, ἔλα, μὴν τὸ παίρνεις τόσο κατάκαρδα τὸ πρᾶγμα, εἶπεν ὁ πατήρ της, ὁ ὁποῖος δὲν θέλει νὰ βλέπῃ τὴν κόρην του νὰ κλαίῃ. Ἡ μητέρα σου ἴσως ἐλησμόνησε νὰ σοῦ εἴπῃ ὅτι τὰ χειρόκτια χρησιμεύουν μόνον νὰ τὰ φορῶμεν εἰς τὰς χεῖράς μας καὶ ὄχι νὰ τὰ μεταχειριζώμεθα ὡς σάκκους...

— Ναί, ναί, εἶπεν ἡ Ἀνδρομάχη· ἡ μητέρα τὸ ἐλησμόνησεν ὅλως διόλου· μοῦ εἶπε μόνον ὅτι πρέπει νὰ μάθω νὰ βάζω καὶ νὰ βγάζω τὰ χειρόκτια..., καὶ τὸ μειδίαμα ἀνεφάνη πάλιν ἐπὶ τῆς παχουλῆς μορφῆς τοῦ κορασίου, βρεγμένης ἀκόμη ἀπὸ δάκρυα.

— Τώρα λοιπόν, εἶπεν ὁ πατήρ, ποὺ ἔμαθες καὶ σὺ ὅτι τὰ χειρόκτια δὲν εἶνε παιγνίδια, κύτ-

τα νὰ μὴ τὸ λησμονήσῃς, καὶ ἔλα νὰ πᾶμε ν' ἀγοράσωμεν ἓν ἄλλο ζευγάρι.

— Μὲ ταῖς πέντε πεντάραις μου;

— Ὄχι, παιδί μου, δὲν φθάνουν αἱ πέντε πεντάραι σου· καὶ ἔπειτα δὲν θέλω νὰ σοῦ πάρω ὅλην τὴν περιουσίαν σου. Ἀφ' οὗ ἡ μητέρα σοῦ ἠγόρασε τὰ πρῶτα, ἐγὼ θὰ σοῦ ἀγοράσω τὰ δεύτερα χειρόκτια, ἀλλὰ πρέπει νὰ τὰ διατηρήσῃς πολύ.

— Ναί, ναί, πατέρα, δεκαπέντε ἡμέρας τὸ ὀλιγώτερον.

— Καὶ ἀκόμη περισσότερον.

Εὐτυχῶς εὑρέθη ἓν ζεῦγος χειροκτίων ὁμοίων μὲ τὰ προηγούμενα. Ἀλλ' ἡ Ἀνδρομάχη ἀπὸ φόβον μὴ τὰ λερώσῃ μὲ τὰς χεῖράς της, αἱ ὁποῖαι εἶχον πιάσῃ ἄμμον καὶ χῶμα, δὲν ἠθέλησε νὰ τὰ φορέσῃ, ἀλλὰ τὰ ἐκράτει τυλιγμένα εἰς ἓν μεταξωτὸν χαρτί, τὰ ὡραῖα ἐκεῖνα χειρόκτια, τὰ ὁποῖα τώρα τῇ ἐνέπνεον σεβασμόν.

ΕΛΠΙΣ ΚΑΙ ΧΑΡΙΣ

(Συνέχεια· ἴδε σελ. 88)

Τὴν ἐπιοῦσαν ἐξυπνήσας ἐνόμισεν ὅτι εἶχε κοιμηθῇ πολὺ καὶ ὅτι θὰ ἦτο πολὺ ἀργά. Ἐν τούτοις σκότος βαθύτατον θὰ ἦτο ἐν τῷ δωματίῳ, ἐὰν δὲν ἐφαίνετο τὸ φῶς τοῦ λύχνου ὡς φωτεινὸν σημεῖον ἐν τῷ μέσῳ τοῦ σκότους.

Παρετήρησε καὶ τὴν Ἐλπίδα ἀλμέγουσαν τὴν λευκὴν αἶγα, καὶ πλησίον της τὸν τυφλὸν γέροντα καθήμενον ἐπὶ ἀναπαυτικῆς ἕδρας.

Ὅτε ἐγέμισε τὸ κύπελλον, ἡ Ἐλπὶς ἐνεχείρισεν αὐτὸ εἰς τὸν γέροντα ὑποβαστάζουσα τὴν πολιὰν κεφαλήν του, ἐν ᾧ αὐτὸς ἔπινε.

Ὁ Χριστελ εἶχεν ἐγερθῇ ἀθορύβως καὶ πλησιάσας πρὸς αὐτὴν ἀκροποδητὶ εἶπε μετὰ φωνῆς θωπευτικῆς.

— Καὶ ἐγὼ θέλω γάλα.

— Ἄ! ἐσηκώθης! εἶπεν ἡ Ἐλπίς. Πόσες ὧρες ἐκοιμήθης; μικρό μου! Μὰ ἤσουν ἀφανισμένο ἀπὸ τὸν κόπον!

Ο ΧΡΙΣΤΕΛ

Ὁ Χριστελ ἔγινε σύννους καὶ εἶπε τεταραγμένος:

— Εἶνε λοιπὸν ἡ ὥρα περασμένη;

Ἡ Ἐλπὶς ἀπέβλεψε πρὸς αὐτὸν γελῶσα.

— Μὰ διατὶ λοιπὸν εἶνε τόσον σκοτεινά; ἠρώτησεν ὁ Χριστελ.

— Διότι μᾶς ἔκλεισε τὸ χιόνι καὶ θὰ μείνωμεν ἐδῶ πολλὰς ἑβδομάδας καὶ πολλοὺς μῆνας.

— Μὰ τότε λοιπόν... τότε, πῶς θὰ κάμω ἐγὼ νὰ πάγω εἰς τὸ σχολεῖον; καὶ πρέπει νὰ πάγω χωρὶς ἄλλο!... Ὤ! καὶ ἂν τα εἰξεύρατε! ὁ διδάσκαλος θὰ 'πᾷ νὰ εὕρῃ τὴν θείαν Λισβέθαν καὶ θὰ τῆς τα εἰπῇ ὅλα... Καὶ πότε θὰ μάθω τὸ ἀλφάβητον, ὅπου πρέπει νὰ το εἰπῶ σήμερα... Καθὼς βλέπω καὶ σήμερα θὰ μοῦ τῆς δώσῃ πάλιν 's τὰ δάκτυλα ὁ διδάσκαλος, καὶ ἡ θεία Λισβέθα.. Ἄ! ἀφῆστέ με νὰ φύγω!

Καὶ ἔσπευδε πρὸς τὴν θύραν.

Ἀλλ' ἡ Ἐλπὶς τὸν περιέβαλε διὰ τῶν βραχιόνων της νὰ τὸν κρατήσῃ.

— Ἡσύχασε, μικρέ μου, εἶπε πρὸς τὸν Χριστελ ἡ καλὴ κόρη, ἡσύχασε καὶ πλέον δὲν θὰ 'πᾷς εἰς τὸ σχολεῖον.

— Μὰ διατί;

— Μὰ δὲν σου εἶπα ὅτι μας ἔκλεισε τὸ χιόνι;

— Ἔ, καὶ τί πειράζει;

— Δὲν εἰμπορεῖ νὰ ἀνοίξῃ ἡ θύρα, δὲν εἰμπορεῖ νὰ ἐξέλθῃ κανεὶς μας.

Ὁ Χριστελ ἠσθάνθη χαρὰν ἅμα καὶ ἀνησυχίαν. Καὶ ναὶ μὲν τί καλλίτερον ἤθελεν ἢ νὰ διέλθῃ τὸν βίον του ἐν τῷ οἰκίσκῳ ἐκείνῳ μετὰ τῆς γλυκυτάτης Ἐλπίδος ἥτις τὸν ἐθώπευεν ὡς θὰ τὸν ἐθώπευεν ἡ μήτηρ του, καὶ τοῦ ἀγαθοῦ γέροντος ὅστις τὸν περιέθαλψε καὶ ὃν ἐσέβετο πολύ, καὶ τῆς χαριεστάτης λευκῆς αἰγὸς ἥτις τὸν ἐγνώριζεν ἤδη καὶ ἐρχομένη πρὸς αὐτὸν ἐστήριζε τὴν κεφαλήν της μεταξὺ τῶν χειρῶν της, ἀλλὰ ἡ θεία Λισβέθα... τί θὰ ἔλεγε βλέπουσα

ὅτι δὲν ἔρχεται; Καὶ ἐὰν ἡ χιὼν διαρκέσῃ πολύ, πῶς θὰ τὸν ὑποδεχθῇ ὅταν ἐπανέλθῃ; Θὰ τὸν ἐπιπλήξῃ, ἴσως δὲ καὶ θὰ τὸν δείρῃ . . .

Ἡ Ἐλπὶς ὡς μαντεύσασα τί διενοεῖτο ὁ μικρὸς εἶπε πρὸς αὐτόν:

— Ἡ μητέρα σου θὰ χαρῇ ὅταν μάθῃ ὅτι εἶσαι πολὺ καλά.

— Ἀλλά, εἶπε τὸ παιδίον, ἂν δὲν πάγω εἰς τὸ σχολεῖον, δὲν θὰ μάθω τίποτε· καὶ ἡ θεία Λισβέθα θέλει νὰ μάθω πολλὰ πράγματα, διὰ νὰ εἰμπορέσω μίαν ἡμέραν νὰ γίνω ... τὸ ἔλησμόνησα.

— Λόγιος; ἠρώτησεν ὁ τυφλός.

— Μάλιστα, λόγιος, ἔτσι τὸ εἶπεν ἡ θεία Λισβέθα· ἀλλὰ εἶπε καὶ κάτι ἄλλο . . . πῶς τὸ ἔλεγε . . . Τάχα ἕνας ἄνθρωπος ὅπου ἀμιλεῖ καὶ οἱ ἄλλοι κάθονται καὶ τὸν ἀκούουν.

— Καθηγητής; εἶπεν ὁ γέρων· ρήτωρ; . . .

— Ναί, ναί ἕνα τέτοια πρᾶγμα. Ἀλλὰ αὐτὸ τὸ μαθαίνουν εἰς τὸ σχολεῖον, καὶ θὰ εἶνε δύσκολον. Χθὲς εἰς τὸ σχολεῖον ἄκουσα τόσην ὥραν ὅπου ἔλεγαν, ἔλεγαν τόσα πράγματα καὶ δὲν εἰμπόρεσα νὰ καταλάβω τίποτε! Σταθῆτε νὰ ἰδῆτε, θαρρῶ ὅτι θυμοῦμαι κάμποσες λέξεις: *γαμώματα χρήματα, ἐπιχειρήματα, μετοχαὶ τῆς Τραπέζης, καὶ τοῦ χρόνου, μέλι, ἔκλεισες εὐτυχής, οὐδετέρου, πτώσεως πληθυντικοῦ ἀριθμοῦ*..

— Καλὲ τί λέγεις, Χρίστελ μου; Τί εἶνε αὐτὰ τὰ Κινέζικα; εἶπεν ἡ Ἐλπὶς καγχάζουσα.

Ὁ γέρων ἐνόησεν ὅτι τὸ παιδίον εἶχεν ἐντὸς τῆς κεφαλῆς του φύρδην μίγδην ὅσας λέξεις εἶχεν ἀκούσῃ ἐν τῷ σχολείῳ εἰς τὸ μάθημα τῆς τεχνολογίας καὶ γελῶν εἶπε πρὸς τὴν Ἐλπίδα:

— Ἐγὼ νὰ σοῦ εἰπῶ, κόρη μου, τί σημαίνουν τὰ Κινέζικα τὰ ὁποῖά μας εἶπεν ὁ λογιώτατος, διότι ἐγὼ τὰ εἰξεύρω τὰ Κινέζικα. Εἰς τὸ σχολεῖον λοιπὸν ὁ Χρίστελ ἤκουσε τὰς λέξεις: *ὀνόματα, ῥήματα, ἐπιῤῥήματα, μετοχαί, χρόνου μέλλοντος, ἐγκλίσεως εὐκτικῆς, γένους οὐδετέρου, ἀριθμοῦ πληθυντικοῦ*. Ἀλλὰ ἐπειδὴ εἶνε μικρὸς καὶ δὲν εἰξεύρει τί ἐστι τεχνολογία δὲν εἰμπόρεσε νὰ καταλάβῃ τί σημαίνουν αἱ λέξεις καὶ τὰς ἀνακάτωσεν, ὥστε δικαίως σὲ ἔκαμε νὰ γελάσῃς.

— Λοιπὸν εἶνε πολὺ δύσκολα αὐτὰ τὰ πράγματα; ἠρώτησεν ὁ Χρίστελ. Φοβοῦμαι ὅτι δὲν θὰ εἰμπορέσω ποτέ μου νὰ τὰ μάθω καὶ νὰ γίνω λόγιος σὰν τὸν πατέρα μου, καὶ ὅπως θέλει ἡ μητέρα μου!

— Καὶ τί θέλεις νὰ γίνῃς ὅταν μεγαλώσῃς;

— Τί θέλω; εἶπε τὸ παιδίον, ἐγὼ ἤθελα νὰ μάθω νὰ τραγουδῶ σὰν τὴν Ἐλπίδα καὶ νὰ κοιμίζω τὰ μικρὰ παιδάκια ὅταν κρυώνουν καὶ πεινοῦν καὶ ποτέ τους δὲν τὰ ἐφίλησεν ἡ μητέρα τους.

Ὁ γέρων καὶ ἡ Ἐλπὶς δὲν εἶπον τίποτε.

Ἀλλὰ μετ' ὀλίγον ὁ τυφλὸς γέρων εἶπε:

— Λοιπόν, ἀφ' οὗ τοῦτο εἶνε ἡ ἐπιθυμία σου, ἐγὼ θὰ σὲ μάθω νὰ τραγουδῇς καλλίτερα καὶ ἀπὸ τὴν Ἐλπίδα.

Καὶ ἔνευσε πρὸς τὴν Ἐλπίδα.

Τότε ὁ Χρίστελ εἶδε τὴν νεάνιδα ὅτι ἠγέρθη καὶ ἔφερε πρὸς τὸν γέροντα τὸ βιολίον του.

Ὁ γέρων ἐκίνησε τοὺς δακτύλους του ἐπὶ τοῦ βραχίονος τοῦ βιολίου, καὶ ἐθώπευσε τὸ ὄργανον ὡς ἐὰν ἦτο ζωντανόν.

— Ἔλα ἐδῶ πλησίον μου, μικρέ, εἶπε πρὸς τὸν Χρίστελ. Ὅταν μεγαλώσῃς θὰ ἀκούῃς νὰ λέγουν ὅτι τὰ περιφημότατα βιολία εἶνε ὅσα ἔκαμε ὁ Ἀμάτι καὶ ὁ Στραδιβάριος. Θὰ ἀκούσῃς ὅτι τὰ βιολία τὰ ὁποῖα κατασκευάζονται εἰς τὴν πόλιν τῆς Ἰταλίας Κρεμώναν εἶνε τόσον περίφημα, ὥστε διὰ νὰ τα ἀγοράσῃ τις ἔπρεπε νὰ τα σκεπάσῃ μὲ φλωριά, τόση ἦτο ἡ ἀξία των. ἀλλὰ τὸ βιολὶ τοῦτο ὅπου βλέπεις δὲν ὑπάρχει εἰς τὴν γῆν τὴν οἰκουμένην ἄνθρωπος τόσον πλούσιος, ὥστε νὰ εἰμπορῇ νὰ το ἀγοράσῃ· αὐτὸ ὀνομάζεται *Φιτές*. Μὴ το λησμονήσῃς το εὔμορφον τοῦτο ὄνομα. Τώρα ἔλα νὰ σου δείξω πῶς νὰ το παίζῃς.—Ἄκουσε.

Καὶ διὰ χειρὸς ἀσφαλεστάτης, ὁ γέρων, ἔλαβε τὸ τόξον καὶ το ἔσυρεν ἐπὶ μιᾶς χορδῆς καὶ ἐξήγαγεν ἦχον καθαρώτατον καὶ ἀμίμητον.

—Τοῦτο λέγεται θεμελιώδης, νὰ ἐνθυμῆσαι καλὰ τὴν λέξιν, θεμελιώδης καὶ εἶνε ἡ βάσις καὶ ἡ ἀρχὴ πάσης ἁρμονίας.

Μετὰ ταῦτα ὁ γέρων ἔπληξε διαδοχικῶς τρεῖς χορδάς, ὧν ὁ ἦχος εἶχέ τι τὸ θαυμάσιον καὶ ὁ Χρίστελ κατεγοητεύθη καὶ εὐθὺς ἀπέβλεψε πρὸς τὴν Ἐλπίδα, διότι ἐνόμισεν ὅτι ἀνεγνώρισε τοὺς ἦχους τῆς φωνῆς ἥτις τὸν ἐβαυκάλισε χθὲς τὴν ἑσπέραν, ἐνόμισεν ὅτι εἶνε ἡ φωνὴ τῆς Ἐλπίδος, ἀλλ' ἡ Ἐλπὶς εἶχε τὸ στόμα της κλειστὸν καὶ κύπτουσα ἄνωθεν τῆς κεφαλῆς τοῦ γέροντος

παρετήρει ἀσκαρδαμυκτὶ τὸν Χρίστελ καὶ ἐμειδία.

— Δοκίμασε τώρα, εἶπεν ὁ γέρων καὶ ἐνεχείρισεν εἰς τὸν μικρὸν τὸ βιολίον καὶ τὸ τόξον, ἔθεσε τοὺς δακτύλους του ἐπὶ τῶν χορδῶν καὶ τὸν καθωδήγησε.

Ὁ Χρίστελ τρέμων ὑπὸ συγκινήσεως ἐκίνησε τὴν χεῖρα καὶ ἐξήγαγεν ἤχους τινάς.

—Καλούτσικα, εἶπεν ὁ γέρων. Εὖγε, μικρέ μου, εὖγε.

Ὁ Χρίστελ δὲν ἠδυνήθη ποτὲ νὰ εἴπῃ πόσην ὥραν διήρκεσε τὸ πρῶτον τοῦτο μάθημα. Τὸ σκότος τοῦ δωματίου θὰ ἦτο τέλειον ἐὰν μὴ ὑπῆρχεν ὁ λαμπρὸς λύχνος τῆς Ἐλπίδος καὶ τὸ ζωηρὸν πῦρ τῆς ἑστίας. Οὐδεμία λάμψις, οὐδεὶς θόρυβος ἔξωθεν εἰσῆρχετο, ὥστε ὁ Χρίστελ δὲν ἠδύνατο νὰ νοήσῃ ἐὰν ἦτο ἡμέρα ἢ νύξ. Ἡ φιλομάθειά του καὶ ἡ χαρὰ διότι ἐμάνθανε καὶ προώδευε ἦτο τοσαύτη, ὥστε τῷ ἦτο ἀδύνατον νὰ ὑπολογίσῃ πόσος χρόνος εἶχε παρέλθῃ.

Ἡ Ἐλπὶς διέκοψε τὰς σκέψεις τοῦ Χρίστελ. Ἦλθε φέρουσα πρὸς αὐτὸν μέγα κύπελλον γάλακτος θερμοῦ καὶ τεμάχιον ἄρτου λευκοῦ προσφάτου καὶ νοστιμωτάτου, ὃν αὐτὴ εἶχε ζυμώσῃ διὰ τῶν ἰδίων της χειρῶν.

—Πρέπει νὰ φάγωμεν καὶ ἔπειτα νὰ πλαγιάσωμεν, εἶπε πρὸς τὸν μικρόν, ὅστις ὑπήκουσε προθύμως.

Ἀφ' οὗ δὲ ἔφαγε καὶ ἔκλινε τὴν κεφαλήν του εἰς τὸ προσκεφάλαιον, ἡ Ἐλπὶς τον ἐφίλησεν ὡς καὶ χθές, καὶ διὰ τῆς γλυκυτάτης φωνῆς της ἐτραγῴδησε μελῳδίαν τινά.

Ἡ ἑπομένη ἡμέρα ἦτο ὁμοία πρὸς τὰς προηγουμένας, ὁμοίως δὲ καὶ αἱ ἑπόμεναι.

Ὁ Χρίστελ κατώρθωσε μετ' οὐ πολὺ νὰ ἐπαναλαμβάνῃ ἐπὶ τοῦ βιολίου του τὰς μελῳδίας, δι' ὧν ἡ Ἐλπὶς ἐβαυκάλα αὐτὸν καθ' ἑσπέραν.

Αἱ ἡμέραι παρήρχοντο διαδεχόμεναι τὰς ἡμέρας καὶ οἱ μῆνες τοὺς μῆνας, ὁ δὲ Χρίστελ δὲν ἠδύνατο νὰ νοήσῃ πῶς παρήρχοντο. Ἀλλ' ὁ τυφλὸς γέρων ὁσημέραι ἐγίνετο ἀσθενέστερος καὶ αἱ δυνάμεις του ἐξηντλοῦντο. Ὁ Χρίστελ δὲν εἶχε πλέον χρείαν τῶν συμβουλῶν του, διότι διὰ τῆς μελέτης καὶ τῆς ἀσκήσεως εἶχε καταστῆ βιολιστὴς τέλειος.

Ἡμέραν τινὰ ὁ τυφλὸς γέρων ἔλαβε τὸ βιολίον καὶ το ἐθώπευσε πολλὴν ὥραν σιωπῶν. Ἔπειτα δὲ καλέσας τὸν Χρίστελ ἐπέθηκε τὴν δεξιάν του ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τοῦ μικροῦ.

—Ἄκουσε, Χρίστελ μου, μετ' ὀλίγον πρέπει νὰ χωρισθῶμεν.

—Μάλιστα, εἶπεν ὁ Χρίστελ, ὁ χειμὼν θὰ περάσῃ. . . . καὶ θὰ χρειασθῇ νὰ ἐπανέλθωμεν πλησίον τῆς Λισβέθας... καὶ νὰ σας ἀφήσω.....

Ὁ γέρων ἔσεισε τὴν κεφαλὴν καὶ εἶπε:

— Ὄχι· ἐγὼ θὰ φύγω. Ἐγὼ θὰ ἀναχωρήσω πρῶτος καὶ θὰ ἐπιστρέψω εἰς τὴν μεγάλην πόλιν ὅπου θὰ συναντηθῶμεν μίαν ἡμέραν. Ἀλλὰ πρωτήτερα θὰ σου ἀφήσω ὁ τι πολυτιμώτατον ἔχω ἐπὶ τῆς γῆς. Τώρα ὅπου εἰξεύρεις νὰ μεταχειρίζεσαι τὸ βιολὶ καλλίτερά μου, σοῦ το χαρίζω. Εἶσαι εὐχαριστημένος; Θέλεις νὰ με εὐχαριστήσῃς; Ἔχεις δίκαιον· ὅσον καὶ ἂν με εὐχαριστήσῃς δὲν θὰ με ἀνταμείψῃς ἀρκετὰ διὰ τὸ δῶρόν μου. Μοῦ ἔκαμες μίαν χάριν, ἀλλὰ ἐγὼ σου κάμνω ἄλλην χιλιάκις μεγαλητέραν. Σὺ δὲν εἶσαι εἰς κατάστασιν νὰ καταλάβῃς τὴν ἀξίαν τοῦ δώρου τούτου. Ἐὰν ἀκολουθήσῃς πιστῶς τὰς συμβουλάς μου, μὲ τὸ βιολὶ αὐτὸ θὰ συγκινήσῃς τὸν κόσμον ὅλον. Μὲ τὸ βιολὶ αὐτὸ θὰ δύνασαι νὰ καταπαύῃς πολέμους, νὰ δαμάζῃς τὰ θηρία, νὰ καταβάλῃς στάσεις καὶ νὰ ἐξεγείρῃς ἐπαναστάσεις, νὰ μετακινῇς τὰ ὄρη, νὰ μεταβάλῃς τοὺς λύκους εἰς πρόβατα, καὶ νὰ ἀνακουφίζῃς πάντα τὰ δεινά. Ἐγὼ το εἰξεύρω ἐκ πείρας, ἀλλὰ φεῦ! ἠδυνάμην νὰ το εἰξευρα καὶ πολὺ καλλίτερα. Ὁ βίος μου δὲν ὑπῆρξεν ὁποῖος ἔπρεπε νὰ εἶνε, διότι ἐγὼ ἤμην τυφλός. Τίποτε ἄλλο δὲν εἶχον ἐγώ, παρὰ μόνον τὸ κυνάριόν μου νὰ με ὁδηγῇ, καὶ δὲν εἰξευρα ἀκριβῶς ποῦ ἤμην καὶ ὁποῖοι ἦσαν οἱ ἀκροαταί μου. Πολλάκις μοι συνέβαινεν ἔμπροσθεν ἀνθρώπων θρηνούντων νὰ παίζω μελῳδίας φαιδρὰς καὶ εὐθύμους, αἵτινες μᾶλλον ἐξηρέθιζον αὐτούς, ἐν ᾧ τούναντίον εἰς ἀνθρώπους γελῶντας καὶ εὐθυμοῦντας ἔπαιζον μελῳδίας πενθίμους, καὶ διὰ τοῦτο ἐκεῖνοί τας ἐνόμιζον ὡς θρηνῳδίας γέροντος ἐπαίτου. Καὶ ἐπειδή μ' ἐξελάμβανον ὡς ἐπαίτην, μοῦ ἔρριπτον ὀλίγας πεντάρας χωρὶς νὰ λαμβάνουν τὸν κόπον νὰ μ' ἀκούσουν, ἐξηκολούθησεν ὁ γέρων. Ἔπειτα ὅμως συνήντησα τὴν Ἐλπίδα καὶ τότε τὰ πράγματα μετεβλήθησαν. Ἀλλὰ πολλάκις ὑπέπεσα εἰς τὸ σφάλμα νὰ ἐξέρχωμαι μόνος μου χωρὶς αὐτὴν ὅπως τὴν ἡμέραν ὅπου με ἀπήντησες. Σοῦ την ἀφίνω λοι-

πόν καὶ αὐτὴν καὶ τὴν τροφόν της τὴν Χάριν. Ποτὲ νὰ μὴ τας χωρίσῃς. Ὅταν ἐγὼ ἀπέλθω νὰ ἀφήσῃς τὸν οἰκίσκον τοῦτον ἀνεπιστρεπτεὶ καὶ νὰ ἑτοιμασθῇς διὰ τὴν μεγάλην πόλιν ὅπου θά σε περιμένω. Ἡ Ἐλπὶς θά σου δείξῃ τὴν ὁδόν. Αὐτὴ εἰξεύρει κάλλιστα νὰ σε ὁδηγήσῃ, ποτὲ δὲν σφάλλεται. Καὶ ὅταν μὲν ἡ ὁδὸς εἶνε εὐθεῖα καὶ ὁμαλὴ ἡ Ἐλπὶς θὰ βαδίζῃ ἀκόπως καὶ θὰ προηγεῖται σοῦ· ἀλλ' ὅταν εἶνε ἀτραπὸς ἀπόκρημνος οἱ τρυφεροὶ πόδες της θὰ κατακόπτωνται· τότε δὲ πρέπει νὰ ἀφίνῃς τὴν αἶγα νὰ προηγῆται, καὶ αὐτὴ ποτέ της δὲν ἀπατᾶται. Τότε δὲ ἐνθυμοῦ πάντοτε τὴν συμβουλήν μου ταύτην· λάμβανε τὸ βιολίον σου καὶ παίζε εἰς τὴν Ἐλπίδα τὰς γλυκυτάτας μελῳδίας, διὰ τῶν ὁποίων σε ἐνανούριζε καθ' ἑσπέραν. Ἕως τώρα ἦσο μικρός, ἀδύνατος καὶ αὐτὴ σε ἐπεριποιεῖτο καὶ σε ἐθώπευεν· ἀλλὰ τώρα εἶσαι μεγάλος καὶ δυνατὸς καὶ σὺ ὀφείλεις νὰ την ὑποστηρίζῃς, νὰ την περιποιῆσαι καὶ νὰ την ἀγαπᾷς. Καὶ τώρα πρόσεχε νὰ ἀκούσῃς τὴν ὑστάτην συμβουλήν μου τὴν καὶ σπουδαιοτάτην. Ποτέ σου νὰ μὴ συγκατατεθῇς νὰ ἀποχωρισθῇς τῶν τριῶν θησαυρῶν σου, τοῦ Φιτές, τῆς Ἐλπίδος καὶ τῆς Χάριτος. Μίαν ἐξ αὐτῶν ἐὰν χάσῃς, ἐχάθης· οὐδέποτε θὰ ἀξιωθῇς νὰ φθάσῃς εἰς τὴν μεγάλην πόλιν ὅπου σε ἀναμένει ἡ δόξα καὶ ἡ εὐτυχία.

Μετ' ὀλίγας ἡμέρας ὁ Χρίστελ ἐξυπνήσας ἐκ μακροῦ ὕπνου, καθ' ὃν τον εἶχε βαυκαλήσῃ ἡ φωνὴ τῆς Ἐλπίδος, δὲν εἶδε τὸν γέροντα ἐκεῖ ὅπου συνήθως ἐκάθητο. Ἡ δὲ Ἐλπὶς ἱσταμένη παρὰ τὴν κλίνην του ἐμειδία πρὸς αὐτόν.

— Ἔφυγεν ; ἐψιθύρισεν ὁ Χρίστελ.

— Μάλιστα, ἀπεκρίθη ἡ Ἐλπίς. Τὸν συνώδευσα αὐτὴν τὴν νύκτα, καὶ τώρα πρέπει νὰ κινήσωμεν καὶ ἡμεῖς. Ὁ χειμὼν παρῆλθε, ἡ χιὼν διελύθη καὶ ἦλθε τὸ ἔαρ... Ἰδέ.

Καὶ ταῦτα λέγουσα ἀνοίγει τὴν θύραν καὶ κύματα φωτὸς κατακλύζουσι τὸ δωμάτιον. Ἡ χλόη ἐπρασίνιζε, τὰ πτηνὰ ἐπτερύγιζον πέριξ τῶν ἀνθισμένων δένδρων καὶ αἱ χελιδόνες ἐπανελθοῦσαι ἵπταντο κυκλοειδῶς εἰς τὸν ἀέρα. Ἡ Ἐλπὶς ἔλαβε σχοινίον χρυσοῦν καὶ ἔδεσε τὸν λαιμὸν τῆς λευκῆς αἰγός, ὁ Χρίστελ ἔλαβε τὸ βιολίον του καὶ την ἠκολούθησε.

Διῆλθον τὸ δάσος.

— Εἰς τὴν θείαν Λισβέθχν πηγαίνομεν, Ἐλπίς ; ἠρώτησεν ὁ Χρίστελ ὅτε ἔφθασαν ἐκεῖ ὅπου παύουσιν τὰ δένδρα καὶ ἄρχεται ὁ τραχὺς καὶ ἀπότομος βράχος.

Ἀλλ' ἡ Χάρις σιωπῶσα ἔδειξε διὰ τοῦ δακτύλου τὸν χῶρον ὅπου ἄλλοτε ἔκειτο τὸ χωρίον. Τὸ χωρίον εἶχεν ἐξαφανισθῇ καὶ τὸ ὄρος κατήρχετο εὐθὺ πρὸς τὴν θάλασσαν. Οὐδὲ ἡ παραλία ὑπῆρχε κἄν.

Ὁ Χρίστελ θυμάσας ἐκβάλλει κραυγὴν καὶ ἐρωτᾷ :

— Καὶ τὸ χωρίον ; τί ἔγινε τὸ χωρίον ;

Ἡ Ἐλπὶς στενάξασα ἀπεκρίθη :

— Χιονοστιβάς το ἐσάρωσεν εἰς τὴν θάλασσαν.

— Καὶ ἡ θεία Λισβέθα ; ἠρώτησεν ὠχριάσας.

— Θά την ἐπανίδῃς ὅταν φθάσωμεν εἰς τὴν μεγάλην πόλιν· ἀλλὰ πρέπει νὰ περιπατήσωμεν πολύ.

Καὶ ἐξηκολούθησαν βαδίζοντες.

(Ἕπεται συνέχεια)

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ Ι. ΦΕΡΜΠΟΣ

Κατὰ τὸ Γαλλικόν

Τῆς πρωτοπίσσης Καντακουζηνοῦ-Ἀλτιέρη

ΠΑΙΔΙΚΟΝ ΠΝΕΥΜΑ

— Γιατρέ, ἔλεγεν ὁ Μιμῆς εἰς τὸν ἐξάδελφόν του, πῶς ἔκαμες τόσην περιουσίαν ;

— Διότι αἱ κοῦραί μου ἦσαν καὶ εἶνε πολλαί.

— Περίεργον! λέγει ὁ Μιμῆς, καὶ ἐγὼ κόβω τόσαις κοῦρες καθ' ἡμέραν καὶ ἐντούτοις μόνον ξύλο τρώγω δι' αὐτάς.

Ἐστάλη ὑπὸ τοῦ Μεγάλου Ναπολέοντος Βοναπάρτου

* * *

Διάλογος μεταξὺ δύο ἀδελφῶν:

Πέτρος. Καϊμένη Μαρίκα, ἔσπασα τὴ λάμπα καὶ τὸ βράδυ ποὺ θὰ ἔλθῃ ἡ μαμὰ θὰ με τιμωρήσῃ· σῶσέ μς ὅπως εἴμπορεῖς.

Μαρίκα. Μόνον μία λάμπα ἔσπασες;

Πέτρος. Ναί, μόνον μία.

Μαρίκα. Κρίμα! Ἂν ἔσπαζες ὅλας τὰς λάμπας, θὰ μπορούσα νὰ σὲ σώσω, γιατὶ ἡ μαμὰ θὰ ἔλθῃ τὸ βράδυ, καὶ ἐπειδὴ δὲν θὰ εἴχαμε λάμπα γιὰ νὰ ἀνάψουμε, 'ς τὰ σκοτεινὰ δὲν θὰ τὰς ἔβλεπε ποὺ εἶνε σπασμένα.

Ἐστάλη ὑπὸ τοῦ Ἀνόποδος Ἀχιλλέως

* * *

Διάλογος μεταξὺ δύο παιδίων :

— Τί ἄσχημα ποὺ ἔκαμεν ὁ Ἀδάμ καὶ ἔφαγεν ἀπὸ τὸν ἀπηγορευμένον καρπὸν καὶ διὰ τοῦτο τώρα ἡμεῖς ἀποθνήσκομεν!

— Ἂν ἦσο σὺ εἰς τὴν θέσιν τοῦ Ἀδάμ, τί θὰ ἔκαμνες;

— Θὰ τάτρωγα ὅλα...

Ἐστάλη ὑπὸ Θεοδοσίου Θεοδοσιάδου

ΕΛΠΙΣ ΚΑΙ ΧΑΡΙΣ

(Συνέχεια· ἴδε σελ. 109)

Ὁ Χρίστελ παρετήρει τὴν Ἐλπίδα καὶ τῷ ἐφαίνετο πολὺ εὐμορφοτέρα· ἡ χρυσοπέδιλος κόρη τόσον ἐλαφρὰς ἤγγιζε τὴν γῆν, ὥστε οὐδὲ ἐκάμπτοντο οἱ μαργαρῖται καὶ τὰ ἠράνθεμα. Ὁπότε ἡ ἐσθὴς τῆς Ἐλπίδος ἔψαυεν εἰς ἄνθος τι, τὸ χρῶμα τοῦ ἄνθους ἐκείνου προσετίθετο εἰς τὰ λοιπὰ χρώματα. Τῷ ἐφαίνετο δὲ ὅτι ἠδύνατο οὕτω πως νὰ την ἀκολουθήσῃ καὶ εἰς τὸ ἄκρον τῆς γῆς.

Ἐβάδιζον πολὺν χρόνον καὶ οὐδεμίαν κατοικίαν ἀπήντησαν.

Τέλος μετὰ πολὺ εἶπεν ἡ Ἐλπίς:

— Πλησιάζομεν εἰς χωρίον.

Ὅτε δὲ ἔφθασαν εἰς τὰ πρόθυρα τοῦ χωρίου ἐστάθησαν.

Ἐνώπιόν των ἐξετείνετο ὁδὸς μακρὰ καὶ στενή, καὶ ἐν τῷ μέσῳ αὐτῆς ἦτο χάνδαξ ὕδατος ἀκαθάρτου. Αἱ οἰκίαι ἦσαν ἑτοιμόρροποι καὶ τὰ παράθυρα ἄνευ ὑέλων.

Ὁ Χρίστελ, ἰδὼν τὴν ἀθλιότητα, τοῦ χωρίου εἶπε :

— Τίς εἰξεύρει τί ἀθλιότης εἶνε ἐδῶ μέσα!

— Λάβε τὸ βιολίον σου καὶ παίξε, εἶπε πρὸς αὐτὸν ἡ Ἐλπίς.

Ὁ Χρίστελ ὑπήκουσεν.

Ὅτε ἠκούσθησαν οἱ πρῶτοι ἦχοι, ἐφάνησαν εἰς τὰ παράθυρα πρόσωπά τινα ὠχρὰ καὶ ἰσχνά.

— Καλὲ γειτόνισσα, τί τρέχει ; ἠρώτησε νέα τις γυνὴ ὁμοία πρὸς σκελετόν.

— Κάποιος ζητιάνος θὰ εἶνε, ἀπεκρίθη ἄλλος τις γυναικεῖος σκελετός. Ἐπέτυχαν οἱ κακόμοιροι! καὶ ποῦ νὰ ξέρουν τί πτώχια μας δέρνει καὶ μᾶς!

Ὁ Χρίστελ, ἀκούσας τοὺς λόγους τούτους, ἀπέβλεψε πρὸς τὴν Ἐλπίδα, ἥτις ἀντὶ νὰ εἴπῃ τι, ἤρχισε νὰ τραγῳδῇ.

Βραδέως καὶ ἀθορύβως παιδία τινὰ ῥακένδυτα ἦλθον καὶ περιεκύκλωσαν τὴν Ἐλπίδα. Ἔπειτα ἐξῆλθον γυναῖκές τινες ἐκ τῶν ῥυπαρῶν καὶ ἀθλίων καλυβῶν. Ἠκροῶντο θαυμάζουσαι καὶ δὲν ἠδύναντο νὰ ἀποστρέψωσι τὸ βλέμμα των ἀπὸ τοῦ προσώπου τῆς θαυμαστῆς νεάνιδος.

— Τί πλάσμα! ἐψιθύρισε νέα τις λικνίζουσα βρέφος ἀσθενικόν.

« ΤΡΑΓΟΥΔΗΣΤΕ, ΤΡΑΓΟΥΔΗΣΤΕ ΑΚΟΜΗ »

— Τραγουδῆστε ... τραγουδῆστε ἀκόμη, δὲν χορταίνομεν νὰ σας ἀκούμε ...

— Βέβαια, αὐτοὶ δὲν εἶνε ζητιάνοι, εἶπεν ἄλλη τις γυνή. Δὲν βλέπετε τὸ φόρεμά της ... τὰ χρυσᾶ της τὰ παπουτσάκια ... τὰ μαργαριτάρια τοῦ λαιμοῦ της καὶ τὰ μαλλάκιά της ... Δὲν φαίνεται νὰ ἦλθαν ἐδῶ διὰ ἐλεημοσύνη.

— Ὄχι, καλοί μου ἄνθρωποι, εἶπεν ἡ Ἐλπίς· ἐρχόμεθα μάλιστα νὰ σὰς δώσωμεν ὅ τι ἔχομεν ... ὀλίγην χαρὰν μὲ τὸ τραγούδι μας.

— Ἐλπίς, εἶπε χαμηλῇ τῇ φωνῇ ὁ Χρίστελ, κύτταξε αὐτὰ τὰ παιδιά, κύτταξέ τα πῶς φαίνονται πεινασμένα! δὲν ἤμην καὶ ἐγὼ σὰν αὐτὰ ὅταν μὲ πρωτοεῖδες; Τί λέγεις; τοὺς δίδομεν ὀλίγον γάλα; Ἡ Ἐλπὶς ἀντὶ νὰ ἀποκριθῇ ἔκυψε παρευθὺς πρὸς τὴν αἶγα καὶ ἐγέμισε τὸ χρυσοῦν ποτήριον, ὅπερ ἐκρέματο ὑπὸ τὴν ζώνην της.

— Χεῖρες σκελετώδεις καὶ χείλη τρέμοντα ὑπὸ τῆς πείνης ἐξηπλώθησαν πρὸς τὸ ἀχνίζον ποτήριον.

Οὐδὲν παιδίον ἠδικήθη, διότι τὸ γάλα τῆς λευκῆς τροφοῦ ἐφαίνετο ἀστείρευτον. Καὶ ἐνῷ τὰ πεινασμένα καὶ ἐξηντλημένα ἐκεῖνα παιδία ἔπινον, εὐθὺς ἀνελάμβανον τὸ χρῶμα τῆς ὑγιείας, τὰ

πρόσωπά των ἐγίνοντο ῥοδοκόκκινα, καὶ ὁ γέλως ἀνέτελλεν ἐπὶ τῶν μεμαραμμένων χειλέων τῶν μητέρων καὶ τῶν τέκνων.

— Ἄχ! καὶ ποῦ νὰ ἦταν ἐδῶ οἱ ἄνδρες μας οἱ ἀδελφοί μας, οἱ υἱοί μας νά σας ἀκούσουν! εἶπε γραῖά τις μετὰ δακρύων· ὁ Θεὸς νά σάς το πληρώσῃ, χαριτωμένα μου παιδιά.

— Καὶ ποῦ εἶνε οἱ ἄνδρες σας; ἠρώτησεν ὁ Χρίστελ.

— Κάτω, βαθειὰ 'ς τὴ γῆ, μέσα 'ς ἕνα μεγάλο μεταλλεῖο, καὶ δουλεύουν 'μέρα καὶ νύκτα οἱ κατακαϊμένοι, καὶ μόνο μία φορὰ τὴν ἑβδομάδα ἀνεβαίνουν!

— Τοὺς καϊμένους! εἶπεν ὁ Χρίστελ.

Καὶ ἀποβλέψας πρὸς τὴν Ἐλπίδα, εἶπε:

— Τί λέγεις, Ἐλπίς μου, πηγαίνομεν νά τους εὕρωμεν;

Κατένευσεν ἡ Ἐλπὶς καὶ ἐξεκίνησαν.

Διῆλθον ὅλον τὸ χωρίον καὶ κατέβησαν εἰς κοιλάδα ζοφερὰν καὶ σκοτεινήν, καὶ ἐν τῷ μέσῳ αὐτῆς ἦτο ὀπὴ φρέατος ὁμοία πρὸς κρατῆρα ἡφαιστείου.

Ἐκεῖ ἐστάθη ἡ Ἐλπὶς καὶ ἐδίσταζε νὰ καταβῇ, ἀλλ' ἡ αἴξ ὥρμησε πρώτη καὶ τότε ἠκολούθησεν ἡ Ἐλπὶς καὶ ὁ Χρίστελ.

Ὁ Χρίστελ μόλις ἀνέπνευεν, ἔθλιβεν ἐπὶ τοῦ στήθους του τὸ βιολίον διὰ νὰ μὴ κτυπήσῃ εἰς τοὺς βράχους. Ὅτε δὲ ἔφθασαν κάτω, ἡ Ἐλπὶς ἐστράφη καὶ εἶδε τὸν Χρίστελ, οἱ ὀφθαλμοί του ἔλαμπον ὡς ἀστέρες καὶ ἐφώτιζον τὸ σκότος τοῦ μεταλλείου.

— Φοβεῖσαι; τὸν ἠρώτησεν.

— Ὀλίγον, εἶπεν ὁ Χρίστελ.

— Καὶ ὅμως δὲν εἰμπορῶ ν' ἀναβῶ πλέον, εἶπεν ἡ Ἐλπίς, διότι ἡ Χάρις μὲ παρασύρει, τόσον δυνατὰ σύρει τὸ σχοινίον της, ὥστε δὲν εἰμπορῶ νὰ ἀντισταθῶ.

— Δέν με ἀρέσει αὐτὸ τὸ σκότος, εἶπεν ὁ Χρίστελ.

Ἡ δὲ Ἐλπὶς ἀπεκρίθη:

— Κύτταξέ με.

Κατέβησαν εἰς τὸ βάθος τοῦ βαράθρου, καὶ ἤκουσαν πέριξ των βόμβον ὑπόκωφον· ἐφαίνοντο ὡς φωναί, ὧν ἡ ἠχὼ ἤχετο μέχρι αὐτῶν. Καὶ πρῶτον μὲν ὁ Χρίστελ δὲν διέκρινε τίποτε· ἀλλὰ μετ' οὐ πολὺ ἤρχισε νὰ διακρίνῃ λέξεις τινὰς καὶ φράσεις.

— Ἡ τύχη μας εἶνε ἀφόρητος, ἔλεγε μία φωνή.

— Ναί, ναί, πάντα πεῖνα, πάντα πτώχια, πάντα ἐργασία, ἐργασία.

— Σὰν νὰ μὴν ἤμεθα καὶ 'μεῖς ἄνθρωποι ζωντανοί. Οὔτε ἥλιος εἶνε διὰ 'μᾶς, οὔτε ψωμὶ ἄσπρο, οὔτε ἀνάπαυσις.

— Τάχα τί καλλίτεροι εἶνε ἀπὸ 'μᾶς αὐτοί που τρώγουν καὶ πίνουν καὶ δὲν κάμνουν τίποτα!

— Ἐργαζόμεθα διὰ νὰ πλουτίζωμεν τὸν ἰδιοκτήτην τοῦ μεταλλείου.

— Βέβαια! αὐτὸς τρώγει καὶ πίνει τοὺς κόπους μας. Καὶ 'μεῖς τίποτα!

— Ἡ γυναῖκά του καὶ ἡ κόρες του εἶνε φορτωμένες διαμάντια καὶ δαντέλες, ἐν ᾧ ἡ δικές μας κοιμοῦνται ἀπάνω 'ς τὸ ἄχυρο.

— Εἶνε κλέπτης, μᾶς κλέβει τὸν κόπον μας!

— Ναί, εἶνε κλέπτης. Νά τον σκοτώσωμε καὶ νὰ μοιράσωμε τὰ πλούτη του, νὰ ἔρχεται ἡ γυναῖκά του νὰ διακονεύῃ 'ς τὴν πόρτα μας.

— Ναί, νά τον σκοτώσωμε. Ἐμεῖς εἴμαστε τόσοι, ἂς βγοῦμε ἀπὸ ἐδῶ, ἔχομεν ὅπλα, ἂς πάρωμε τὴς ἀξίνες μας, νὰ γλυτώσωμε ἀπὸ τὴν κακομοιριὰ αὐτή, νὰ βγοῦμε μέσ' ἀπὸ αὐτὴ τὴν κόλασι!

Αἱ φωναὶ ἠκούοντο πλησιέστερον.

— Τί νὰ κάμωμεν, ἐψιθύρισεν ὁ Χρίστελ.

— Λάβε τὸ βιολί σου καὶ παῖξε, εἶπε ταχέως ἡ Ἐλπίς.

Ὁ Χρίστελ ὑπήκουσε καὶ μετὰ τοὺς πρώτους ἤχους οἱ ψιθυρισμοὶ ἔπαυσαν.

Ὁ Χρίστελ ἔπαιξε μίαν τῶν μελῳδιῶν τῶν προσφιλεστάτων εἰς τὴν Ἐλπίδα, καὶ εὐθὺς ἐφάνησαν ἐρχόμεναι πανταχόθεν μικραὶ φλόγες ὅμοιαι πρὸς πυγολαμπίδας. Τότε δὲ παρετήρησεν ὅτι ἦτο ἐν τῷ μέσῳ σταυροδρομίου, ἐξ οὗ ἀκτινοειδῶς ἐξετείνοντο διάδρομοι ὑπόγειοι στενοὶ καὶ χαμηλοί. Ἐξ ἑκάστου δὲ τῶν διαδρόμων τούτων ἐξήρχοντο ἄνθρωποι κατάμαυροι. Ἦσαν ὠχροί, ἰσχνοί, ἡμίγυμνοι καὶ εἶρπον διὰ νὰ μὴ θραύσωσι τὴν κεφαλήν των· ἕκαστος δὲ αὐτῶν ἐκράτει λύχνον μεταλλευτοῦ.

— Πάντες οὗτοι περιεκύκλωσαν τὸν Χρίστελ καὶ τὴν Ἐλπίδα, οἵτινες ἐν τῷ μέσῳ τῶν μικρῶν ἐκείνων φώτων ἠκτινοβόλουν ὡς ἡ σελήνη μεταξὺ τῶν ἀστέρων.

Ὁ Χρίστελ ἔπαιζε καὶ πάντες οἱ περιεστῶτες ἠκροῶντο μετὰ προσοχῆς. Ὅτε δὲ καὶ ἡ Ἐλπὶς

συνήνωσε τὴν φωνήν της πρὸς τὴν μελῳδίαν τοῦ βιολίου, δάκρυα ἁδρὰ κατέρρεον ἐπὶ τῶν ἰσχνῶν παρειῶν καὶ τῶν αὐχμηρῶν γενείων των. Οἱ νεώτεροι προσῆλθον περιδεεῖς καὶ ἤγγισαν διὰ τοῦ δακτύλου τὰ ἄνθη τῆς ἐσθῆτος τῆς Ἐλπίδος. Οἱ γέροντες ἀπέθετον κατὰ γῆς τὸν λύχνον των, ἐκάθηντο πλησίον καὶ ἐστήριζον τὴν κεφαλὴν ἐπὶ τῶν ἐσταυρωμένων χειρῶν των ὡς τὰ παιδία ὅταν θέλωσι νὰ κοιμηθῶσιν. Κατὰ μικρὸν ἐλαφρὸν μειδίαμα ἐφαίδρυνε τὰ πρόσωπα ταῦτα, ἅτινα ἐξέφραζον σατανικὸν μῖσος.

Τότε ἡ Ἐλπὶς ἀπέβλεψε πρὸς τὸν Χρίστελ καὶ ἐξεκρέμασεν ἀπὸ τῆς ζώνης τὸ χρυσοῦν κύπελλον καὶ το ἐγέμισε γάλακτος. Τινὲς τῶν ἀνδρῶν ἀπεχώρησαν λέγοντες:

— Ὄχι... ὄχι! δὲν θέλωμεν τὸ γάλα σας, θά μας ζητήσετε νά σάς το πληρώσωμεν ἀκριβά· ποιὸς ξέρει τί κερδοσκόποι εἶσθε καὶ σεῖς καὶ θέλετε ἐδῶ νά μας πάρετε χρήματα, σὰν καὶ τοὺς ἄλλους!

Ἡ Ἐλπὶς ἔγινε κατηφής.

Ὁ δὲ Χρίστελ εἶπε δεικνύων πρὸς αὐτοὺς τὴν κατηφῆ νεάνιδα:

— Κυττάξετέ την, καλοί μου ἄνθρωποι, κυτάξετε τὰ χρυσᾶ πέδιλά της, τοὺς μαργαρίτας τοῦ περιδεραίου της. Ἰδέτε την· δὲν εἶνε καλλίτερον στολισμένη καὶ ἀπὸ βασιλοπούλαν; Ὄχι, ὄχι! δὲν εἴμεθα ἐπαῖται, δὲν εἴμεθα ζητιάνοι, δὲν ἤλθαμεν νά σας ζητήσωμεν τίποτε, τοὐναντίον μάλιστα. Πίετε γαλα ὅσον θέλετε, καὶ ἀφ' οὗ πίετε ἀρκετόν, θά σας τραγουδήσωμεν καὶ πάλιν, ἂν θέλετε. Καὶ ἔπειτα θὰ ὑπάγωμεν νὰ εὕρωμεν τὸν ἰδιοκτήτην τοῦ μεταλλείου καὶ θά του ὁμιλήσωμεν διὰ τὰς δυστυχίας σας. Ἴσως καί σας κάμῃ καμμίαν εὐκολίαν.

Οἱ ἐργάται τοῦ μεταλλείου ἀπέβλεψαν πρὸς ἀλλήλους σιωπηλῶς.

— Ναί, ναί, εἶπε τέλος γέρων τις ἐργάτης. Μὲ αὐτὸν τὸν τρόπον θὰ κατορθώσωμεν περισσότερα παρὰ μὲ ὅσα ἐλέγαμεν πρωτήτερα.

Πάντες δ' ἐπεδοκίμασαν τὴν γνώμην τοῦ γέροντος διὰ νεύματος.

Ὅτε δὲ ὁ Χρίστελ ἀνέβη ἐκ τοῦ μεταλλείου, ἀφῆκε τοὺς ἐργάτας φαιδροὺς καὶ μειδιῶντας.

Ἐπανέλαβον τὴν πορείαν των ἡ Ἐλπὶς καὶ ὁ Χρίστελ, προπορευομένης τῆς Ἐλπίδος. Ὀσάκις δ' ἔφθανον εἰς καλύβην, εἰς ἔπαυλιν ἢ εἰς χωρίον, ἡ Ἐλπὶς ἵστατο καὶ ἔνευε πρὸς τὸν Χρίστελ νὰ λάβῃ τὸ βιολίον του. Πάντοτε δὲ οἱ πτωχότατοι καὶ οἱ δυστυχέστατοι ἠκροῶντο μετὰ χαρᾶς.

Πολλάκις δὲ οἱ πλούσιοι διήρχοντο πλησίον των οὐδὲ βλέποντες κἂν αὐτούς, ἢ ἤλλασσον δρόμον ἐκλαμβάνοντες αὐτοὺς ὡς ἐπαίτας.

Τὰ παιδία μάλιστα ἔσπευδον καὶ διὰ τοῦ δακτύλου ἤγγιζον τὰ ἄνθη τῆς ἐσθῆτος τῆς Ἐλπίδος. Εἰς δὲ τοὺς ἐπαίτας καὶ τοὺς ἀσθενεῖς ἔδιδεν ὁ Χρίστελ γάλα.

Ἐστάθμευον παντοῦ, εἰς τὰ ἄκρα τῶν ὁδῶν καὶ οἱ ὁδοιπόροι ἵσταντο νὰ τους ἀκροῶνται· εἰς τὰ δάση, καὶ τὰ πτηνὰ ἐσιώπων καὶ κατέβαινον εἰς τοὺς χαμηλοὺς κλάδους διὰ νὰ ἀκροῶνται, οἱ δὲ ὑλοτόμοι καὶ οἱ ἀνθρακοποιοὶ ἐν τῷ μυχῷ τοῦ δάσους ἐργαζόμενοι, διέκοπτον τὰς ἐργασίας των καὶ ἵσταντο ἀκίνητοι διὰ νὰ μὴ χάσωσι καὶ ἕνα μόνον φθόγγον τοῦ ᾄσματος.

Ἐπελθούσης τῆς νυκτός, κατέλυον εἰς ἀθλίαν τινὰ καλύβην καὶ ἐτραγῴδουν διὰ νὰ ἀποκοιμίσωσι τὰ βρέφη καὶ ἀντὶ τῆς φιλοξενίας ἔδιδον γάλα. Πάντοτε δὲ ἀπήρχοντο ὄρθρου βαθέος πρὶν ἢ ἐγερθῶσιν ἐκ τῆς κλίνης οἱ κάτοικοι τῆς καλύβης, οἵτινες μάτην ἀνεζήτουν αὐτοὺς διὰ νὰ τους κρατήσωσιν. Ἀλλ' ὁ Χρίστελ δὲν ἤθελε νὰ χρονοτριβῇ, διότι ἔσπευδε νὰ ἔλθῃ εἰς τὴν πόλιν τὴν μεγάλην, ἔνθα ἔμελλε νὰ εὕρῃ τὴν δόξαν καὶ ἐφοβεῖτο μήπως ἡ Ἐλπὶς καταβληθῇ ὑπὸ τοῦ καμάτου. ἐὰν τὸ ταξείδιον παρετείνετο πολύ.

Τόσον δὲ πολὺ εἶχον ὁδοιπορήσῃ καὶ τόσας χώρας εἶχον περιέλθῃ, ὥστε ὁ Χρίστελ δὲν εἴξευρε πλέον πόσον χρόνον ὁδοιποροῦσιν.

Μετὰ τὸ ἔαρ ἦλθε τὸ θέρος καὶ ὁ καύσων ἦτο ὀχληρός. Καὶ ἡ μὲν Ἐλπὶς ἐστάθη παρὰ τὴν ὄχθην ῥύακος διαυγεστάτου, ὁ δὲ Χρίστελ ἐξηπλωμένος ἐπὶ τῆς χλόης παρετήρει τὴν αἶγα βόσκουσαν. Ἤθελε νὰ πλύνῃ ἐν τῷ ῥυακίῳ τὰς καιούσας χεῖράς του καὶ τὰ ὑπὸ τοῦ κονιορτοῦ τῶν ὁδῶν καταπεπονημένα ὄμματά του.

Τὸ ῥυάκιον διαυγὲς καὶ καθαρὸν ἐφαίνετο ὡς κάτοπτρον ἔχον πλαίσιον ἄνθη νυμφαίας. Κύψας πρὸς τὸ ῥυάκιον εἶδε τὸ πρόσωπόν του ἀντανακλώμενον. Τῷ ὄντι αὐτὸς ἦτο; Λοιπὸν πόσος χρόνος παρῆλθεν ἀφ' ὅτου ἐδάρη ὑπὸ τοῦ διδασκάλου;

Τὸ πρόσωπον, ὅπερ ἔβλεπεν ἐν τῷ ῥυακίῳ, δὲν ἦτο πρόσωπον παιδίου, ἀλλὰ νέου ἀνεπτυγμένου καὶ εὐρώστου.

Ἔκθαμβος γενόμενος, ἐστράφη πρὸς τὴν Ἐλπίδα· ἀλλὰ καὶ αὐτὴ ἦτο νέα καὶ πολὺ εὐμορφοτέρα ἢ τὴν ἡμέραν καθ' ἣν εἶχεν ἴδῃ αὐτὴν κατὰ πρῶτον ἐν τῷ οἰκίσκῳ ἐν τῷ μέσῳ τῶν χιόνων.

— Ἐλπίς, εἶπε, πόσον καιρὸν ὁδοιποροῦμεν μαζί;

— Δὲν εἰξεύρω, ἀπεκρίθη ἡ Ἐλπίς. Ἐγὼ ποτὲ δὲν λογαριάζω τὸ παρελθόν, μόνον εἰς τὸ μέλλον ἀποβλέπω.

— Ἐλπίς, ἐξηκολούθησεν ὁ Χρίστελ, φοβοῦμαι μήπως σε κουράζει ἡ μεγάλη πορεία, διότι καὶ ἐγὼ εἶμαι κατακομμένος. Θὰ ἀργήσωμεν νὰ φθάσωμεν εἰς τὴν πόλιν τὴν μεγάλην ὅπου πλέον θὰ ἀναπαυθῶμεν;

— Δὲν εἰξεύρω, Χρίστελ μου, εἶπεν ἡ Ἐλπίς. Ἐγὼ μόνον τὸν δρόμον εἰμπορῶ νὰ σου δείξω.

— Ἐλπίς, ὑπέλαβεν ὁ Χρίστελ μετὰ μικρὰν σιωπήν. Ὅλα καλά, ἀλλὰ δὲν εἰμπορῶ νὰ καταλάβω διατί πάντοτε ἀποφεύγεις νὰ με ὁδηγῇς διὰ μέσου τῶν πόλεων· πολλάκις παρετήρησα ὅτι διὰ νὰ μή με περάσῃς ἀπὸ μεγάλας πόλεις προτιμᾷς νὰ κάμωμεν κύκλον μεγάλον.

— Τὸ κάμνω διὰ νὰ σε ἀπαλλάξω περιττῶν κόπων καὶ κινδύνων.

— Καὶ ὅμως, Ἐλπίς μου, ἐγὼ δὲν θέλω, ὅπως σύ, νὰ λησμονήσω τὸ παρελθόν, καὶ συχνάκις συλλογίζομαι τὴν μεγάλην ἐπιθυμίαν τῆς μητρός μου νὰ γίνω ἐπίσημος ἄνθρωπος, νὰ γίνω πεπαιδευμένος. Τώρα πρὸ ὀλίγου πρὶν φθάσωμεν ἐδῶ, εἴδομεν μεγάλην πόλιν· ἐκεῖ βεβαίως θὰ εἶνε σχολεῖα, Ἀκαδήμειαι, καθηγηταί, καὶ ἴσως δυνηθῶ νὰ σπουδάσω, νὰ γίνω ῥήτωρ . . .

Ἀλλ' ἡ Ἐλπὶς σείουσα τὴν κεφαλὴν εἶπε:

— Τίποτε δὲν ἔχουν νὰ σε διδάξουν, καὶ ἴσως λησμονήσῃς καὶ ὅσα τώρα εἰξεύρεις. Τὸ βιολί σου εἶνε πολὺ καλλίτερος ῥήτωρ, παρ' ὅλους τοὺς καθηγητάς.

Τὸ πρόσωπον τοῦ Χρίστελ ἐφωτίσθη καὶ εἶπε μετὰ χαρᾶς:

— Τόσον τὸ καλλίτερον, Ἐλπίς μου, νὰ ὑπάγω νὰ τους εὕρω. Θὰ παίξω, θὰ με ἀκούσουν θὰ με χειροκροτήσουν, θὰ με θαυμάσουν, καὶ θὰ γίνω περίφημος ὅπως ἤθελεν ἡ μήτηρ μου . . .

— Δοκιμάζομεν, εἶπεν ἡ Ἐλπίς, ἀλλὰ θὰ παρεκτραπῶμεν καὶ θὰ χρονοτριβήσωμεν. Ἡ μεγάλη πόλις τὴν ὁποίαν βλέπεις καὶ ἀπὸ τὴν ὁποίαν ἤθελα πολὺ νὰ σε ἀπομακρύνω, ὀνομάζεται Βαβυλών, καὶ δὲν εἶνε εἰς τὸν δρόμον τῆς Ἱερουσαλὴμ ὅπου ἐγὼ θέλω νὰ σε ὁδηγήσω.

— Δὲν πειράζει, εἶπεν ὁ Χρίστελ. Ἀφ' οὗ εἰξεύρεις τόσον καλὰ τὴν ὁδόν, θὰ την εὕρωμεν πάλιν, καὶ διὰ νὰ κερδήσωμεν ὅσον χρόνον θὰ χάσωμεν, βαδίζομεν ταχύτερον.

— Γενηθήτω τὸ θέλημά σου, εἶπεν ἡ Ἐλπίς.

Καὶ ὁ μὲν Χρίστελ προηγήθη, ἡ δὲ Ἐλπὶς ἠκολούθει αὐτὸν ἐπιπόνως, καὶ ἐφαίνετο καταπεπονημένη. Ἡ κόνις τῆς ὁδοῦ κατεκάλυπτε τὰ χρυσᾶ πέδιλά της καὶ ἠμαύρωνε τὰ ζωηρὰ χρώματα τῶν ἀνθέων τῆς ἐσθῆτός της. Ἀντὶ δὲ νὰ προηγῆται αὐτοῦ ἐλαφρὰ ὡς κύκνος διασχίζων τὰ νερὰ λίμνης, ἐβάδιζε σύρουσα σχεδὸν τοὺς πόδας της καὶ κάτω νεύουσα τὴν κεφαλήν.

Ἀλλ' ὁ Χρίστελ δὲν ἐνόησε τίποτε, αὐτὸς ἐξηκολούθει παρατηρῶν ἀείποτε ἐμπρός του.

Ὅτε δὲ ἦλθον εἰς τὴν πόλιν, πάντες οἱ ἄνθρωποι ἵσταντο καὶ παρετήρουν αὐτοὺς διερχομένους. «Εἶνε σχοινοβάται, εἶνε θεατρίνοι καὶ θὰ παρασταίνουν, κυττάξετε καὶ τὴ γίδα τους» ἔλεγον οἱ ἀγυιόπαιδες καὶ ἐδείκνυον αὐτοὺς διὰ τοῦ δακτύλου

Εἶχεν ἤδη δύσῃ ὁ ἥλιος καὶ ἦλθεν ἡ νύξ καὶ ὅμως οὐδεὶς ἐφάνη πρόθυμος νὰ τους φιλοξενήσῃ.

(Ἕπεται συνέχεια)

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ Ι. ΦΕΡΜΠΟΣ

Κατὰ τὸ Γαλλικὸν

τῆς πρωτοπίσσης Καντακουζηνοῦ-Ἀλτιέρη.

ΤΑ ΟΜΜΑΤΟΓΥΑΛΙΑ ΤΗΣ ΜΑΜΜΗΣ

(Συνέχεια ἴδε σελ. 97)

Τὸ μαγειρεῖον, καθαρώτατον καὶ κάλλιστα τακτοποιημένον, πρέπει νὰ τὸ ὁμολογήσω, ἦτο θερμὸν τὴν πρωΐνὴν ἐκείνην ὥραν.

Ἓν παλαιὸν κάθισμα εὑρίσκετο εἰς τὴν γωνίαν τῆς ἑστίας, πλησίον μικρᾶς τραπέζης κεκαλυμμένης μὲ κατάλευκον τραπεζομάνδηλον, ἐπὶ τῆς τραπέζης δ' εὑρίσκοντο δύο πινάκια ἀχνιζούσης σούπας.

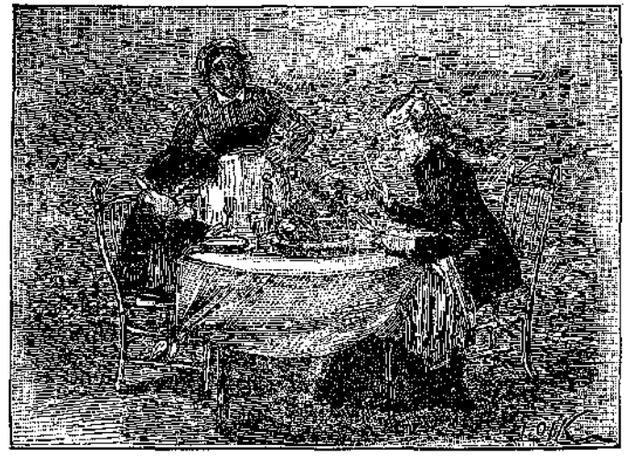

« ΑΡΙΣΤΑΧΕ ΚΥΤΤΑΞΕ ΜΕ ΕΙΣ ΤΑ ΜΑΤΙΑ » (Σελ. 120)

Παρετήρησα μὲ περιφρόνησιν τὸ φαγητὸν ἐκεῖνο, μὴ καταδεχόμενος νὰ τὸ ἐγγίσω. Μοῦ ἐφαίνετο ὅτι οὐδὲ ἡ μάμμη μου ἔτρωγε μὲ μεγάλην ὄρεξιν. Θὰ ἔλεγε κανεὶς ὅτι δὲν ἦτο συνηθισμένη εἰς τοιοῦτο φαγητόν.

— Ἔλα, παιδί μου Ἀρίσταρχε, φάγε καὶ σὺ ὅπως ἐγώ, μοῦ εἶπε καταπίνουσα μίαν μεγάλην κουταλιάν.

— Δὲν θέλω σοῦπαν!

— Ἐν τούτοις πρέπει νὰ τὸ πάρῃς ἀπόφασιν, παιδί μου. Δὲν εἴμεθα πλούσιοι, κάθε ἄλλο! καὶ ἡ κατάστασίς μας δὲν μᾶς ἐπιτρέπει ἄλλου εἴδους φαγητά.

— Τί; θέλεις νὰ πιστεύσω ὅτι εἶμαι πτωχός; ἀνέκραξα, κατευχαριστημένος διότι εὕρισκα ἀμφοῖν νὰ θυμώσω. Καὶ τὸ ὡραῖον σπίτι τοῦ πατέρα, καὶ τὰ ὡραῖα ἐπιπλά μας, τὰ ἄλογά μας, ἡ ἅμαξά μας! Ὅλα αὐτὰ δὲν εἶνε δικά μου; Θέλω νὰ γυρίσω πίσω εἰς τὸ σπίτι μας. Ἐδῶ εἶνε πολὺ ἄσχημα καὶ δὲν θὰ μείνω.

— Δὲν ἔχεις πλέον ἄλλο σπίτι ἀπὸ τὸ ἰδικό μου, παιδάκι μου, ἀπεκρίθη ἡ μάμμη μου στενάζουσα.

Μοῦ ἔδωκε νὰ ἐννοήσω τότε ὅτι ἐκεῖνο, τὰ ὁποῖα ἐνόμιζα ὡς ἰδιοκτησίαν μας, ἀνῆκον εἰς τὸ Κράτος· ὅτι ὁ πατήρ μου, ἠναγκασμένος ὢν ἀπὸ τὴν θέσιν του νὰ δαπανᾷ πολλά, κατέστρεψε καὶ τὴν ἰδικήν του περιουσίαν, καὶ δὲν εἶχε πλέον τίποτε.

Ἡ ἀλαζονεία μου ἔλαβε τὴν ἡμέραν ἐκείνην δυνατὸν κτύπημα, ἀλλὰ τὸ πεῖσμά μου ἔμεινε σταθερόν.

— Ἀδιάφορον, ἀπήντησα, δὲν θέλω σοῦπαν.

— Ὅπως θέλεις, ἀπεκρίθη ξηρῶς ἡ μάμμη μου, ἡ ὁποία, τελειώσασα τὴν ἰδικήν της, ἔλαβε τὸν πῖλόν της καὶ ἐξῆλθεν.

Τὴν ἑνάτην ὥραν ἡ πεῖνα τόσον δυνατὰ ἐμέντα τὸν στόμαχόν μου, ὥστε ἐπέστρεψα εἰς τὴν

κατηραμένην ἐκείνην γαβάθαν. Ἀλλ' ἡ σοῦπα εἶχε κρυώσῃ. Ἦτο φρικτὰ ἄνοστος. Τότε μετεχειρίσθην τὸ σύνηθες μέσον μου. Ἤρχισα νὰ φωνάζω ὅσον ἠδυνάμην καὶ νὰ κτυπῶ τοὺς πόδας.

Ἡ Σοφούλα ἔτρεξεν.

— Ἀ! Χριστὲ καὶ Παναγία! Τί ἔχεις;

Ἐδιπλασίασα τὰς κραυγάς.

— Τὸ καϊμένο τὸ παιδί, τὸ εἶχαν πολὺ χαϊδεμένο χωρὶς ἄλλο ἐκεῖ κάτω. Καὶ ἡ κυρία θέλει νὰ τὸ ἀλλάξῃ μονομιᾶς! Γιὰ τὸ καλό σου, παιδί μου, κάμνει ἡ κυρία ὅ,τι κάμνει. Ἄκουσέ με ἐμένα, ποὺ σοῦ τὸ λέγω. Κάτι ξεύρω ἐγώ.

Καὶ ἡ Σοφοῦλα ἤρχισε νὰ μοῦ διηγῆται ὅτι ἕως τώρα ἡ κυρία της καὶ αὐτὴ ἔπινον κάθε πρωὶ καφὲ μὲ γάλα . . . ὡραῖον, καφέ, εἶπε μὲ ἀναστεναγμόν. Ἡ κυρία ἔπαιρνε τὸ πρόγευμά της εἰς τὴν κάμαρά της. Ἀλλὰ λέγει πῶς οἱ ὑπηρέται ποὺ εἴχατε 'ς τὸ σπίτι σας, ὡς καὶ οἱ ὑπάλληλοι τῆς νομαρχίας, τῆς εἶπαν ὅτι ἔχετε πολλὰ ἐλαττώματα· εἶσθε λαίμαργος, θυμώδης, κακός, τεμπέλης, φαντασμένος. Τὰ ἔχετε ὅλα, ὅλα . . .

Ἡ διήγησις αὕτη, ὅσον φιλικῶς καὶ ἂν μοῦ ἔγεινε, δὲν μ' εὐχαρίστησεν· ἀλλὰ δὲν ἐτόλμησα νὰ διαμαρτυρηθῶ.

Ἓν προτέρημα εἶχον, ἓν μόνον, ὅτι δὲν ἤμην ψεύστης· ποτὲ δὲν παρεμόρφωσα τὴν ἀλήθειαν, οὔτε διὰ τὸ παραμικρὸν πρᾶγμα. Ἂν ἤνοιγα τὸ στόμα μου νὰ ὁμιλήσω, ἔπρεπε νὰ εἰπῶ ὅτι ὅλα ἦσαν ἀληθῆ. Καὶ φυσικὰ ἐπροτίμησα νὰ σιωπήσω.

Ἡ Σοφούλα ἰδοῦσα πόσον ἐντροπιασμένος ἀπέμεινα, ἐξηκολούθησεν:

— Ἀκούσατε, Ἀρίσταρχε, ἂν μοῦ ὑποσχεθῆτε πῶς δὲν θὰ εἰπῆτε τίποτε, διὰ νὰ μὴ μὲ μαλώσῃ ἡ κυρία, θὰ σᾶς δώσω ἕνα κομμάτι σοκολάτα καὶ ψωμί. Νὰ πᾶτε εἰς τὸν κῆπον νὰ τὸ φάγετε καὶ νὰ ἔλθετε ἔπειτα.

Ἐδέχθην μετὰ χαρᾶς καὶ ἔτρεξα εἰς τὸν κῆπον.

Ἐν ᾧ ἔτρωγα τὴν σοκολάταν μου, ἐσυλλογιζόμην ὅσα εἶχα ἀκούσει. Ἐσυμπέρανα δὲ ὅτι αἱ μάμμαι εἶνε ὅλως διόλου διαφορετικὰ ὄντα, τὰ ὁποῖα εὑρίσκονται εἰς τὸν κόσμον μόνον καὶ μόνον διὰ νὰ κάμωσι δυστυχῆ τὰ μικρὰ παιδία. Ἀπὸ τὴν στιγμὴν λοιπὸν ἐκείνην τὸ ἐπῆρα ἀπόφασιν ὅτι ποτὲ δὲν θ' ἀγαπήσω τὴν ἰδικήν μου.

Μόλις ἐτελείωσα τὸ πρόγευμά μου, μὲ ἐφώναξεν ἡ μάμμη.

Ἔτρεξα καὶ εἶδον ὅτι εἶχεν ἐκβάλῃ τὸν πῖλόν της καὶ ἐκάθητο εἰς τὸ δωμάτιόν της. Ἅμα μὲ εἶδε:

— Σοφούλα, ἐφώναξε, ἔχεις δώσει σοκολάτα εἰς αὐτὸ τὸ παιδί! . .

— Ὤ, κυρία, σᾶς ὁρκίζομαι . . .

— Μὴν ὁρκίζεσαι. Τὸ ἠξεύρω. Πλησίασε, Ἀρίσταρχε.

Ἐπροχώρησα δύο βήματα. Ἡ μάμμη μου ἔθηκε τὸν δάκτυλόν της εἰς μικρόν τι μαῦρον σημάδι, τὸ ὁποῖον εἶχε μείνει εἰς τὸ στόμα μου.

— Εἶνε ἀλήθεια, αἴ; εἶνε;

— Ναί, μάμμη· ἀπεκρίθην μὲ ἐντροπήν.

Μὲ εἵλκυσεν εἰς τὴν ἀγκάλην της καὶ μ' ἐφίλησε, πρᾶγμα, τὸ ὁποῖον μὲ ἐξέπληξεν.

— Δὲν εἶνε ψεύματα, καλά, ἀπεκρίθη. Ἀλλὰ σοῦ ἀπαγορεύω νὰ φάγῃ εἰς τὸ ἑξῆς σοκολάταν πρὸ τῆς σούπας Ἀκούεις, Ἀρίσταρχε; σοῦ τὸ ἀπαγορεύω καὶ θὰ τιμωρηθῇς ἂν τὸ ξανακάμῃς

Δὲν ἀπήντησα τίποτε.

Ἡ μάμμη μου ἔλαβεν ἓν βιβλίον, τὸ ἔθεσεν εἰς τὰ γόνατά της, μὲ ἔβαλε καὶ ἐκάθισα εἰς ἓν μικρὸν σκαμνί, ἐμπρός της, καὶ ἤρχισε νὰ μὲ διδάσκῃ ἀνάγνωσιν.

Ἐγὼ εὕξευρα ὀλίγα πράγματα. Ἀλλ' ἂν ἤθελα, ἠδυνάμην νὰ μάθω πολλά . . . Ἀλλὰ δὲν ἤθελα.

Ἡ ἡμέρα ἐπέρασεν ὅπως-ὅπως· ἀλλὰ τὴν ἐπαύριον ἐπανελήφθη ἡ χθεσινὴ κωμῳδία διὰ τὸ πρόγευμα.

Ἀλλ' ἐπειδὴ ἦτο σοῦπα μὲ γάλα, ἔφαγα ὀλίγον, ἐξακοντίζων ὅμως μανιώδη βλέμματα κατὰ τῆς μάμμης μου.

— Πολύ, πολὺ κακὴ εἶνε! διενοούμην, ἀφ' οὗ δὲν πίνει καφὲ μόνον καὶ μόνον διὰ νὰ μὴ μοῦ δώσῃ κ' ἐμέ!

Μετά τινας ἡμέρας παρετήρησα ὅτι τὰ γλυκὰ φαγητὰ δὲν ἦσαν διόλου εἰς χρῆσιν εἰς τὴν οἰκίαν ἐκείνην.

Δὲν εἶχον τὴν ἐλαχίστην ἰδέαν πῶς γίνονται τὰ ἐπιδόρπια. Ἀλλ' ἐπειδὴ εἶχον ἴδῃ πολλῶν εἰδῶν τοιαῦτα εἰς τὴν τράπεζάν μας, συνεπέρανα ὅτι διὰ νὰ κάμῃ τις γλύκισμα ἀρκεῖ νὰ προσθέσῃ σάκχαριν εἰς οἱονδήποτε φαγητόν. Ἀπεφάσισα λοιπὸν νὰ δοκιμάσω.

Πρωΐαν τινὰ ἰδὼν εἰς ἓν πινάκιον αὐγὰ κτυπημένα διὰ *σφουγγάτον*, ἔτρεξα εἰς τὸ ἐρμάριον, ἐπῆρα δύο κουταλιαὶς τριμμένης σακχάρεως καὶ ρίψας αὐτὴν εἰς τὰ ᾠά, ἀνακάτωσα τὸ κρᾶμα.

Ὅτε ἡ Σοφούλα ἔφερεν εἰς τὴν τράπεζαν τὸ φαγητόν ἐκεῖνο, εἰς τὸ ὁποῖον εἶχον προσθέσει τὴν σάκχαρ.ν, ἐχαμήλωσα τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ προσεπάθησα νὰ δείξω ἀδιαφορίαν.

Ἀλλὰ χωρὶς νὰ θέλω παρετήρουν κρυφίως τὴν μάμμην περιμένων μὲ ἀγωνίαν τί θὰ εἴπῃ.

Μόλις ἔβαλεν ὀλίγον εἰς τὸ στόμα της, ἐξέβαλε φωνὴν ἐκπλήξεως:

— Τί συμβαίνει; εἶπε πρὸς τὴν Σοφούλαν, ἡ ὁποία τὴν στιγμὴν ἐκείνην ἔθετε φαγητὸν εἰς τὸ πινάκιόν μου· αὐτὸ τὸ σφουγγάτο ἔχει ζάχαρι μέσα· θὰ ἔκαμες λάθος.

— Ἀδύνατον, κυρία, σήμερα δὲν ἤνοιξα τὸ ἐρμάρι, ποὺ ἔχομεν τὴν ζάχαρι.

— Νομίζεις . . . Ἀλλ' ἐπὶ τέλους τὸ κακὸν δὲν εἶνε μεγάλον. Κρατήσε τὸ σφουγγάτο νὰ τὸ φάγωμεν ἀργότερα μετὰ τὸ φαγητόν.

Ἤμην κατηυχαριστημένος ἀπὸ τὸ κατόρθωμά μου· «Ὡραῖα, ἐσκέφθην· θὰ τὸ ξανακάμω.»

Τὴν ἀκόλουθον ἑβδομάδα εὑρέθην πάλιν μόνος εἰς τὸ μαγειρεῖον· παρετήρησα μίαν χύτραν, τῆς ὁποίας τὸ περιεχόμενον εὐωδίαζεν. Ἐντὸς αὐτῆς ἦτο ἓν πρᾶγμα μαυριδερὸν μὲ ζωμὸν τριγύρω.

Ἀμέσως ἐνεθυμήθην τὴν *πουδίγκαν*, τὸ ἀγαπητόν μου γλύκισμα, τὸ ὁποῖον πρὸ πολλοῦ δὲν εἶχον φάγῃ.

— Μὴν εἶνε πουδίγκα; εἶπον ρίψας ἓν βλέμμα εἰς τὸ παράθυρον διὰ νὰ ἰδῶ ἂν ἡ Σοφούλα εἶχεν ἐργασίαν ἀκόμη εἰς τὸν κῆπον... Ἂς τὸ δοκιμάσω μιὰ σταλιά.

Ἐπῆρα ἓν κοχλιάριον ἀπὸ τὴν τράπεζαν.

— Βάζω στοίχημα, εἶπα, ὅτι δὲν εἶνε διόλου γλυκό.

Καὶ πραγματικῶς ἦτο ὅλως διόλου ἄγλυκον. Ἔσπευσα λοιπὸν νὰ διορθώσω τὸ λάθος τοῦτο, καὶ τὸ διώρθωσα μὲ τὸ παραπάνω.

— Τώρα, ἐσκέφθην, χρειάζεται καὶ ἄλλο πρᾶγμα, διὰ νὰ ἀνάψῃ ἡ *πουδίγκα* εἰς τὸ τραπέζι ... Ἀλλὰ τί; . . . Ῥῶμι. Ναί, ναί, τὸ ἐνθυμοῦμαι. Ἂς ἰδῶ ἂν θὰ εὕρω καὶ ῥῶμι.

Χρησιμοποιήσας τὰς πρὸ ὀλίγου ἀποκτηθείσας γνώσεις μου ὡς πρὸς τὴν ἀνάγνωσιν, ἐσυλλάβισα τὴν ἐπιγραφήν, ἡ ὁποία εὑρίσκετο ἐπὶ ἑκάστης φιάλης.

Ἀνέγνωσα εἰς τὴν μίαν: *Ξεῖδι*· εἰς τὴν ἄλλην: *Σιρόπι φραγκοσταφύλου*· ἀλλὰ δὲν εὗρον τὸ ζητούμενον. Ἐπὶ τέλους, ἀφ' οὗ δὲν εὕρισκον ἄλλο, ἀπεφάσισα νὰ μεταχειρισθῶ τὸ σιρόπιον, τὸ ὁποῖον ἐγεύθην καὶ τὸ ὁποῖον μοὶ ἐφάνη ὡραιότατον. Πιθανὸν καὶ αὐτὸ ν' ἀνάψῃ μόνο του, διενοήθην.

Ἔλαβον ἕνα ἄνθρακα ἀνημμένον καὶ τὸν ἐπλησίασα εἰς τὸν ζωμόν. Ἀλλὰ τὸ σιρόπιον τῆς *πουδίγκας* δὲν ἤναπτε δυστυχῶς. Πλὴν δὲ τούτου, συνέβη καὶ τὸ ἑξῆς ἀτύχημα, ὁ ἄνθραξ ἐξέφυγεν ἀπὸ τὴν πυράγραν καὶ ἔπεσεν εἰς τὴν χύτραν.

Πῶς νὰ τὴν ἐκβάλω; Γρήγορα ἓν κοχλιάριον. Ἀλλὰ δὲν ἦτο προτιμότερον νὰ δοκιμάσω πρῶτον μὲ ἓν φωσφόρον μήπως ἀνάψῃ; Περιέφερα τὸ ἀνημμένον φωσφόρον ἐντὸς τῆς χύτρας ἅτε ἔξαφνα ἤκουσα βήματα.

Ἐτρόμαξα καὶ ἀφῆκα τὸ φωσφόρον, τὸ ὁποῖον ὑπῆγε πρὸς συνάντησιν τοῦ ἄνθρακος, μόλις ἐπρόφθασα νὰ σκεπάσω τὴν *πουδίγκαν* μου καὶ νὰ φύγω εἰς τὸ δωμάτιόν μου.

Παρ' ὀλίγον νὰ μὲ προφθάσῃ ἐκεῖ ἡ Σοφούλα.

— Ἀ! ἀνέκραξε, τί ὡραῖα ποὺ εὐωδιάζει αὐτὸ τὸ *ῥοσμπίφ*, θὰ φάγω μὲ μιὰ ὄρεξι!

Ῥοσμπίφ λοιπὸν ἦτο; ὄχι, πουδίγκα! δυστυχία μου· τί ἔκαμα!...

Δὲν ἤμην διόλου ἥσυχος ὅταν ἐκάθισα εἰς τὴν τράπεζαν. Πρὸ παντὸς ἄλλου μὲ ἀνησύχει τὸ φωσφόρον καὶ τὸ κάρβουνον. Τέλος ἡ Σοφούλα ἔφερε τὸ φαγητὸν καὶ ἡ μάμμη μου ἡτοιμάσθη νὰ τὸ κόψῃ. Ἀλλ' ἐσταμάτησεν ἀμέσως κρατοῦσα τὸ περάνιον ἐμπηγμένον εἰς τὸ κρέας καὶ τὸ μαχαίριον ἀκίνητον καὶ παρετήρει κάτι τι μὲ ἔκπληξιν.

— Σοφούλα, δὲν εἰξεύρω ποῦ ἔχεις τὸ μυαλό σου· ἀνέκραξεν. Ἕνα σπίρτο μέσα 'ς τὴν σάλτσα!

— Σπίρτο! ἀνεφώνησεν ἡ Σοφούλα, τί λέγετε, κυρία; ἀδύνατον!

— Ἰδού, εἶπεν ἡ μάμμη μου δεικνύουσα αὐτὸ εἰς τὴν Σοφοῦλαν.

Ἐγὼ δὲν ἐκαθήμην διόλου καλὰ εἰς τὴν θέσιν μου.

— Τώρα, ἔλεγα κατ' ἐμαυτόν, θὰ εὕρῃ καὶ τὸ ἀναθεματισμένο ἐκεῖνο κάρβουνον!

Τοῦτο καὶ συνέβη. Τὸ μαχαίριον ἐσταμάτησεν ἐπὶ ξηροῦ τινος πράγματος, τὸ ὁποῖον ἡ μάμμη μου ἐξέβαλεν ἐκ τῆς χύτρας.

— Ἀ! μπᾶ Σοφούλα! τί εἶν' αὐτά; Καὶ κάρβουνα μέσα 'ς τὸ φαγητόν!...

Ἡ δυστυχὴς κόρη, βεβαία οὖσα ὅτι αὐτὴ δὲν ἔπταιε διόλου, ἐστράφη καὶ μὲ παρετήρησεν εἰς τοὺς ὀφθαλμούς. Ἀλλὰ φοβηθεῖσα μὴ γίνῃ αἰτία

καὶ τιμωρηθῇ, δὲν εἶπε τίποτε πρὸς ὑπερόσπισίν της.

— Ὅταν ἔβαζα κάρβουνα εἰς τὴν φωτιὰ θὰ ἔπεσεν, εἶπε ταπεινῶς, ὡς νὰ ἦτο ἔνοχος. Ὅσον γιὰ τὸ σπίρτο, κυρία, δὲν εἰμπορεῖ νὰ κάμῃ κακὸ γιατὶ ἦτο καϋμένο 'ς τὴν ἄκρη.

Ἡ μάμμη μου ἔκαμε καταφατικὸν νεῦμα καὶ ἔθεσε φαγητὸν εἰς τὸ πινάκιόν μου, ἔπειτα ἔθεσε καὶ ἓν τεμάχιον κρέατος εἰς τὸ πινάκιόν της.

Ἀλλὰ μόλις τὸ ἐγεύθη, ἐσταμάτησε καὶ ἠσθάνθην τὰ βλέμματά της προσηλούμενα ἐπ' ἐμοῦ μὲ τρόπον, ὁ ὁποῖος μ' ἐπάγωσεν. Διότι τὸ φαγητόν μου ἦτο φρικωδῶς ἄνοστον μὲ τὴν γεῦσιν ἐκείνην τοῦ φραγκοσταφύλου καὶ τὴν σάλτσαν του, ἥτις εἶχε μεταβληθῇ εἰς σιρόπιον.

Μετὰ μικρὰν ἐξέτασιν, ἥτις μόλις διήρκεσεν ἓν δευτερόλεπτον, ἡ μάμμη μου μὲ εἶπεν:

— Ἀρίσταρχε, κύτταξέ με εἰς τὰ μάτια.

Δὲν ἠδυνήθην ν' ἀντικρύσω τὸ βλέμμα της.

— Εἰπέ μου, σὺ δὲν ἔβαλες ζάχαριν εἰς τὸ φαγητόν, ὅπως καὶ τὴν περασμένην ἑβδομάδα εἰς τὸ σφουγγάτον;

Δὲν ἀπήντησα τίποτε.

— Εἰπὲ τὴν ἀλήθειαν. Εἶνε περιττὸν ν' ἀρνῆσαι. Τὸ πρόσωπόν σου τὸ μαρτυρεῖ.

Ἐγὼ ἐξηκολούθουν νὰ σιωπῶ.

— Ἄ! ἔτσι λοιπόν; ἀνέκραξε, καλὰ λοιπόν, ἰδοὺ τὸ πρόγευμά σου.

Ταῦτα δὲ λέγουσα ἔκοψεν ἓν τεμάχιον ἄρτου καὶ μοὶ τὸ ἔδωκεν.

Ἐσηκώθην ἀπὸ τὴν τράπεζαν καὶ ὑπῆγα εἰς τὸν κῆπον, βρέχων δὲ τὸν ἄρτον μου μὲ τὰ δάκρυά μου, ἐσυλλογιζόμην ὅτι ἤμουν πολὺ δυστυχής.

Ὁ κῆπος ἦτο πολὺ μεγάλος, ὄπισθεν δὲ εὑρίσκετο ἐκτεταμένος λαχανόκηπος φθάνων μέχρι μεγάλου τοίχου, ὁ ὁποῖος τὸν ἐχώριζεν ἀπὸ τὸν ὀρνιθῶνα. Ἐκεῖ διευθύνθην.

Πολλὴν περιέργειαν ἠσθανόμην διὰ νὰ ἴδω τὸν ὀρνιθῶνα ἐκεῖνον. Ἴσως διότι μὲ εἶχον ῥητῶς ἀπαγορεύσῃ νὰ εἰσέλθω εἰς αὐτόν· ἀλλὰ ποτὲ δὲν ἐπέρασα πρὸ τῆς θύρας του χωρὶς νὰ μὲ καταλάβῃ ἐπιθυμία νὰ εἰσέλθω.

Δυστυχῶς ὅμως ὁ μάνδαλος ἦτο ὑψηλά.

Τὴν ἡμέραν ἐκείνην ὁ γέρων κηπουρὸς εἶχε λησμονήσῃ πλησίον τῆς θύρας τὸ χειραμάξιόν του.

Λαμπρὰ εὐκαιρία· ἀνέβην ἐπάνω, ἔσυρα τὸν μάνδαλον καὶ ἤνοιξα τέλος τὴν θύραν ἐκείνην, ἡ ὁποία μοὶ ἔκρυπτε τόσα πράγματα.

Ἀλλὰ δὲν εἶδον τίποτε ἄξιον λόγου. ὅπως ἐπερίμενον.

Εἶδον μίαν λασπώδη αὐλήν, γεμάτην ἀπὸ ἴχνη ποδῶν ὀρνίθων, σωρὸν κοπριᾶς, ἐπὶ τῆς ὁποίας ἐβάδιζεν εἰς πετεινός, καὶ δυο-τρεῖς σκάφας.

Αἱ ὄρνιθες καθὼς μὲ εἶδον ἔφυγον ἀπ' ἐδῶ καὶ ἀπ' ἐκεῖ μὲ φωνὰς τρόμου. Ἀλλ' ὁ πετεινός, ὡς γενναιότερος, δὲν ἔγκασε τὸ θάρρος του.

Ἰδὼν ἀνοικτὴν τὴν θύραν, ἐκάλεσε τὰς συντρόφους του, καὶ ἐξῆλθε μετ' αὐτῶν εἰς τὸν λαχανόκηπον, ἐκεῖ δὲ ὅλη ἡ συμμορία διεσκορπίσθη καὶ ἤρχισε νὰ ῥαμφίζῃ τὰ χορταρικά.

Πολὺ ὀλίγον μ' ἔμελλε διὰ τοῦτο. Ὅλη μου ἡ προσοχὴ εἶχε συγκεντρωθῇ εἰς ἓν μικρὸν καλύβι, ἀπὸ τὸ ὁποῖον ἐξήρχοντο ὑπόκωφοι γρυλλισμοί.

Ἐπροχώρησα σιγὰ σιγά. Τί νὰ ἦτο ἀράγε; . . . προσεπάθησα νὰ ἰδῶ ἀπὸ τὰς μικρὰς τρύπας τῆς θύρας, ἀλλὰ δὲν κατώρθωσα νὰ διακρίνω τίποτε . . . Τότε μοῦ ἐπῆλθεν ἡ ἰδέα νὰ μισοανοίξω ὀλίγην τὴν θύραν, τόσον μόνον ὅσον διὰ νὰ κύψω καὶ ἴδω.

Ἀλλὰ μόλις ἔσυρα τὸν μάνδαλον, ἓν θεόρατον πρᾶγμα ὥρμησε, σπρῶχνον μὲ φοβερὰν δύναμιν.

Τρελλὸς ἀπὸ φόβον, ἐτράπην εἰς φυγήν· ἔτρεχε δὲ κατόπιν μου καὶ μ' ἐκυνήγει εἰς χοῖρος γρυλλίζων ἀγρίως.

Τόσος ἦτο ὁ τρόμος μου, ὥστε δὲν ἐσκέφθην νὰ καταφύγω εἰς τὴν οἰκίαν. Ἔτρεχον! ἔτρεχον, στρέφων κάθε φορὰν τὴν κεφαλήν μου ὅπως βεβαιωθῶ ὅτι δὲν μὲ εἶχε φθάσῃ τὸ φοβερὸν θηρίον. Νομίζω ὅτι οὐδέποτε εἰς τὴν ζωήν μου ἔτρεξα τόσον πολύ.

Ἀλλὰ βλέπων διαρκῶς πρὸς τὰ ὀπίσω, ἐπροχώρουν κατὰ τύχην... ἔξαφνα ἠσθάνθην ὅτι τὸ ἔδαφος ἔφευγεν ὑπὸ τοὺς πόδας μου· ἔπεσα... ἐζυθίσθην... ἡ κεφαλή μου προσέκρουσεν εἰς ἓν ξηρὸν πρᾶγμα· ὁ χοῖρος, φοβηθεὶς ἀπὸ τὸ νερόν, τὸ ὁποῖον ἀνετινάχθη, ἔφυγεν, ἐγὼ δέ ... ἐγώ, ὅταν ἤνοιξα τοὺς ὀφθαλμούς μου, εἶδα ὅτι εὑρισκόμην ἐντὸς ἑνὸς κοτοστικοῦ κάδδου.

Αἱ κραυγαί μου προσείλκυσαν τὸν Μπαρμπανικολῆ καὶ τὴν Σοφούλαν, οἱ ὁποῖοι ἔτρωγον τὴν στιγμὴν ἐκείνην. Μὲ ἀνέσυραν ἀπὸ τὸ νερόν. Ὁ γέρων κηπουρὸς κρατῶν με σηκωμένον μὲ ὑπῆγε

μέχρι τῆς θύρας, σείων με τραγέως πολλάκις διὰ νὰ στραγγίσῃ τὸ νερὸν ἀπ' ἐπάνω μου, ἔλεγεν.

Δὲν ἐτόλμων νὰ διαμαρτυρηθῶ. Ἡ περίστασις δὲν ἦτο δίσλυν καταλληλος. Ἔπρεπε νὰ ὑποφέρω τὰ πάντα ἀγογγύστως.

— Πλυνέ το πατόκορφα αὐτὸ τὸ μαγκόπαιδο, εἶπεν εἰς τὴν Σοφούλαν· ἐγὼ τρέχω νὰ περιμαζεύσω ταῖς κόταις, νὰ μανδρίσω τὸ χοῖρο. Μοῦ τάκαμαν θαλασσα 'ς τὸν κῆπο!

Ἡ Σοφουλα μ' ἐξέδυσε καὶ μ' ἔπλυνεν ἀπὸ κεφαλὰς μέχρι ποδῶν, διότι ἤμην καταλασπωμένος, ἔπειτα δὲ μὲ ἔβαλε νὰ πλαγιάσω.

Μὲ εἶχε καταλάβῃ σφοδρὸς πυρετός, κατὰ τὸ διάστημα τοῦ ὁποίου μοὶ ἐφαίνετο ὅτι ἔβλεπα συχνάκις κόπτον ἐπ' ἐμοῦ ἓν πρόσωπον γλυκύτατον, ὁμοιάζον πολὺ μὲ τὸ πρόσωπον τῆς γραίας μάμμης μου. Ἀλλὰ δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ εἶνε τὸ ἰδικόν της, διότι ὅτε τὴν ἐπαύριον ἐξύπνισα ὑγιής, τὴν εὗρον ψυχρὰν καὶ αὐστηρὰν ὅπως πάντοτε.

— Τὸ πάθημα ἂς σοῦ γίνῃ μάθημα, μοὶ εἶπεν. Αὐτὸ θὰ σοῦ μάθῃ ὅτι ὁ Θεὸς παίρνει κάποτε τοὺς γονεῖς εἰς τὸν οὐρανὸν διὰ νὰ μὴ βλέπουν πόσον ἄτακτα καὶ ἀπειθῆ εἶνε τὰ παιδιά των καὶ λυποῦνται κατάκαρδα.

(Ἕπεται συνέχεια) (Κατὰ τὸ Γαλλικόν)

Το εδαφος εφευγεν υπο τους ποδας μου
(Σελ. 120)

Ο ΠΙΣΤΟΣ ΙΩΑΝΝΗΣ

Εἷς βασιλεὺς πολὺ γέρων ἀσθένησεν. Ἅμα ἐνόησεν ὅτι ἔμελλε ν' ἀποθάνῃ, προσεκάλεσε τὸν πιστόν Ἰωάννην. Οὗτος ἦτο ὁ ἀγαπητότερός του ὑπηρέτης, καὶ τὸν ὠνόμαζον «Πιστὸν Ἰωάννην», διότι εἰς ὅλην τὴν ζωήν του ἦτο πιστὸς εἰς τὸν κύριόν του. Ὅταν ἦλθεν ἐνώπιον τοῦ βασιλέως, οὗτος τῷ εἶπε:

— Πιστέ μου Ἰωάννη, αἰσθάνομαι ὅτι πλησιάζει τὸ τέλος τῆς ζωῆς μου, καὶ ἡ μόνη μου ἀνησυχία καὶ φροντὶς εἶνε διὰ τὸν υἱόν μου· εἶνε ἀκόμη πολὺ νέος καὶ δὲν εἰξεύρει νὰ διευθύνῃ τὸν ἑαυτόν του· δὲν θ' ἀποθάνω δὲ ἥσυχος, ἂν δὲν μοῦ ὑποσχεθῇς ὅτι θὰ ἐπαγρυπνῇς ἐπ' αὐτοῦ, ὅτι θὰ τὸν διδάξῃς ὅλα, ὅσα πρέπει νὰ εἰξεύρῃ, καὶ ὅτι θὰ ἦσαι δι' αὐτὸν δεύτερος πατήρ.

— Σᾶς ὑπόσχομαι, εἶπεν ὁ Ἰωάννης, ὅτι δὲν θὰ τὸν ἀφήσω ἀπὸ πλησίον μου, ὅτι θὰ τὸν ὑπαρετῶ πιστά, καὶ ὅτι θὰ διακινδυνεύσω ὡς καὶ αὐτὴν τὴν ζωήν μου δι' αὐτόν.

— Τώρα λοιπὸν θ' ἀποθάνω ἥσυχος, εἶπεν ὁ γέρων βασιλεύς. Μετὰ τὸν θάνατόν μου δεῖξε τῷ ὅλα τὰ ἀνάκτορα, ἄνοιξέ τω ὅλα τὰ δωμάτια, ὅλας τὰς αἰθούσας, ὅλα τὰ ὑπόγεια καὶ τοὺς θησαυροὺς ποὺ εἶνε κλεισμένα ἐκεῖ μέσα· νὰ μὴ τὸν ἀφήσῃς μόνον νὰ ἔμβῃ εἰς τὸ τελευταῖον δωμάτιον τοῦ ἐπάνω πατώματος, ὅπου εὑρίσκεται ἡ εἰκὼν τῆς βασιλοπούλας τοῦ Χρυσοῦ Θρόνου. Διότι ἅμα τὴν ἰδῇ, θὰ θελήσῃ νὰ τὴν πάρῃ γυναῖκα κοὶ διὰ νὰ κατορθώσῃ τοῦτο θὰ περάσῃ μεγάλους κινδύνους. Προσπάθησε λοιπὸν νὰ τὸν προφυλάξῃς,

Ὁ πιστὸς Ἰωάννης ἐπανέλαβε τὰς ὑποσχέσεις του, ὁ δὲ γέρων βασιλεύς, ἥσυχος πλέον, ἀκούμβησε τὴν κεφαλήν του εἰς τὸ προσκέφαλον καὶ ἐξέπνευσεν.

Μετὰ τὴν κηδείαν τοῦ βασιλέως, ὁ Ἰωάννης διηγήθη εἰς τὸν νέον διάδοχον ὅσα ὑπεσχέθη εἰς τὸν πατέρα του τὴν στιγμὴν τοῦ θανάτου του.

— Θὰ φυλαξω τὴν ὑπόσχεσίν μου, εἶπε, καὶ θὰ σοῦ εἶμαι πιστὸς ὅπως ἤμουν καὶ εἰς τὸν πατέρα σου, καὶ ἐν ἀνάγκῃ ἂς θυσιάσω καὶ τὴν ζωήν μου.

Ἀφ' οὗ ἐπέρασαν τεσσαράκοντα ἡμέραι, ὁ Ἰωάννης εἶπεν εἰς τὸν νεαρὸν βασιλέα ;

— Εἶνε καιρὸς νὰ ἰδῇς τί ἐκληρονόμησες ἀπὸ τὸν πατέρα σου.

Καὶ τὸν ὡδήγησε παντοῦ, ἐπάνω καὶ κάτω, καὶ τῷ ἔδειξεν ὅλα τὰ πλούτη, τὰ ὁποῖα ἦσαν σωρευμένα εἰς λαμπρὰ καὶ μεγαλοπρεπῆ δωμάτια, καὶ μόνον εἰς τὸ δωμάτιον ἐκεῖνο δὲν τὸν ὡδήγησεν, ὅπου ἦτο ἡ εἰκὼν τῆς βασιλοπούλας. Ἦτο δὲ τοιουτοτρόπως τοποθετημένη ἡ εἰκὼν αὕτη, ὥστε ὅταν ἄνοιγέ τις τὴν θύραν, τὴν ἔβλεπεν ἀμέσως· ἦτο δὲ τόσον ὡραία ἐζωγραφημένη, ὥστε ἐφαίνετο ὡσὰν ζωντανή. Ὁ νεαρὸς βασιλεὺς παρετήρησεν ὅτι ὁ Ἰωάννης διήρχετο πάντοτε ἔμπροσθεν τῆς θύρας αὐτῆς χωρὶς νὰ τὴν ἀνοίξῃ καὶ τοῦ ἠρώτησε τὴν αἰτίαν :

— Διότι, ἀπεκρίθη ὁ Ἰωάννης, μέσα εἰς αὐτὸ τὸ δωμάτιον εἶνε κάτι τι, τὸ ὁποῖον θὰ σὲ τρομάξῃ ἅμα τὸ ἰδῇς.

— Εἶδον ὅλα τὰ μέρη τῶν ἀνακτόρων, εἶπεν ὁ νεαρὸς βασιλεύς, καὶ ἐπιθυμῶ ἐπίσης νὰ μάθω τί εἶνε ἐδῶ μέσα.

Καὶ ἤθελε ν' ἀνοίξῃ διὰ τῆς βίας. Ὁ πιστὸς Ἰωάννης τὸν ἠμπόδισε καὶ τῷ εἶπεν :

— Ὑπεσχέθην εἰς τὸν πατέρα σου τὴν στιγμὴν τοῦ θανάτου του νὰ μή σ' ἀφήσω νὰ ἔμβῃς μέσα εἰς αὐτὸ τὸ δωμάτιον· ἂν σὲ ἀφήσω, τότε εἶνε δυνατὸν νὰ συμβῇ τὸ μεγαλείτερον δυστύχημα καὶ εἰς σὲ καὶ εἰς ἐμέ.

— Τὸ μεγαλείτερον δυστύχημα, εἶπεν ὁ βασιλεύς, θὰ συμβῇ, ἂν δὲν θὰ εὐχαριστηθῇ ἡ περιέργειά μου. Δὲν θὰ ἡσυχάσω, ἐὰν δὲν ἴδω τί εἶνε μέσα εἰς αὐτὸ τὸ δωμάτιον. Καὶ δὲν φεύγω ἀπ' ἐδῶ, ἐὰν δὲν μοῦ ἀνοίξῃς.

Ὁ πιστὸς Ἰωάννης, βλέπων ὅτι δὲν ἦτο πλέον δυνατὸν ν' ἀρνηθῇ, ὑπήγε τεθλιμμένος καὶ ἀναστενάζων νὰ εὕρῃ τὸ κλειδίον. Ὅταν ἤνοιξε τὴν θύραν, εἰσῆλθεν αὐτὸς πρῶτος, καὶ προσεπάθει νὰ κρύψῃ τὴν εἰκόνα μὲ τὸ σῶμά του, ἀλλὰ εἰς μάτην, διότι ὁ βασιλεύς, ἀνορθωθεὶς ἐπὶ τῶν ἄκρων τῶν ποδῶν του, τὴν παρετήρησεν ἄνωθεν τῶν ὤμων του. Ἀλλ' ἅμα εἶδε τὴν εἰκόνα ἐκείνην τῆς ὡραίας βασιλοπούλας, ἡ ὁποία ἔλαμπεν ἀπὸ χρυσὸν καὶ ἀδάμαντας, ἔπεσε κατὰ γῆς ἀναίσθητος. Ὁ πιστὸς Ἰωάννης ἐσήκωσεν αὐτὸν καὶ τὸν ἔφερεν εἰς τὴν κλίνην του, ψιθυρίζων :

— Τὸ δυστύχημα ἔγινεν, ὦ Θεέ μου ! τί θὰ γίνωμεν τώρα ; καὶ τῷ ἔδωκε νὰ πίῃ ὀλίγον οἶνον διὰ νὰ τὸν ζωογονήσῃ.

Ὅταν ὁ νεαρὸς βασιλεὺς συνῆλθεν, ἡ πρώτη ἐρώτησίς του ἦτο:

— Ποία εἶνε ἐκείνη ἡ εἰκών ;

— Εἶνε τῆς βασιλοπούλας τοῦ Χρυσοῦ Θρόνου, εἶπεν ὁ πιστὸς Ἰωάννης.

— Πρέπει νὰ τὴν πάρω αὐτὴν τὴν βασιλοπούλαν, εἶπεν ἀποφασιστικῶς. —Καὶ θὰ μὲ βοηθήσῃς καὶ σύ, Ἰωάννη, ὁ πιστὸς ὑπηρέτης.

Ὁ πιστὸς Ἰωάννης ἐσκέφθη νὰ εὕρῃ τὸν καταλληλότερον τρόπον διὰ νὰ ἐκτελέσῃ τὴν ἐπιθυμίαν τοῦ βασιλέως, διότι ἦτο πολὺ δύσκολον νὰ παρουσιασθῇ ἐνώπιον τῆς βασιλοπούλας. Ἐπὶ τέλους εὗρε μέσον, καὶ εἶπεν εἰς τὸν βασιλέα :

— Ἡ βασιλοπούλα ζῇ μέσα εἰς χρυσάφι· χρυσαῖς εἶνε καὶ ἡ καρέκλαις της, καὶ τὰ πινάκιά της, καὶ τὰ ποτήριά της καὶ πᾶν ἐπιπλόν της. Ἔχεις πολὺν χρυσὸν εἰς τὸ θησαυροφυλάκιον, δῶσε ἀρκετὸν εἰς τοὺς χρυσοχόους διὰ νὰ κατασκευάσουν δοχεῖα καὶ κοσμήματα παντὸς εἴδους, πτηνὰ καὶ ἄγρια ζῷα παντὸς σχήματος, ὅλα αὐτὰ θὰ ἀρέσουν βέβαια εἰς τὴν βασιλοπούλαν. Θὰ ξεκινήσωμεν ἀπ' ἐδῶ μὲ τὰ πολύτιμα αὐτὰ σκεύη, καὶ θὰ προσπαθήσωμεν νὰ ἐπιτύχωμεν τὸν σκοπόν μας.

Ὁ νεαρὸς βασιλεὺς προσεκάλεσεν ὅλους τοὺς χρυσοχόους τοῦ τόπου του, καὶ εἰργάσθησαν νυχθημερὸν ἕως ὅτου τὰ ἐτελείωσαν ὅλα. Ἀφοῦ ἐφόρτωσαν μὲ τὰ χρυσᾶ ἐκεῖνα πράγματα ἐν πλοῖον, ὁ πιστος Ἰωάννης ἐνεδύθη ὡς ἔμπορος, ὡς καὶ ὁ βασιλεύς, διὰ νὰ μὴ τὸν ἀναγνωρίσῃ κανείς.

Τὸ πλοῖον ἐταξείδευσε καὶ ἔφθασεν εἰς τὴν πόλιν, ὅπου ἦτο ἡ βασιλοπούλα τοῦ Χρυσοῦ Θρόνου. Ὁ πιστὸς Ἰωάννης ἀπεβιβάσθη μόνος καὶ ἀφῆκε τὸν βασιλέα ἐντὸς τοῦ πλοίου.

— Ἴσως, τῷ εἶπεν ὁ Ἰωάννης, φέρω τὴν βασιλοπούλαν εἰς τὸ πλοῖον, φρόντισε νὰ εἶνε ὅλα

ἐν τάξει, τοποθέτησε ὅλα τὰ χρυσᾶ ἀγγεῖα ὅπως πρέπει, καὶ εἰπὲ νὰ στολίσουν τὸ πλοῖον μὲ σημαίας ὡς νὰ ἦτο ἑορτή.

Μετὰ ταῦτα ἐπῆρε μαζί του πολλὰ μικρὰ κοσμήματα, καὶ ὑπῆγε κατ' εὐθεῖαν εἰς τὰ ἀνάκτορα.

Εἰσελθὼν εἰς τὴν αὐλὴν εἶδε μίαν νέαν, ἡ ὁποία ἔπαιρνε νερὸν ἀπὸ τὴν βρύσιν μὲ δύο χρυσοῦς κάδδους. Ἐνῷ ἡ νεᾶνις ἡτοιμάζετο νὰ ἀπέλθῃ, παρετήρησε τὸν ξένον καὶ ἠρώτησεν αὐτὸν ποῖος ἦτο.

— Εἶμαι, τῇ εἶπεν, ἔμπορος, — καὶ ἀνοίξας τὸν σάκκον τῇ ἔδειξε τὰ ἐμπορεύματά του.

— Ὦ τί ὡραῖα πράγματα πολὺ ἔχεις ! ἀνέκραξεν ἡ νεᾶνις, καὶ ἀφήσασα κατὰ γῆς τοὺς κάδδους, ἤρχισε νὰ παρατηρῇ ὅλα τὰ κοσμήματα τὸ ἓν κατόπιν τοῦ ἄλλου.

— Πρέπει, εἶπε, νὰ τὰ ἰδῇ ἡ βασιλοπούλα, καὶ θὰ ἀγοράσῃ, διότι ἀγαπᾷ πολὺ τὰ χρυσᾶ πράγματα. Ἐλκύσασα δὲ αὐτὸν ἀπὸ τὴν χεῖρα, τὸν εἰσήγαγεν εἰς τὰ ἀνάκτορα, διότι ἡ νεᾶνις αὕτη ἦτο θαλαμηπόλος.

Ἡ βασιλοπούλα κατεθέλχθη ἅμα εἶδε τὰ χρυσᾶ κοσμήματα καὶ εἶπεν :

— Τόσον ὡραῖα εἶνε, ὥστε θὰ ταγοράσω ὅλα.

Ἀλλ' ὁ πιστὸς Ἰωάννης εἶπεν:

— Ἐγὼ εἶμαι ἁπλοῦς ὑπηρέτης ἑνὸς πλουσίου ἐμπόρου, καὶ αὐτὰ ποὺ βλέπετε ἐδῶ δὲν εἶνε τίποτε κοντὰ εἰς ἐκεῖνα, τὰ ὁποῖα ἔχει ὁ κύριός μου μέσα εἰς τὸ πλοῖόν του. Ἐκεῖ θὰ εὕρητε τὰ ὡραιότερα καὶ τὰ πολυτιμότερα πράγματα τοῦ κόσμου.

Ἡ βασιλοπούλα ἐζήτησε νὰ τὰ φέρῃ ἔξω ὁ ἔμπορος, ἀλλ' ὁ Ἰωάννης τῇ εἶπεν:

— Εἶνε πάρα πολλά, καὶ θὰ χρειασθῇ πολὺς καιρὸς ὅσω νὰ τὰ φέρωμεν ἐδῶ, θὰ χρειασθῇ καὶ πολὺς τόπος, διότι τὸ παλάτι σας δὲν θὰ τὰ χωρέσῃ.

Ἡ περιέργεια τῆς βασιλοπούλας ἐκενεντήθη ἀκόμη περισσότερον καὶ τέλος ἀνεφώνησε :

— Πήγαινέ με λοιπὸν εἰς αὐτὸ τὸ πλοῖον, θέλω νὰ ὑπάγω μόνη μου διὰ νὰ ἴδω τοὺς θησαυροὺς τοῦ κυρίου σου.

Ὁ πιστὸς Ἰωάννης τὴν ἔφερε περιχαρὴς εἰς τὸ πλοῖον, καί, ἅμα τὴν εἶδεν ὁ βασιλεύς, τὴν εὗρεν ἀκόμη ὡραιοτέραν ἀπὸ τὴν εἰκόνα της.

Μόλις ἐμβῆκεν εἰς τὸ πλοῖον ἡ βασιλοπούλα, ὁ πιστὸς Ἰωάννης ἐπρόσταξε τὸν πλοίαρχον νὰ σηκώσῃ ἀμέσως τὴν ἄγκυραν καὶ νὰ φύγουν. Ὁ βασιλεὺς εἶχε καταβῇ μὲ τὴν βασιλοπούλαν εἰς τὴν αἴθουσαν καὶ τῇ ἐδείκνυεν ὅλα ἐκεῖνα τὰ χρυσᾶ σκεύη τῆς τραπέζης, τὰ πινάκια, τὰ ποτήρια, τὰ πτηνὰ καὶ τὰ ἄγρια ζῷα. Παρῆλθον τοιουτοτρόπως πολλαὶ ὧραι, καὶ ἐνῷ ἐξήταζε μετὰ προσοχῆς τὰ πολύτιμα ἐκεῖνα πράγματα, δὲν ἐνόει ὅτι τὸ πλοῖον ἐταξείδευεν.

Ἐπὶ τέλους ηὐχαρίστησε τὸν δῆθεν ἔμπορον καὶ ἡτοιμάσθη νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὰ ἀνάκτορά της, ἀλλά, ἅμα ἀνέβη εἰς τὸ κατάστρωμα, εἶδεν ὅτι ἦτο ἐν μέσῳ τοῦ πελάγους μακράν, πολὺ μακρὰν τῆς ξηρᾶς, καὶ ὅτι τὸ πλοῖον ἐταξείδευεν.

— Μὲ ἠπάτησαν ! ἀνέκραξεν ἔντρομος, ἐγὼ νὰ πέσω εἰς τὴν ἐξουσίαν ἑνὸς ἐμπόρου ; ὤ ! ἐπιθυμῶ καλλίτερον ν' ἀποθάνω!

Ἀλλ' ὁ βασιλεύς, λαβὼν αὐτὴν ἐκ τῆς χειρός, τῇ εἶπε :

— Δὲν εἶμαι ἔμπορος, εἶμαι βασιλεύς, καὶ ἀπὸ οἰκογένειαν καλήν, ὅπως καὶ ἡ ἰδική σου. Θέλω νὰ γίνῃς βασίλισσά μου· δι' αὐτὸ ἦλθα.

Οἱ λόγοι οὗτοι παρηγόρησαν τὴν βασιλοπούλαν, ἡ καρδία της συνεκινήθη, καὶ συνήνεσε νὰ ὑπανδρευθῇ τὸν βασιλέα.

Ἐνῷ ἐταξείδευον εἰς τὸ μέσον τοῦ πελάγους, ὁ πιστὸς Ἰωάννης μίαν ἡμέραν, καθήμενος εἰς τὴν πρῴραν τοῦ πλοίου, παρετήρησεν εἰς τὸν ἀέρα τρία πτηνά, τρεῖς κορώνας, αἱ ὁποῖαι ἦλθαν καὶ ἐκάθησαν ἐμπρός του. Ἤκουσε τί ἔλεγον αἱ κορῶναι, διότι ἐνόει τὴν γλῶσσάν των.

— Καλὰ τὴν κατάφερε τὸ βασιλόπουλο, ἔλεγεν ἡ πρώτη κορώνη, μᾶς τὴν ἄρπαξε τὴν βασιλοπούλα τοῦ Χρυσοῦ Θρόνου !

— Ναί, ἀλήθεια, εἶπεν ἡ δευτέρα, ἀλλὰ δὲν εἶνε ἰδική του ἀκόμη.

— Πῶς ; εἶπεν ἡ τρίτη, αὐτὴ κάθεται σιμά του.

— Καὶ τί μ' αὐτό ; εἶπεν ἡ πρώτη, ὅταν ἔβγουν ἔξω ἀπὸ τὸ πλοῖον, θὰ φέρουν εἰς τὸ βασιλόπουλο ἕνα κόκκινον ἵππον διὰ νὰ τὸν ἱππεύσῃ, καὶ ἂν τὸ κάμῃ αὐτό, ὁ ἵππος θὰ πετάξῃ μαζί του, καὶ ποτὲ δὲν θὰ μάθουν τί ἀπέγιναν.

— Ἀλλά, εἶπεν ἡ δευτέρα, δὲν ὑπάρχει κανένας τρόπος νὰ μὴν πετάξῃ ὁ ἵππος :

— Εἶνε ἕνας τρόπος· εἶπεν ἡ πρώτη κορώνη, πρέπει νὰ ἀναβῇ ἕνας ἄλλος εἰς τὸν ἵππον, νὰ πάρῃ ἕνα ὅπλον ἀπὸ τὸ ἐφίππιον καὶ νὰ τὸν σκοτώσῃ. Μὲ αὐτὸν τὸν τρόπον λοιπὸν θὰ προφυλάξουν τὸ βασιλόπουλο. Ἀλλὰ ποῖος τὸ εἰξεύρει αὐτό ;

Καὶ ἔπειτα, ὅποιος θὰ τὸ ξεύρῃ καὶ θὰ τὸ εἴπῃ θὰ γίνῃ πέτρα ἀπὸ τὰ πόδια ἕως τὰ γόνατα.

Ἦλθε καὶ ἡ σειρὰ τῆς δευτέρας κορώνης, καὶ εἶπεν :

— Ἐγὼ εἰξεύρω νὰ σᾶς εἰπῶ ἀκόμη καὶ κἄτι ἄλλο. Ἂς ὑποθέσωμεν ὅτι ὁ ἵππος ἐφονεύθη, ὁ βασιλεὺς ὅμως δὲν θὰ ἔχῃ πάλιν ἰδικήν του τὴν βασιλοπούλαν. Διότι ὅταν θὰ ἔμβουν εἰς τὸ παλάτι, θὰ τοῦ φέρουν μέσα εἰς τὸ πιάτο ἕνα λαμπρὸ νυμφικὸ ὑποκάμισο, τὸ ὁποῖον θὰ φαίνεται ὅτι εἶνε ὑφασμένο μὲ χρυσάφι, ἀλλ' αὐτὸ θὰ εἶνε ὅλο πίσσα καὶ θειάφι, καὶ ἂν τὸ φορέσῃ ὁ βασιλεύς, θὰ καῇ ἕως τὰ κόκκαλα.

— Δὲν εἶνε λοιπὸν κανένας τρόπος νὰ μὴ φορέσῃ τὸ ὑποκάμισον ; εἶπεν ἡ τρίτη κορώνη.

— Εἶνε ἕνας τρόπος, ἀπεκρίθη ἡ δευτέρα, πρέπει ἕνας ἄνθρωπος ποὺ νὰ φορῇ χειρόκτια νὰ πιάσῃ τὸ ὑποκάμισο καὶ νὰ τὸ ρίψῃ εἰς τὴν φωτιάν. Ἅμα καῇ τὸ ὑποκάμισον, ὁ βασιλεὺς θὰ σωθῇ. Ἀλλὰ τί τὸ ὄφελος ; Αὐτὸς ποὺ θὰ τὸ ξεύρῃ καὶ θὰ τὸ ἰδῇ θὰ γίνῃ πέτρα ἀπὸ τὰ γόνατα ἕως τὴν καρδίαν.

Ἡ τρίτη κορώνη εἶπεν :

— Εἰξεύρω ἀκόμη καὶ κἄτι ἄλλο. Ἂς ὑποθέσωμεν ὅτι ἐκάη τὸ ὑποκάμισον, τὸ βασιλόπουλο ὅμως δὲν θὰ ἔχῃ ἰδικήν του ἀκόμη τὴν βασιλοπούλαν. Θὰ γίνῃ ὁ χορὸς τοῦ γάμου καὶ θὰ χορεύσῃ ἡ βασιλοπούλα καὶ τότε ἀμέσως θὰ λιποθυμήσῃ καὶ θὰ πέσῃ χάμου ὡσὰν πεθαμένη, καὶ θὰ ἀποθάνῃ ἀλήθεια, ἂν δὲν τὴν σκώσῃ κανεὶς ἀμέσως καὶ δὲν τῆς ῥοφήσῃ ἀπὸ τὸν δεξιὸν ὦμόν της τρεῖς σταλαγματιὰς αἷμα, τὸ ὁποῖον πρέπει νὰ τὸ κρύψῃ ἀμέσως. Ἀλλὰ αὐτὸς ποὺ θὰ τὸ ξεύρῃ καὶ θὰ τὸ εἴπῃ θὰ γίνῃ πέτρα ἀπὸ τὸ κεφάλι ἕως τὰ πόδια.

Μετὰ τὴν συνδιάλεξιν αὐτήν, αἱ κορῶναι ἐπέταξαν πάλιν. Ὁ πιστὸς Ἰωάννης, ὁ ὁποῖος τὰ εἶχεν ἀκούσει ὅλα, ἔμεινεν ἀπὸ τὴν ὥραν ἐκείνην καταλυπημένος καὶ σιωπηλός. Νὰ σιωπήσῃ νὰ μὴν εἴπῃ τίποτε, θὰ ἦτο ὁ ὄλεθρος τοῦ βασιλέως, ἀλλὰ νὰ ὁμιλήσῃ πάλιν, θὰ ἦτο ὁ ἰδικός του ὄλεθρος. Τέλος εἶπε καθ' ἑαυτόν :

— Θὰ σώσω τὸν κύριόν μου, καὶ ἂς θυσιάσω καὶ τὴν ζωήν μου.

(Ἕπεται τὸ τέλος)

Σταματινα Α. Κουρτιδου

(Ἐκ τῶν Διηγημάτων τῶν Ἀδελφῶν Grimm)

Ο ΒΙΟΣ ΤΗΣ ΑΛΕΥΡΟΠΟΥΛΑΣ

(ΑΝΑΓΝΩΣΜΑ ΔΙΑ ΠΟΛΥ ΜΙΚΡΑ ΠΑΙΔΙΑ)

Ἡ Ἀλευροποῦλα εἶνε ἕνα μικρὸ ἄσπρο ποντικάκι, καὶ τὴν ὀνομάζουν μὲ αὐτὸ τὸ ὄνομα διότι ἀγαπᾷ πολὺ τὸ ἀλεῦρι καὶ εἶνε ἄσπρο σὰν ἀλεῦρι.

Ἐγεννήθη εἰς τὸν μύλον τοῦ Γιάννη Κώστα· ἡ Ἀλευροποῦλα εἰξεύρει γράμματα διότι ἀκούει τὰς ὁμιλίας τῶν παιδίων, τὰ ὁποῖα ἔρχονται ἐμπρὸς εἰς τὴν θύραν τοῦ μύλου καὶ παίζουν· ἀπεφάσισε λοιπὸν νὰ γράψῃ τὸν βίον της.

Ἔγραψε λοιπὸν ὅσα ἤθελε· ἀλλὰ μίαν ἡμέραν δυνατὸς ἀέρας ἐφύσησεν εἰς τὸν μύλον τοῦ Γιάννη Κώστα καὶ ἐπῆρεν ὅλα τὰ γραμμένα φύλλα, δι' αὐτὸ δὲν ἔχομεν ὅλον τὸν βίον τῆς Ἀλευροπούλας λεπτομερῶς, ἀλλὰ μονάχα ἕνα μέρος.

Νὰ τί λέγει ἡ Ἀλευροποῦλα εἰς μίαν σελίδα.

«Ἕνα βράδυ, ποὺ ἔτρωγα μὲ τὴν μητέρα μου Τυροφαγοῦ ὀπίσω ἀπὸ τὸν ξύλινο τοῖχον, ἤκουσα ὁμιλίας ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος, καὶ ἐτέντωσα ταυτιά μου διὰ ν' ἀκούσω. Ἡ φωνὴ ἦτο τῆς γυναικὸς τοῦ Γιάννη Κώστα.

Ἡ γυναῖκα τοῦ Γιάννη Κώστα ἦτο μία πολὺ καλὴ γραῖα καὶ ποτέ μου δὲν τὴν ἐροβήθην, διότι πολλὰς φορὰς ἐπέρασα ἀπ' ἐμπρός της. Ὅταν ἡ γραῖα μυλωνοῦ μ' ἔβλεπεν, ἔλεγε·

— Νά το πάλι τὸ ποντικάκι!

Καὶ τίποτε ἄλλο.

Ἀλλὰ δὲν εἶπα ἀκόμη τί ἤκουσα ἔταν μίαν ἡμέραν ἔτρωγα μὲ τὴν μητέρα μου ὀπίσω ἀπὸ τὸν ξύλινον τοῖχον.

— Ὅλο ποντικοὺς ἀκούω· ἄκουσε λίγο, Γιάννη Κώστα, ξεύρεις πὼς πρέπει νὰ πάρωμε μία γάτα.

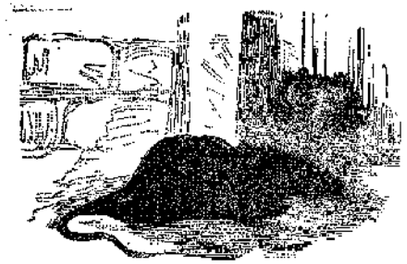

Τότε ἀνησύχησα πολύ, καὶ ἀπὸ μίαν τρύπαν ἔσκυψα νὰ ἴδω ἔξω καὶ εἶδα τὴν μυλωνοῦ, ποὺ εἶχε βάλει τὰ ὀμματογυάλιά της διὰ νὰ εὕρῃ ποῦ ἦτο ἡ φωλιά μας.

Ἐνοήσαμε τί μεγάλο κίνδυνον ἔτρεχεν ἡ ζωή μας· καὶ ἡ μητέρα μου ἡ Τυροφαγοῦ καὶ ἐγὼ ἀρχίσαμε νὰ κρυφομιλοῦμε μὲ τρόμον· ἡ μητέρα μου ἔλεγεν ὅτι πρέπει νὰ φύγωμεν τὸ γρηγορώτερον, πρὶν νὰ ἔλθῃ ἡ γάτα· ἐγὼ ἔλεγα ὅτι εἰμποροῦμεν νὰ μείνωμεν εἰς τὸν μύλον καὶ ἀφ' οὗ ἔλθῃ ἡ γάτα, διότι ὁ μύλος ἔχει ἀρκεταὶς κρυψῶνες.

Καὶ ἔπειτα τὸ ἀλεῦρι, τὸ καλὸ ἀλεῦρι! ἔπρεπε νὰ τὸ χάσω;

Ἀλλὰ ἡ μητέρα μου Τυροφαγοῦ ἐπροσκάλεσε τότε ὅλους τοὺς φίλους καὶ ὅλους τοὺς γείτονας· τοῖς εἶπε ὅτι πρέπει νὰ φύγουν τὸ γρηγορώτερον, διότι σήμερα ἢ αὔριον ἔρχεται ὁ τρομερὸς Γάτος καὶ τοὺς ἔπεισεν ὅλους καὶ εἶδα ὅλα τὰ ποντικάκια, ἄσπρα, μαῦρα, στακτερά, νὰ φεύγουν μὲ τόσην βίαν, ὥστε αἱ οὐραὶ των ἐχάθησαν εἰς σύννεφον σκόνης».

Ἕως ἐδῶ φθάνει ἡ βιογραφία τῆς Ἀλευροπούλας.

Ἀλλὰ ἕνα παιδί, ποὺ παίζει συχνὰ ἐμπρὸς εἰς τὸν μύλον τοῦ Γιάννη Κώστα, μᾶς εἶπε ὅτι κάποτε βλέπει ἕνα ἄσπρο ποντικάκι.

Ἡ γραῖα μυλωνοῦ εἶπεν εἰς αὐτὸ τὸ παιδάκι μίαν ἡμέραν ποὺ ἐφοβήθη ὅταν εἶδε ταυτιὰ τῆς Ἀλευροπούλας :

— Διατί φοβᾶσαι, παιδάκι μου, ἕνα τόσον μικρὸ ζῷον ; Δὲν εἰμπορεῖ νὰ σὲ βλάψῃ· εἶνε τόσο δειλό, ποὺ ὁ παραμικρὸς κρότος τὸ κάνει καὶ φεύγει... Ἄλλη φορὰ εἴχαμε πολλοὺς ποντικοὺς ἐδῶ, ἀλλὰ τώρα βλέπω ἕνα μονάχον, ἕνα ποὺ εἶνε ἀπὸ καιρὸ ἐδῶ, καὶ θὰ εἶνε ἁμαρτία νὰ τὸ πειράξωμε.

Παιδιά, μὴν πειράζετε τὰ ζῷα Μὴ κακομεταχειρίζεσθε ἐκεῖνα τὰ ζῷα, τὰ ὁποῖα δὲν βλάπτουν κανένα.

Ἀλλὰ πρὸ πάντων μὴ πειράζετε τὰ ζῷα, τὰ ὁποῖα μᾶς φαίνονται χρήσιμα· δὲν εἶνε σκληρότης μόνον νὰ τὰ βλάπτωμεν, εἶνε καὶ ἀχαριστία.

ΒΑΡΥΝΟΜΑΙ!

— Ἄχ πῶς βαρύνομαι νὰ ἐνδυθῶ! ἔλεγε μίαν ἡμέραν ἡ Εὐδοκία.

Καὶ δὲν μοῦ φθάνει αὐτό, ἀλλ' ἔχω νὰ ῥάψω καὶ τὰ κομβία τῶν ὑποδημάτων μου· πῶς βαρύνομαι!—Κατερίνα, Κατερίνα, ἔλα, καϊμένη, νὰ μοῦ ῥάψῃς τὰ κουμπιά μου! βαρύνομαι πολὺ διὰ νὰ ῥάψω μόνη μου!

— Μητέρα, σὲ παραλῶ, ἂς πιάσωμεν μίαν ἅμαξαν διὰ νὰ ὑπάγωμεν περίπατον, διότι βαρύνομαι νὰ περιπατῶ! Ὤ! μὴ πηγαίνωμεν, καλή μου μητέρα, σήμερον εἰς τῆς κυρίας Γεωργιάδου! δὲν εἰμπορῶ νὰ τὴν ὑποφέρω, εἶνε πολὺ βαρετὴ μὲ τὰς ἀτελευτήτους ἱστορίας ποὺ μᾶς διηγεῖται.

— Ἑλένη, ἔλα, καϊμένη, νὰ μοῦ φέρῃς τὰ πράγματά μου εἰς τὸ δωμάτιόν μου, βαρύνομαι νὰ τὰ φέρω μόνη μου. Ὤ! νὰ πάλιν μοῦ ἔρχεται ἡ Μαριάνθη διὰ νὰ μοῦ προτείνῃ νὰ παίξωμεν τὸ αἰώνιόν της παιγνίδι, τὸ κρυφτό, κανένα ἄλλο παιγνίδι δὲν βαρύνομαι τόσον πολύ, ὅσον τὸ κρυφτό!

— Ὤ! Κυρία διδασκάλισσά μου, νὰ εἴξευρες πόσον βαρύνομαι αὐτὸ τὸ γερμανικὸν μάθημα! καὶ τὸ μάθημα τῆς ἱστορίας! καὶ αὐτὴν τὴν ὀχληρὰν ἰχνογραφίαν! Ὤ! καὶ αὐτὸ ἀκόμη τὸ πιάνο. Ἑλένη, σιώπησε, καϊμένη, σὲ βαρέθηκα μὲ τὰ μαθήματά σου, πιὸ τὰ ψιθυρίζεις διαρκῶς καὶ μοῦ ξεκουφαίνεις τὰ αὐτιά! Κανένα ἐργόχειρον δὲν βαρύνομαι τόσον πολύ, ὅσον τὸ κέντημα, καὶ μάλιστα τὸ κέντημα εἰς τὸν καναβᾶ τὸ βαρύνομαι ὡσὰν ταῖς ἁμαρτίαις μου!

— Χθὲς εἰς τῆς μάμμης μου βαρέθηκα νὰ διαβάζω! Πῶς βαρύνομαι σήμερον νὰ καθωμαι μέσα εἰς τὸ σπίτι! Καὶ πόσον θὰ βαρεθῶ αὔριον εἰς τοῦ θείου Ἰακώβου, ποὺ μᾶς ἔχει γεῦμα!

Τὸ ἕνα βαρύνομαι, τὸ ἄλλο βαρύνομαι, αὐτὸ θὰ τὸ βαρεθῶ· βαρύνομαι, βαρύνεσαι, βαρύνεται μὲ ἄλλους λόγους ἡ Εὐδοκία ὡς κύριον θέμα τῆς συνδιαλέξεώς της ἔχει τὸ ὀχληρὸν ῥῆμα *βαρύνομαι*. Καὶ μὲ τί ὕφος θρηνῶδες, μὲ ποίαν βραχεῖαν καὶ μονότονον φωνὴν προφέρει τὴν ἀγαπητήν της ἐκείνην λέξιν! Ὡσὰν ὅλον τὸ σῶμά της, αἱ κινήσεις της, αἱ χειρονομίαι της, τὸ πρόσωπόν της νὰ ἐκφράζουν πλῆξιν, καὶ πλῆξιν μεγάλην, ἡ ὁποία δὲν ἔχει ἰατρικόν! Ὤ! πόσον εἶνε δυστυχὴς ἡ Εὐδοκία!

Καὶ ἔπειτα; μὲ ὅλα αὐτὰ δὲν εἰμπορεῖ κανεὶς νὰ τὴν λυπᾶται, διότι μόνη της θέλει καὶ βαρύνεται. Ὁ βίος της, τὸν ὁποῖον διάγει πλησίον τῶν καλῶν γονέων της, τῶν χαριεστάτων ἀδελφῶν της καὶ τῆς καλλίστης διδασκαλίσσης της, εἶνε τερπνότερος καὶ εὐχαριστότερος ἀπὸ κάθε ἄλλον. Μεγαλοποιεῖ ἐπιτηδὲς τὰ πράγματα καὶ φέρει δυσκολίας καὶ εἰς τὰς μικροτέρας ἐργασίας, τὰς ὁποίας ἕκαστος ἐκτελεῖ χωρὶς νὰ συλλογισθῇ τὸν κόπον, καὶ τοιουτοτρόπως βαρύνεται νὰ ἐκπληροῖ τὰ καθημερινά της καθήκοντα.

Ἄλλως τε ἡ Εὐδοκία ἀρκεῖ μόνον νὰ θελήσῃ νὰ βιάσῃ ὀλίγον τὸν ἑαυτόν της διὰ νὰ νικήσῃ τὴν ὀκνηρίαν καὶ τὴν ἀποστροφήν, τὴν ὁποίαν αἰσθάνεται εἰς πολλὰ πράγματα.

Λοιπόν, ἀντὶ εἰς τὸν περίπατόν της νὰ ἀγανακτῇ κατὰ τοῦ ψυχροῦ ἀνέμου, βαδίζουσα ἀργὰ ἀργὰ ὄπισθεν τῆς μητρός της, εἶνε προτιμότερον νὰ βαδίζῃ μὲ βῆμα ζωηρὸν καὶ γοργόν, καὶ τότε θὰ αἰσθανθῇ τὸ αἷμά της νὰ κυκλοφορῇ ταχύτερον εἰς τὰς φλέβας της, ἐνῷ συγχρόνως καὶ τὸ πνεῦμά της θὰ γίνῃ ζωηρότερον καὶ εὐθυμότερον.

Τὸ αὐτὸ θὰ συμβῇ καὶ διὰ τὰ μαθήματά της καὶ τὰ ἐργόχειρά της, εἰς τὰ ὁποῖα αἰσθάνεται τόσην ἀηδίαν· ἐὰν εἶχεν ὀλίγον ἐνδιαφέρον, ἐὰν εἰργάζετο μετ' ἐπιμελείας, θὰ ἀνεκάλυπτεν εἰς τὸ γερμανικὸν μάθημά της, εἰς τὴν ἱστορίαν της, εἰς τὸ κλειδοκύμβαλόν της, εἰς τὸ κέντημά της ἀκόμη, θέλγητρα, τὰ ὁποῖα οὐδέποτε αὐτὴ θὰ ἐφαντάζετο.

Καὶ ἔπειτα, καὶ ἂν ἀκόμη ἡ Εὐδοκία κάμῃ ἀπὸ καιρὸν εἰς καιρὸν καὶ κανένα βαρετὸν ἐργόχειρον, τί πειράζει; Δὲν εὑρισκόμεθα ὅλοι εἰς τὸ αὐτὸ σημεῖον; Ἀπὸ πότε ἡ διασκέδασις καὶ ἡ τέρψις εἶνε ὁ κύριος σκοπὸς τοῦ βίου μας; Πᾶν ὅ,τι εἶνε ὠφέλιμον, χρήσιμον καὶ ἀναγκαῖον εἰς τὸν ἄνθρωπον δὲν εἶνε πάντοτε καὶ εὐχάριστον, καὶ ἐπειδὴ τὸ καθῆκον μᾶς φαίνεται ἐνίοτε τραχὺ καὶ δύσκολον, δὲν ἔπεται ὅτι ἔχομεν τὸ δικαίωμα νὰ τὸ παραμελῶμεν.

Τέλος κάτι τι ἄλλο ἡ Εὐδοκία, ἡ τόσον βαρετή, ἔπρεπε νὰ συλλογισθῇ. Σχηματίζουσα ἀλανθάστως τὸ περίφημον ἐκεῖνο ῥῆμά της *βαρύνομαι*, εἰς ὅλους τοὺς χρόνους, ἐὰν προσέθετεν εἰς τὸ συνεχὲς συναξάρι της τὴν ἑξῆς φράσιν: «Βαρύνω τοὺς ἄλλους!» κανεὶς βεβαίως δὲν θὰ τῇ ἔλεγεν ὅτι δὲν λέγει τὴν ἀλήθειαν. Διότι πραγματικῶς ἐνοχλεῖ τοὺς ἄλλους. Εἶνε ὀχληρότατον νὰ βλέπῃ τις πρὸ αὐτοῦ ἓν πρόσωπον σκυθρωπόν, νὰ τὸ βλέπῃ νὰ χασμᾶται, καὶ ν' ἀκούῃ πάντοτε τὸ ἴδιον παράπονον καὶ τὴν αὐτὴν αἰωνίαν μουρμούραν· καὶ ὁ ἐπιεικέστερος τῶν ἀνθρώπων ἀηδιάζει καὶ βαρύνεται.

Ἡ Εὐδοκία ὁμολογεῖ μεγαλοφώνως πόσον βαρύνεται ὁσάκις πηγαίνει εἰς τῆς μάμμης της... Ἀπορῶ πῶς τολμᾷ νὰ ὁμιλῇ περὶ τούτου. Ἂν εἴχέ τις τὸ δικαίωμα νὰ λέγῃ ὅτι βαρύνεται, βεβαίως τὸ δικαίωμα αὐτὸ θὰ τὸ εἶχεν ἡ δυστυχὴς μάμμη της, ἡ ὁποία εἶνε ἀσθενής. Ἡ Εὐδοκία ἔπρεπε νὰ βιάσῃ τὸν ἑαυτόν της καὶ νὰ φροντίζῃ νὰ τὴν διασκεδάζῃ. Διὰ νὰ τὴν φαιδρύνῃ ἠδύνατο νὰ τῇ διηγῆται τί εἶδεν εἰς τὸν περίπατόν της, ἢ νὰ τῇ περιγράφῃ τὰ πρόσωπα, τὰ ὁποῖα εἶδεν, ἢ νὰ τῇ ἀναγινώσκῃ κάτι τι, ἢ νὰ τῇ ἀπαγγέλλῃ κανένα ὡραῖον ποίημα, ὅλα δὲ αὐτὰ θὰ ἐπροξένουν ἀρκετὴν τέρψιν εἰς τὴν μάμμην της.

—Ἐὰν αἱ ἐπισκέψεις τῆς Εὐδοκίας εἶχον αὐτὸν τὸν σκοπόν, βεβαίως τότε δὲν θὰ ἦσαν βάσανος διὰ τὴν μάμμην, ἡ ὁποία δὲν εἰξεύρει πῶς νὰ μεταχειρισθῇ τὴν σκυθρωπὴν καὶ γρυνιάρην ἐγγόνην της.

Εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ θείου της Ἰακώβου εὑρίσκει τοὺς μικροὺς ἐξαδέλφους της διὰ νὰ παίζῃ καὶ νὰ μὴ πλήττῃ, μάλιστα εἰς τὸν ἕνα, ὁ ὁποῖος εἶνε ἀσθενής, εἰμπορεῖ νὰ διηγῆται ἱστορίας, νὰ τῷ δεικνύῃ εἰκόνας τῶν βιβλίων, νὰ τῷ μανθάνῃ νέα παιγνίδια, καὶ τότε οἱ ἐξάδελφοί της δὲν θὰ λέγουν πλέον διὰ τὴν Εὐδοκίαν ὅ,τι λέγουν τώρα:

— Ἡ Εὐδοκία ἔφυγε, τί καλά! τί εὐτυχία! τώρα θὰ γελάσωμεν ὅσῳ θέλομεν.

Ἂν ἡ Εὐδοκία ἐφέρετο τοιουτοτρόπως, ἀντὶ νὰ σκέπτηται πάντοτε περὶ τῆς διασκεδάσεώς της, ἂν ἐφρόντιζεν ὀλίγον καὶ διὰ τὴν διασκέδασιν τῶν ἄλλων, δὲν θὰ τῇ ἔμενε πλέον καιρὸς νὰ βαρύνηται. Ἡ φιλεργία εἶνε τὸ καλλίτερον ἰατρικὸν κατὰ τῆς ἀνίας, ἀλλ' ἡ ἀφοσίωσις πρὸς τοὺς ἄλλους καὶ ἡ αὐτοπάρνησις εἶνε ἀκόμη ἰσχυρότερον ἰατρικόν.

Διὰ νὰ μὴ βαρύνηται κανεὶς ἰδοὺ τί πρέπει νὰ κάμνῃ: νὰ ἀγαπᾷ τὸ ἔργον, εἰς τὸ ὁποῖον ἀσχολεῖται, νὰ λέγῃ, ὁσάκις βαρύνεται, ὅτι ὅστις βαρύνεται καθίσταται βαρετὸς καὶ εἰς τοὺς ἄλλους.

(Παράφρασις)

ΣΤΑΜΑΤΙΝΑ Α. ΚΟΥΡΓΙΔΟΥ

ΤΑ ΕΠΤΑ ΘΑΥΜΑΤΑ ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ

Γ' ΤΟ ΜΑΥΣΩΛΕΙΟΝ

Τὸ ἐξαίσιον τοῦτο ἀριστούργημα φέρει εἰς τὴν μνήμην τῶν ἀνθρώπων τὰ εὐγενῆ καὶ τρυφερὰ αἰσθήματα μιᾶς συζύγου πρὸς τὸν σύζυγόν της.

Ἡ Ἀρτεμισία, ἡ βασίλισσα τῆς Καρίας, τόσον πολὺ ἠγάπα τὸν σύζυγόν της Μαύσωλον, ὥστε ὅταν οὗτος ἀπέθανε, καύσασα τὸ σῶμά του τὸ ἔκαμε στάκτην καὶ τὸ ἔπιε μὲ τὸν οἶνον.

Θέλουσα δὲ νὰ μείνῃ αἰωνία ἡ ἐνθύμισις τοῦ συζύγου της, ἀπεφάσισε νὰ κατασκευάσῃ μνημεῖον ἄξιον τῆς πρὸς αὐτὸν μεγάλης ἀγάπης της.

Προσεκάλεσε λοιπὸν τοὺς περιφημοτέρους γλύπτας τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, τὸν Βρύαξιν, τὸν Σκόπαν, τὸν Λεωχάρη, τὸν Τιμόθεον καὶ Πύθιν, καὶ ἀνέθηκεν εἰς αὐτοὺς τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ μνημείου.

Καὶ ὁ μὲν Σκόπας ἀνέλαβε νὰ ἐκτελέσῃ τὴν ἀνατολικὴν πλευράν, ὁ Τιμόθεος τὴν πρὸς μεσημβρίαν, ὁ Λεωχάρης τὴν πρὸς δυσμὰς καὶ ὁ Βρύαξις τὴν πρὸς βορρᾶν· ὁ δὲ Πύθις ἀνεδέχθη νὰ κατασκευάσῃ ἅρμα μὲ τέσσαρας ἵππους, ὅλοι δὲ μαζὶ ἔμελλον νὰ κατασκευάσουν τὴν πυραμίδα, ἐπὶ τῆς ὁποίας θὰ ἐτίθετο τὸ ἅρμα ἐκεῖνο.

Τὸ ἔργον εἶχε προχωρήσῃ ἀρκετά· ἀλλ' ἡ Ἀρτεμισία δὲν ἠδυνήθη νὰ νικήσῃ τὴν λύπην, τὴν ὁποίαν ἠσθάνετο διὰ τὸν ἀποθανόντα σύζυγόν της, καὶ δύο ἔτη ἀφ' ὅτου ἤρχισεν ἡ κατασκευὴ τοῦ μνημείου, ἀπέθανεν.

Τὸ ἔργον ἔμελλε νὰ μείνῃ ἀτελείωτον, διότι ὁ ἀδελφὸς τῆς Ἀρτεμισίας, ὁ ὁποῖος διεδέχθη αὐτὴν εἰς τὸν θρόνον, δὲν ἤθελε νὰ ἐξοδεύῃ τὰ χρήματα, τὰ ὁποῖα ἐχρειάζοντο ἀλλοῦ.

Ἀλλ' οἱ καλλιτέχναι, οἱ ὁποῖοι εἶχον ἀναλάβῃ αὐτό, ἐθεώρησαν δυστύχημα νὰ μείνῃ ἀτελεί-

ωτων τοιοῦτον ἔργον, τὸ ὁποῖον θὰ καθίστα ἀδύνατον τὸ ἰδικόν των ὄνομα παρὰ τὸ τοῦ Μαυσώλου, τοῦ συζύγου τῆς βασιλίσσης· ἀπεφάσισαν λοιπὸν νὰ ἐξακολουθήσουν τὸ μνημεῖον καὶ νὰ τὸ τελειώσουν χωρὶς καμμίαν ἀμοιβὴν διὰ τὴν ἐργασίαν των.

Τὸ λαμπρότατον τοῦτο μνημεῖον, τὸ ὁποῖον ὠνομάσθη *Μαυσωλεῖον*, ἀπὸ τὸ ὄνομα ἐκείνου, διὰ τὸν ὁποῖον ἐγένετο, ἔγινεν αἰτία νὰ ὀνομάζωνται *Μαυσωλεῖα* καὶ ὅλα τὰ ἀξιοθαύμαστα διὰ τὸ μέγεθος ἢ τὴν τέχνην των μνημεῖα.

Τὸ μνημεῖον τοῦτο εἶχε κτισθῆ εἰς τὴν Ἁλικαρνασσόν, πόλιν τῆς Καρίας καὶ πρωτεύουσαν τοῦ βασιλείου τῆς Ἀρτεμισίας, εἰς θέσιν κατάλληλον καὶ ὑψηλήν.

Τὸ Μαυσωλεῖον ἦ.ο τετράγωνον καὶ εἶχε περιφέρειαν τετρακοσίων ἕνδεκα ποδῶν· τριγύρω εἰς τὴν περιφέρειαν αὐτοῦ ἦσαν τριάκοντα ἓξ στύλοι, ἐπὶ τῶν ὁποίων ἐστηρίζετο τὸ ἔξω πρόσωπον τοῦ οἰκοδομήματος.

Ἐπὶ τοῦ τετραγώνου τούτου, τὸ ὁποῖον εἶχεν εἴκοσι πέντε πήχεων ὕψος, κατεσκευάσθη ἡ πυραμίς· καὶ ἐπὶ τῆς πυραμίδος ἐτέθη τὸ ἅρμα μὲ τοὺς τέσσαρας ἵππους, ὥστε τὸ ὕψος ὅλον τοῦ οἰκοδομήματος ἦτο ἑκατὸν τεσσαράκοντα ποδῶν.

Τὸ λαμπρὸν τοῦτο τῆς τέχνης ἀριστούργημα κατεσκευάσθη τῷ 353 περίπου π. Χ. εἶνε ὅμως ἄγνωστον πότε κατεστράφη, καὶ εἰς τί ἐχρησίμευσεν ἡ ὕλη, ἐξ ἧς ἀπετελεῖτο.

Τοιοῦτο ἦτο τὸ τρίτον θαῦμα, τὸ ὁποῖον ἐπέσυρε τὸν θαυμασμὸν ὅλου τοῦ κόσμου.

Ο ΔΕΡΒΙΣΗΣ ΚΑΙ Η ΜΙΚΡΑ ΚΟΡΩΝΗ

Δερβίσης τις διήρχετο μίαν ἡμέραν ἀπὸ ἓν δάσος καὶ εἶδεν ἕνα ἱέρακα, ὁ ὁποῖος, κρατῶν εἰς τὸ ῥάμφος του ἓν τεμάχιον κρέατος, ὑπῆγεν εἰς μίαν φωλεάν, ἀφῆκεν ἐκεῖ τὸ κρέας καὶ τὸ ἐκάλυψε μὲ τὰς πτέρυγάς του.

Ὁ Δερβίσης παρετήρησε τότε ὅτι ἡ φωλεὰ περιεῖχε μίαν μικρὰν κορώνην ἐγκαταλελειμμένην καὶ ὀρφανήν, καὶ ὅτι ὁ ἱεραξ τῇ ἔφερε τὴν τροφήν της διὰ νὰ μὴν ἀποθάνῃ ἀπὸ τὴν πεῖναν.

— Πόσον μεγάλη εἶνε ἡ ἀγαθότης καὶ τὸ ἔλεος τοῦ Θεοῦ! ἀνέκραξεν ὁ Δερβίσης ἅμα εἶδε τὸ πρᾶγμα τοῦτο. Ἡ ἐπιφάνεια τῆς γῆς εἶνε κοινὴ τράπεζα, τὴν ὁποίαν ὁ Δημιουργὸς ἡτοίμασε δι' ὅλα τὰ πλάσματά του· εἰς αὐτὴν προσεκλήθησαν ὅλοι. Μέχρι σήμερον ἔζησα μὲ ἓν τεμάχιον ψωμίου, τὸ ὁποῖον ἐπρομήθευα μόνος μου, ἀλλ' εἰς τὸ ἑξῆς θ' ἀφήσω τὸν ἑαυτόν μου εἰς τὸ ἔλεος τῆς θείας Προνοίας, ἡ ὁποία φροντίζει δι' ὅλα.

Καὶ ἀπεσύρθη εἰς μακρυνόν τι μέρος, ὅπου ἔμεινεν ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας χωρὶς νὰ φάγῃ καὶ νὰ πίῃ, περιμένων νὰ γίνῃ καὶ δι' αὐτὸν κανὲν θαῦμα παρόμοιον μὲ τὸ τῆς κορώνης. Ἐπὶ τέλους ἐξησθένησε τόσον πολύ, ὥστε δὲν ἦτο εἰς κατάστασιν νὰ προσευχηθῇ. Ἤκουσε τότε μίαν φωνήν, ἡ ὁποία τῷ εἶπε:

— Δερβίση, μάθε, ὅτι οἱ ἄνθρωποι εἶνε ὑποχρεωμένοι νὰ ἐργάζωνται διὰ νὰ ζοῦν καὶ ὅτι ὀφείλουν νὰ μιμῶνται ὄχι τὴν μικρὰν κορώνην, ἡ ὁποία ἕνεκα τῆς μικρᾶς της ἡλικίας δὲν εἰμπορεῖ ἀκόμη νὰ εὕρῃ τροφήν, ἀλλὰ τὸν εὔσπλαγχνον ἱέρακα, ὁ ὁποῖος προμηθεύει τροφὰς ὄχι μόνον διὰ τὴν οἰκογένειάν του, ἀλλὰ διὰ τὸ δυστυχὲς αὐτὸ πτηνόν, τὸ ὁποῖον ἔχασε τοὺς γονεῖς του.

Εἶνε μεγάλη ἁμαρτία νὰ εἰμπορῇ τις νὰ ἐργάζηται καὶ νὰ μένῃ ἀργὸς ἀπὸ ὀκνηρίαν.

Υπατια Φιλανθρωπινου

ΠΑΙΔΙΚΟΝ ΠΝΕΥΜΑ

Ἡ μικρὰ Φανὴ αἰσθάνεται πόνον εἰς τὴν κοιλίαν καὶ κλαίει.

— Τί ἔχεις, κόρη μου, τί κλαῖς; τὴν ἐρωτᾷ ἡ μήτηρ της.

— Μοῦ πονεῖ ἡ κοιλιά.

— Σώπα καὶ θὰ σοῦ βάλλω ἕνα ζεστὸ κομμάτι.

— Μὰ κάμε γρήγορα μαμὰ γιατὶ θὰ μου περάσῃ, λέγει ἡ Φανή.

Ἐστάλη ὑπὸ τοῦ Μουσουργοῦ.

Ὁ πατὴρ τοῦ μικροῦ Κωστάκη ὁ ὁποῖος εἶνε ταγματάρχης τὸν ἐρωτᾷ:

— Κωστάκη, τί θὰ γίνῃς ὅταν μεγαλώσῃς;

— Συνταγματάρχης! ἀπαντᾷ ἐπιφρόνως ὁ Κωστάκης.

— Διατί, ἐπαναλαμβάνει ὁ πατήρ του.

Καὶ ὁ Κωστάκης:

— Διὰ νὰ σὲ βάζω στὴ φυλακὴ ὅταν μὲ δέρνεις.

Ἐστάλη ὑπὸ τῆς Βασιλίδος τῶν Ἀνθέων.